

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának
(2013 – 2018)
2017. évi
felülvizsgálata

Készítette:
Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata

2017. április

Tartalom

Bevezetés.....	5
A település bemutatása.....	6
A városi társadalom jellegzetességei.....	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésének és az intézkedési terv megvalósításának felülvizsgálata.....	10
1. Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő gyermekjóléti intézményeket és az egészségügyi alapellátást érintő változások	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal.....	10
2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége.....	16
3.1. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	16
3.2. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	19
3.3. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	22
3.4. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	22
3.5. Az Intézkedési Terv megvalósítása.....	23
3.5.1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségének helyi koncepciókban történő megjelenítése.....	24
3.5.2. A kultúrák közötti párbeszéd erősítése és a roma kultúra támogatása.....	25
3.5.3. Az etnikai konfliktusok, társadalmi előítéletesség kezelése.....	26
3.5.4. A munkaerő-piaci integráció/reintegráció segítése.....	28
3.5.5. Az 50. életévüket betöltött munkavállalók helyzetének javítása.....	32
3.5.6. A regisztrált pályakezdők segítése.....	34
3.5.7. Tartós munkanélküliek munkalehetőséghez juttatása	34
3.5.8. Segélyezési programokban részt vevők számának csökkentése.....	37
3.5.9. Hátránykompenzáló szolgáltatások a célcsoport részére.....	38
.	38
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	39

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.).....	39
4.2. Az Intézkedési Terv megvalósítása.....	41
4.2.1. Képességeket kibontakoztató szolgáltatások körének bővítése	43
4.2.2. Hátrányos helyzetű gyermekek nyári üdültetésének biztosítása.....	45
4.2.3. Akadálymentesítés megvalósítása.....	49
4.2.4. Az osztályisméltések számának csökkentése.....	50
4.2.5. A családok átmeneti otthona férőhelyeinek növelése.....	53
4.2.6. A lakosság egészségi állapotának javítása, az egészségügyi intézmények tárgyi feltételeinek javítása	53
4.2.7. Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása.....	54
4.2.8. A hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének feltárása érdekében széleskörű adatgyűjtések.....	56
4.2.9. Komplex együttműködés a szakmai szervezetek között a hátrányos helyzetű gyermekek érdekében.....	57
4.2.10. Nevelőszülői hálózat fejlesztése.....	58
5. Nők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
5.1. Az Intézkedési Terv megvalósítása.....	59
5.1.1. A gyermekvállalás női foglalkoztatásra ható negatív munkaerő-piaci tényezőinek enyhítése.....	59
5.1.2. A roma nők munkaerő-piaci helyzetének javítása.....	61
5.1.3. A bölcsődék számának növelése.....	62
5.1.4. A kisgyermekes nők és a 41-45 év közötti nők munkaerő-piaci hátrányainak enyhítése.....	65
5.1.5. A nőket ért családon belüli erőszak visszaszorítása.....	67
5.1.6. Bérezésben megjelenő hátrányos megkülönböztetés megszüntetése. Alacsony a nők közéleti szerepvállalása.....	72
5.1.7. Alacsony iskolai végzettségű és/vagy roma nők, valamint a pályakezdő fiatal nők munkaerő-piaci helyzetének javítása.....	73
6. Az Idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	74
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.).....	74
6.2. Az Intézkedési Terv megvalósítása.....	75
6.2.1. Időügyi stratégia/koncepció kidolgozása, Időügyi Tanács létrehozása.....	75
6.2.2. A 45-59 éves korosztály munkaerő-piaci elhelyezkedését	76

segítő programok kidolgozása.....	
6.2.3. Az idősek kulturális programokban történő részvételének támogatása, informatikai ismereteik javítása.....	77
6.2.4. Az egyedülálló idős emberek mentális egészségének javítása	80
6.2.5. Az idősek közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása	82
6.2.6. Az idősek egészségi állapotának javítása.....	83
7. A fogyatékkal élők helyzete esélyegyenlősége.....	85
7.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái.....	85
7.2. Az Intézkedési Terv megvalósítása.....	86
7.2.1. A fogyatékos személyek helyzetének feltárása érdekében széles körű szakmai adatgyűjtés.....	86
7.2.2. A szakosított ellátásokat biztosító intézményekben a túlszűfolttság megszüntetése.....	87
7.2.3. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyeinek javítása.	88
7.2.4. Az önálló életvitelt segítő ellátási formákhoz való hozzáférés esélyeinek javítása.....	90
7.2.5. A fogyatékos személyek alacsony foglalkoztatottsága.....	93
7.2.6. A Közcélú épületek és a tömegközlekedés csak részben akadálymentesítettek.....	93
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	95

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (2013-2018) 2017. évi felülvizsgálata

Bevezetés¹

Debrecen Város Megyei Jogú Önkormányzata Közgyűlése a 154/2013. (VI. 27.) határozatával elfogadta a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP), majd a 122/2015. (VI. 25.) határozatával Debrecen Város Megyei Jogú Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2013-2018) 2015. évi felülvizsgálatáról szóló dokumentumot (a továbbiakban: 2015. évi felülvizsgálati dokumentum).

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 31. § (4) bekezdése értelmében a helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve az alapjául szolgáló helyzetelemzés során feltárt társadalmi problémák esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően módosítani szükséges.

Jelen felülvizsgálat célja a HEP elfogadása és 2015. évi felülvizsgálata óta eltelt időszak alatt bekövetkezett helyi szintű társadalmi változások, valamint az intézkedési tervben célul tűzött feladatok megvalósításának összegzése. Jelen dokumentum a helyzetelemzéshez szükséges statisztikai adatok frissítésén túl, adatelemzést nem tartalmaz, figyelemmel arra, hogy az eltelt két éves időszakban jelentős társadalmi változás a korábbi tendenciákhoz képest az adatokból nem mutatható ki.

A 2013-ban elfogadott HEP-ben 52 db beazonosított probléma került meghatározásra, amelyek közül akkor 25 problémára született konkrét intézkedési javaslat. Azokat a beazonosított problémákat, melyek kezelésére a HEP nem tartalmazott intézkedést, a 2015. évi felülvizsgálat során újra áttekintettük és megoldásukra – esetenként az egyes problémák kezelésének összevonásával – új intézkedési terveket dolgoztuk ki. Jelen felülvizsgálat során éppen ezért új intézkedés meghatározására már nem került sor, a felülvizsgálati dokumentum sokkal inkább az intézkedési terv megvalósulásának a bemutatására fókuszál.

A HEP 2017. évi felülvizsgálatának elkészítését különösen az alábbi szervezetek segítették:

- Debrecen Megyei Jogú Város Gyermekvédelmi Intézménye
- Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye
- Debrecen Megyei Jogú Város Városi Szociális Szolgálat
- Debreceni Tankerületi Központ
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya
- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége
- Debrecen Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Debreceni Ifjúsági Szolgáltató Nonprofit Kft.
- Debreceni Szakképzési Központ Povolny Ferenc Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Szakiskolája
- Magyar Vöröskereszt Debrecen Területi Szervezete

---

¹ HEP 5. oldal

- Nyugodt Élet Gondozóház és Hospice Ház Alapítvány
- Ökumenikus Segélyszervezet Szociális és Fejlesztő Központ Debrecen
- EU-Roma Országos Egyesület
- Debreceni Szív Egyesület
- Debreceni Humán Szolgáltató Otthon.

A HEP és a 2015. évi felülvizsgálati dokumentum e dokumentummal nem érintett pontjai változatlan tartalommal fennmaradnak.

A település bemutatása²

A városi társadalom jellegzetességei³

Lakónépesség száma az év végén⁴

2007	205 084 fő
2008	206 225 fő
Lakónépesség számának változása	100,50%
2009	207 270 fő
Lakónépesség számának változása	100,50%
2010	208 016 fő
Lakónépesség számának változása	100,30%
2011	207 594 fő
Lakónépesség számának változása	99,70%
2015. évi felülvizsgálati adatok	
2012	205 122 fő
Lakónépesség számának változása	99,90%
2013	204 837 fő
Lakónépesség számának változása	99,80%
2017. évi felülvizsgálati adatok	

² HEP 5. oldal

³ HEP 6. oldal

⁴ HEP 7. oldal

2014	203506 fő
Lakónépesség számának változása	99,23%
2015	203509 fő
Lakónépesség számának változása	99,23%
2016	203059 fő
Lakónépesség számának változása	99,01%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Természetes szaporodás⁵

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	1981	2476	-495
2009	1942	2063	-121
2010	1837	2133	-296
2011	1819	2159	-340
2015. évi felülvizsgálati adatok			
2012	1768	2062	-294
2013	1772	2093	-321
2017. évi felülvizsgálati adatok			
2014	1874	2164	-290
2015	1972	2214	-242

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Belföldi vándorlások⁶

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	3471	3870	-399
2009	2935	3439	-504
2010	2893	3261	-368
2011	2795	3132	-337
2015. évi felülvizsgálati adatok			
2012	2709	2982	-273
2013	2688	3050	-362
2017. évi felülvizsgálati adatok			
2014	3227	3653	-426
2015	3325	3717	-392

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

⁵ HEP 9. oldal

⁶ HEP 8. oldal

Öregedési index⁷

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001		33215	
2008	30319	28803	105
2009	31016	28409	109
2010	31428	27963	112
2011	31901	27698	115
2015. évi felülvizsgálati adatok			
2012	32677	27669	118
2013	33597	27678	121
2017. évi felülvizsgálati adatok			
2014	35298	27839	126
2015	35373	28230	125

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

---

⁷ HEP 12. oldal

Állandó népesség⁸ 2015. (2017. évi felülvizsgálati adatok)

állandó népesség száma (fő)	203059
<i>nő</i>	<i>108320</i>
	<i>53,3%</i>
<i>férfi</i>	<i>94739</i>
	<i>46,7%</i>
<i>0-2 évesek</i>	<i>5606</i>
	<i>2,7%</i>
<i>0-14 éves nők</i>	<i>13585</i>
	<i>6,7%</i>
<i>0-14 éves férfiak</i>	<i>14254</i>
	<i>7%</i>
<i>15-17 éves nők</i>	<i>2720</i>
	<i>1,3%</i>
<i>15-17 éves férfiak</i>	<i>2789</i>
	<i>1,4%</i>
<i>18-54 éves nők</i>	<i>54247</i>
	<i>26,7%</i>
<i>18-59 éves férfiak</i>	<i>59587</i>
	<i>29,3%</i>
<i>60-64 éves nők</i>	<i>8387</i>
	<i>4,1%</i>
<i>60-64 éves férfiak</i>	<i>6453</i>
	<i>3,8%</i>
<i>65 év feletti nők</i>	<i>22226</i>
	<i>11%</i>
<i>65 év feletti férfiak</i>	<i>13147</i>
	<i>6,5%</i>

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

---

⁸ HEP 11. oldal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzésének és az intézkedési terv megvalósításának felülvizsgálata

1. Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában működő gyermekjóléti intézményeket és az egészségügyi alapellátást érintő változások

Egészségügyi alapellátás⁹

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata az egészségügyi alapellátási kötelezettségét 83 háziorvosi, 42 házi gyermekorvosi, 49 fogorvosi, 62 területi védőnői és 101 iskolaegészségügyi körzet által biztosítja.

Gyermekjóléti intézmények¹⁰

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 224/2015. (XI. 19.) határozatával átszervezte 2016. január 1. napjával Debrecen Megyei Jogú Város Családsegítő és Gyermekjóléti Központját (4026 Debrecen, Mester u. 1.), valamint Debrecen Megyei Jogú Város Gyermekvédelmi Intézményét (4032 Debrecen, Böszörményi út 68.) oly módon, hogy Debrecen Megyei Jogú Város Gyermekvédelmi Intézménye feladatai közül a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatai 2016. január 1. napjával átkerültek Debrecen Megyei Jogú Város Családsegítő és Gyermekjóléti Központjához, mely intézmény Debrecen Megyei Jogú Város Család- és Gyermekjóléti Központja néven a család- és gyermekjóléti központ feladatait látja el a debreceni járás területén, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait látja el Debrecen Megyei Jogú Város meghatározott területein. Debrecen Megyei Jogú Város Gyermekvédelmi Intézménye 2016. január 1. napjától gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek átmeneti gondozása feladatait látja el gyermekek átmeneti otthonában és családok átmeneti otthonában.

2. Stratégiai környezet bemutatása¹¹

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal¹²

A HEP 2017. évi felülvizsgálatának elkészítésekor rendelkezésre állt és felhasználásra került elsősorban:

- Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés,
- Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015-2020. közötti időszakra vonatkozó Gazdasági Programja,
- Debrecen Integrált Területi Programjának 2014-2020. közötti időtartamra vonatkozó munkaterve,
- Debrecen Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája 2014-2020.

A fentiekben felsorolt dokumentumokban megfogalmazott megállapítások, célkitűzések összhangban állnak a HEP célkitűzéseivel.

---

⁹ A HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 8. oldal

¹⁰ A HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 9. oldal

¹¹ HEP 27. oldal

¹² HEP 27. oldal

A HEP megvalósításához kapcsolódó további dokumentumok:

- Debrecen Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója 2014-2020.,
- Beszámoló Debrecen Megyei Jogú Város közbiztonságának 2015. évi helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről, és ezzel kapcsolatos feladatokról,
- Szakmai Beszámoló a Debreceni Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2014. évi tevékenységéről,
- Szakmai Beszámoló a Debreceni Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2015. évi tevékenységéről,
- Debrecen Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának 2016. november 1. – 2018. október 31. időszakra elfogadott esélyegyenlőségi terve.

Az Önkormányzat a felülvizsgálati időszakban több olyan projektet valósított, illetve valósít meg, amelyek közvetlenül vagy közvetve egyaránt a HEP érintett célcsoportjai társadalmi esélyegyenlőségének előmozdítását szolgálják. Ilyen projektek például:

- ÁROP-1.A.3-2014 „Esély-Háló” Területi együttműködést segítő programok kialakítása a Debreceni járásban,
- HU11-0002-A1-2013 azonosító számú, „Egészséges és Aktív Időskor” című projekt,
- TOP-6.5.1-15-DE1-2016-00005 A Lehel Utcai Óvoda épületének energetikai korszerűsítése,
- TOP-6.6.1-15-DE1-2016-00005 A Debrecen, Híd utca 14. szám alatti házi gyermekorvosi és védőnői alapellátás infrastrukturális fejlesztése,
- TOP-6.2.1-15-DE1-2016-00007 Eszközök beszerzése a Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye Faraktár Utcai Tagintézmény és a Görgey utcai Tagintézmény számára,
- TOP-6.6.1-15-DE1-2016-00008 A Debrecen, Apafi utca 30. szám alatti háziorvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése,
- TOP-6.6.1-15-DE1-2016-00009 A Debrecen, Cegléd utca 6. szám alatti háziorvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése,
- TOP-6.2.1-15-DE1-2016-00004 A Liget Óvoda Bartók Béla úti székhelyének felújítása,
- TOP-6.6.1-15-DE1-2016-00003 A Debrecen, Böszörményi út 136. szám alatti házi gyermekorvosi és védőnői ellátás infrastrukturális fejlesztése,
- TOP-6.2.1-15-DE1-2016-00012 Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye Karácsony György Utcai Tagintézmény felújítása,
- TOP-6.6.1-15-DE1-2016-00004 A Debrecen, Szentgyörgyfalvi utca 7. szám alatti házi gyermekorvosi és fogorvosi alapellátás infrastrukturális fejlesztése,
- TOP-6.8.2-15-DE1-2016-00001 „Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében, munkaerő-piaci együttműködés kialakítása és megvalósítása Debrecenben” című projekt.
- TOP-6.3.2-15 Zöld város program című projekt.

A fenti projekteket a célcsoportok intézkedési terveinél részletesen ismertetjük. Amennyiben egy adott projekt több célcsoportot, illetve intézkedési tervet is érintett, arra az intézkedési tervek felülvizsgálata során külön kitértünk.

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása¹³

¹³HEP 27-28. oldal, és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentum 11. oldala

A felülvizsgálati időszak alatt Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának kezdeményezésére több olyan érdekegyeztető, szakmai fórum alakult, amely a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének megteremtésében kulcsfontosságú szerepet töltenek be. Ilyenek például:

Debreceni Karitatív Testület:

A Debrecen Megyei Jogú Város Közgyűlése a 185/2015. (IX. 24.) határozatával kinyilvánította azon szándékát, hogy létrehoz egy karitatív, koordinációs és operatív testületet.

A Debreceni Karitatív Testület 2015. október 8. napján kezdte meg működését. A testület célja a városi szintű karitatív munka operatív és koordináló tevékenységének ellátása az érintett civil szervezetek bevonásával annak érdekében, hogy hatékony humanitárius segélyezési tevékenységet tudjon kifejteni az egyént, illetve a családokat érintő krízishelyzet esetén, valamint hatékonyan tudjon segíteni a helyi lakosságot érintő minősített időszak, illetőleg katasztrófhelyzet esetén.

A Testület jelenleg 17 tagszervezetből áll: Forrás Lelki Segítők Egyesülete, Héra Egyesület, Kék Lovagok Rendészeti Motoros Klubja/Közhasznú Egyesület Magyarország I., Lelkierő Fiatalon a Fiatalokért Egyesület, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Szociális és Fejlesztő Központ Debrecen, Magyar Református Szeretetszolgálat Közhasznú Alapítvány (MRSZ), Magyar Vöröskereszt Hajdú-Bihar Megyei Szervezete, Debreceni Baptista Gyülekezet, Magyarországi Dorcas Segélyszervezet, Migration Aid, Refomix Nonprofit Közhasznú Kft., Szent Anna Főplébánia Caritas Szervezet Nappali Intézménye, Szeretlen Egyesület, Lépéselőny Közhasznú Egyesület, Debreceni Zsidó Hitközség Ráchel Nőegylet, Hajdúdorogi Főegyházmegye.

Debreceni Időügyi Tanács

A Debrecen Megyei Jogú Város Közgyűlése 191/2016. (VI. 23.) határozatával döntött a Debreceni Időügyi Tanács megalakításáról.

Az Időügyi Tanács létrehozásának a célja az idős emberek tiszteletének, megbecsülésének és biztonságának előmozdítása, valamint az idősödő emberek érdekeinek, javaslatainak az önkormányzati döntések előkészítési folyamatában való részvételének biztosítása.

A Tanács feladatai:

- Véleményt nyilvánít az idős emberek életkörülményeit közvetve vagy közvetlenül érintő helyi rendelet-tervezetekről és konzultációt kezdeményez a végrehajtás tapasztalatairól.
- Védi az időskorúak érdekeit.
- Összegyűjti az időseket érintő problémákat, valamint az idős korosztályra jellemző szükségleteket és azokat továbbítja az önkormányzat felé.
- Rendszeresen tájékoztatást nyújt a városban élő idős emberek élethelyzetének alakulásáról.
- A lehetőségéhez képest segíti a városban működő nyugdíjas szervezetek (egyesületek, klubok, stb.) törvényes működését és munkája során hasznosítja a

civil szervezetektől kapott információkat.

- Támogatja az idős korosztály önszerveződését.

A Tanács tagjai:

- elnök: a polgármester, akit akadályoztatása esetén a kulturális, oktatási, szociális feladatokkal kapcsolatos irányításért és koordinációért felelős alpolgármesterhelyettesít,
- alelnök: a Tanács testületének szavazati joggal rendelkező tagjai választják, a Tanács ügyrendjében meghatározottak szerint,
- szavazati joggal rendelkező tagok: a polgármester kéri fel a debreceni székhelyű, időseket tömörítő helyi nyugdíjas szervezetek javaslatainak figyelembevételével.

Debreceni Oktatási Tanács

A Debrecen Megyei Jogú Város Közgyűlése a 272/2016. (X. 13.) határozatával döntött a Debreceni Oktatási Tanács megalakításáról. Az Oktatási Tanács célja a városi érdekeltségű, köznevelési ágazatban érintett intézményfenntartók, intézmények, az egyes köznevelési intézményekbe járó diákok, az ott dolgozó pedagógusok és egyéb alkalmazottak, valamint a szülők együttműködésének elősegítése, továbbá a köznevelési ágazatot érintő önkormányzati döntések előkészítésében való érdekegyeztetés.

A Tanács feladatai:

- Összegyűjti a köznevelési ágazatban érdekelt feleket érintő problémákat, valamint szükségleteket és továbbítja azokat Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata felé.
- A köznevelési ágazatban érintett felek javaslatainak, véleményének figyelembe vételével megoldási alternatívákat dolgoz ki.
- Közös - a város gazdasági fejlődését elősegítő - képzési stratégiák megalapozása.
- A szakképzés, azon belül is a hiányszakmák iránti érdeklődés népszerűsítése.
- A köznevelési ágazatot érintő fejlesztési lehetőségek kihasználásának előmozdítása.

A Tanács tagjai:

- elnök: a polgármester, akit akadályoztatása esetén a kulturális, oktatási, szociális feladatokkal kapcsolatos irányításért és koordinációért felelős alpolgármester helyettesít,
- alelnök: a kulturális, oktatási, szociális feladatokkal kapcsolatos irányításért és koordinációért felelős alpolgármester,
- a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Debreceni Tankerülete, mint intézményfenntartó igazgatója,
- a Debreceni Szakképzési Centrum, mint intézményfenntartó főigazgatója,
- a Debreceni Egyetem, mint intézményfenntartó képviselője,
- a köznevelési intézményt fenntartó egyházi jogi személyek képviselői,
- Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése Oktatási, Ifjúsági és Sportbizottsága elnöke.

A térségi együttműködésen alapuló, az esélyegyenlőség megvalósulásában kiemelt jelentőségű projektek:

ÁROP-1.A.3.-2014 kódszámú „Esély-Háló” Területi együttműködést segítő programok kialakítása a Debreceni járásban című projekt

Az Önkormányzat 2014-ben sikeres pályázatot nyújtott be „Esély-Háló” Területi együttműködést segítő programok kialakítása a Debreceni járásban címmel az Államreform operatív program keretében kiírt ÁROP-1.A.3.-2014 kódszámú „Területi együttműködést segítő programok kialakítása az önkormányzatoknál a konvergencia régiókban” című pályázati felhívásra.

A projekt középpontjában a partnerség, valamint – a helyi esélyegyenlőségi programokban kidolgozott intézkedési tervek minél eredményesebb megvalósítása érdekében – a szakmai alapú együttműködésre épülő területi feladatellátás lehetőségeinek kidolgozása állt. A program célja az volt, hogy a települési önkormányzatok, a helyi önkormányzati intézmények, valamint a közreműködő civil szervezetek között olyan járási szintű együttműködések alakuljanak ki, melyek eredményeképpen könnyebbé válik a szolgáltatások elérhetősége az esélyegyenlőségi célcsoportok számára, növekednek az érvényesülési esélyeik és csökken az irányukban tapasztalható előítéletesség. A programelemek megvalósítása ezen felül a járásban dolgozó szakemberek számára biztosította kompetenciájuk, meglévő képességeik fejlesztését, illetve új készségek elsajátítását.

A pályázati támogatás számos közös program – például tehetséggondozó tábor mélyszegénységben élő gyermekek részére, Egészség-Tér, Szociális Börze, egészségfejlesztő műhelymunka, fogyatékkal élők rendezvénye, érzékenyítő tréning – megrendezését, valamint járási szintű Felzárkózási Kerekasztal létrehozását és működtetését tette lehetővé. A Kerekasztal ülésein megvitatott, a helyi esélyegyenlőségi programok célcsoportjainak helyzetét, problémáit fókuszba helyező témák segítették annak a „problématérképnek” a kirajzolódását, amely a projekt lényegét és elvárt eredményét jelentő, a helyi esélyegyenlőségi programokra épülő, járási szintű **„Esélyteremtő Programterv”** alapját képezte. A dokumentum a célcsoportok helyzetének elemzése és a problémák beazonosítása mentén épül fel, megjelenítve a projektben együttműködő két település különbözőségét, jellegzetességeit, az esélyegyenlőség terén jelentkező hasonló problémáikat, valamint a megoldásra kidolgozott cselekvési tervek megvalósításához szükséges hosszabb távú együttműködés lehetőségeit.

A projekt 2015 végén hivatalosan lezárult, azonban az utóélete a mai napig folytatódik. A munkát folytatja a Debrecen Járási Felzárkózási Kerekasztal elnevezésű szakmai munkacsoport, mely igyekszik összhangot teremteni a helyi esélyegyenlőség alapvető fontosságú területeinek, szervezeteinek és intézményeinek munkájában. A Kerekasztal célja, hogy közvetlen módon reagáljon és megoldásokat keressen azokra a problémákra, amelyek járási szinten realizálódtak, mindezt civilek, érdekképviselők, gazdasági és kormányzati szereplők bevonásával valósítja meg. A Kerekasztal ajánlásokat és javaslatokat fogalmaz meg az érintett intézmények és szervezetek felé és működése elősegíti a párhuzamosságok kiszűrését.

TOP-6.8.2-15-DE1-2016-00001 „Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében, munkaerő-piaci együttműködés kialakítása és megvalósítása Debrecenben” című projekt

A TOP-6.8.2-15-DE1-2016-00001 „Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében, munkaerő-piaci együttműködés kialakítása és megvalósítása Debrecenben” című projektet a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal konzorciumi együttműködésben valósítja meg 2016. szeptember 1. és 2021. augusztus 31. között. A projekt 2 474 fő, munkát vállalni szándékozó hátrányos helyzetű vagy inaktív személy részére biztosít támogatást, a meghatározott célcsoportok elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését képzések támogatásával, elhelyezkedést segítő támogatásokkal, képzéshez és munkába járáshoz kapcsolódó utazási költség támogatásával, önfoglalkoztatóvá válás támogatásával, valamint munkaerő-piaci szolgáltatások biztosításával segíti.

A projekt lehetőséget biztosít a munkaerő-piaci szereplők hatékony együttműködésére, elősegítve a munkanélküliség csökkentését, a foglalkoztatási színvonal emelkedését. A foglalkoztatási paktum elsődleges célja a munkanélküliség csökkentése, a megfelelő humán erőforrás biztosítása, figyelembe véve a helyi vállalkozások gazdaságfejlesztési céljait, szakmunkaerő-igényeit. Ahhoz, hogy a foglalkoztatási partnerség a lehető leghatékonyabban működjön, a munkaerő-piaci folyamatokban részt vevő vállalkozások, civil szervezetek, képző intézmények és érdekképviselők is aktív résztvevői lesznek a foglalkoztatási paktumnak.

HU11-0002-A1-2013 azonosító számú, „Egészséges és Aktív Időskor” című projekt

A Közgyűlés a 184/2013. (X. 3.) határozatával döntött arról, hogy projekt partnerként részt vesz az EGT és Norvég Alapok támogatásával megvalósuló „Egészséges és aktív időskor” című pályázatban. A projekt főpályázója Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata. A projekt megvalósításában - Önkormányzatunk mellett - partnerként vesz részt a Csongrád Megyei Egészségügyi Ellátó Központ Hódmezővásárhely-Makó, az Önkéntes Központ Alapítvány, valamint a norvég Øvre Eiker Önkormányzata. A projekt 2016. május 1. napjától 2017. április 30. napjáig tart. A projekt általános célja: az egészséges időskor és az időskorúak aktív, tevékeny otthoni életvitelét támogató feltételek javítása.

A projekt keretében - kiegészítő szolgáltatások nyújtásához - egy önkéntes tevékenységen alapuló kísérleti modell került kidolgozásra és bevezetésre.

A Helyi Szervezeti Modell pilot terve tartalmazza:

- az önkéntesek által nyújtható szolgáltatásokat és az időskorúak szükségleteihez való illeszkedését,
- a szolgáltatások nyújtásának módját,
- a folyamat koordinálásának, nyomon követésének és a minőség biztosításának lehetőségét.

A projekt hangsúlyt helyez a nők esélyegyenlőségének biztosítására, ezért az elkészült szakmai dokumentumokhoz női esélyegyenlőségi melléklet is tartozik.

3. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége¹⁴

3.1. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció¹⁵

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Debrecen	15-64 év közötti lakónépesség			nyilvántartott állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2005	76436	70693	147129	3681	4,82	3198	4,52	6879	4,68
2006	76256	70567	146823	4000	5,25	3204	4,54	7204	4,91
2007	76512	70687	147199	4791	6,26	4189	5,93	8980	6,10
2008	76340	70637	146977	4703	6,16	4390	6,21	9093	6,19
2009	76063	70422	146485	5890	7,74	6537	9,28	12427	8,48
2010	75704	70373	146077	6471	8,55	6429	9,14	12900	8,83
2011	75379	70144	145523	5917	7,85	5983	8,53	11900	8,18
2015. évi felülvizsgálat adatai									
2012	76305	70948	147289	6335	8,3	6327	8,9	12662	8,6
2013	75932	70710	146642	5287	6,9	5034	7,1	10321	7,03
2017. évi felülvizsgálat adatai									
2014	75563	70679	146242	5698	7,5	5141	7,3	10839	7,4
2015	74632	70262	144894	5286	7,1	3819	5,4	9105	6,3

Forrás: KSH

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint¹⁶

Debrecen	évek	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	változás mértéke (2005-2011 között)	változás mértéke (Hajdú-Bihar)	változás mértéke (országos)
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	fő	6879	7204	8980	9093	12427	12900	11900	11860	10321	9597			
20 éves és fiatalabb	fő	289	241	316	261	346	335	303	175	284	273			
	%	4,20	3,35	3,52	2,87	2,78	2,60	2,55	1,47	2,75	2,8	-1,65	-1,44	-0,09
21-25 év	fő	931	917	1177	1061	1613	1702	1431	1356	1333	1128			
	%	13,53	12,73	13,11	11,67	12,98	13,19	12,03	11,43	12,94	1,17	-1,51	1,24	-0,19
26-30 év	fő	1081	1072	1270	1255	1654	1584	1408	1310	1108	980			
	%	15,71	14,88	14,14	13,80	13,31	12,28	11,83	11,04	10,75	10,2	-3,88	-2,48	-2,87
31-35 év	fő	971	1067	1383	1378	1937	1866	1553	1586	1098	915			
	%	14,12	14,81	15,40	15,15	15,59	14,47	13,05	13,37	10,66	9,5	-1,07	-1,5	-0,41
36-40 év	fő	844	918	1192	1246	1681	1760	1631	1457	1387	1291			
	%	12,27	12,74	13,27	13,70	13,53	13,64	13,71	12,28	13,46	13,45	1,44	-0,1	0,54
41-45 év	fő	768	774	968	1003	1503	1604	1519	1344	1283	1173			
	%	11,16	10,74	10,78	11,03	12,09	12,43	12,76	11,33	12,45	12,22	1,60	0,22	0,43
46-50 év	fő	929	928	1047	1089	1427	1387	1392	1452	1161	1126			
	%	13,50	12,88	11,66	11,98	11,48	10,75	11,70	12,24	11,27	11,73	-1,81	-1,68	-1,34
51-55 év	fő	731	882	1142	1254	1604	1722	1593	1658	1202	1100			

¹⁴ HEP 28. oldal,

¹⁵ HEP 46. oldal, és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 12-13. oldal

¹⁶ HEP 49. oldal

	%	10,63	12,24	12,72	13,79	12,91	13,35	13,39	13,97	11,66	11,46	2,76	2,33	1,94
56-60 év	fő	324	395	468	506	641	902	1021	1390	1320	1346			
	%	4,71	5,48	5,21	5,56	5,16	6,99	8,58	11,72	12,81	14,02	3,87	3,07	3,2
61 év és fölötte	fő	11	10	17	40	21	38	49	132	145	265			
	%	0,16	0,14	0,19	0,44	0,17	0,29	0,41	1,11	1,4	2,76	0,25	0,36	0,38

Forrás: KSH

Tartósan munkanélküliek száma, aránya¹⁷

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya
nemenként¹⁸

Debrecen	nyilvántartott/regisztrált álláskereső összesen			180 napnál régebben regisztrált álláskereső					
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen
évek	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	%	%
2005	3681	3198	6879	1916	1411	3327	52,1	44,12	48,36
2006	4000	3204	7204	2226	1358	3584	55,7	42,38	49,75
2007	4791	4189	8980	2821	2078	4899	58,9	49,61	54,55
2008	4703	4390	9093	2840	2152	4992	60,4	49,02	54,9
2009	5890	6537	12427	3730	3815	7545	63,3	58,36	60,71
2010	6471	6429	12900	4181	3777	7958	64,6	58,75	61,69
2011	5917	5983	11900	3365	3060	6425	56,9	51,14	53,99
2015. évi felülvizsgálat adatai									
2012	6247	6029	12276	3245	3017	6262	54,4	51,92	30,75
2013	6158	6121	12279	3122	3149	6271	50,69	51,44	37,93
2017. évi felülvizsgálat adatai									
2014	4980	4617	9597	3166	2656	5822	54,4	45,6	60,6
2015	4720	4078	8798	2857	2237	5094	56	44	57,8

Forrás: KSH

Pályakezdők munkanélkülisége¹⁹

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

Debrecen	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen
év	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2005	18271	18473	36744	411	2,25	306	1,66	717	1,95
2006	17744	17797	35541	386	2,18	299	1,68	685	1,93
2007	17502	17506	35008	502	2,87	406	2,32	908	2,59
2008	17120	17224	34344	440	2,57	360	2,09	800	2,33
2009	16832	16974	33806	536	3,18	546	3,22	1082	3,20
2010	16492	16646	33138	620	3,76	582	3,50	1202	3,63
2011	16226	16314	32540	548	3,38	588	3,60	1136	3,49
2015. évi felülvizsgálat adatai									
2012	16220	16499	32719	713	4,39	724	4,38	1437	4,39
2013	16112	16327	32439	677	4,21	659	4,03	1366	4,21
2017. évi felülvizsgálat adatai									
2014	15530	15641	31171	554	3,6	550	3,5	1104	3,5
2015	15070	15199	30269	511	3,4	479	3,2	990	3,3

Forrás: KSH

¹⁷ HEP 51. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 14. oldal

¹⁸ HEP 51. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 14. oldal

¹⁹ HEP 50. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 14-15. oldal

Alacsonyan iskolázott népesség²⁰

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			Általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X évesek száma		
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen		
2001	205124								
2011	177424	95449	81975	177173	95367	81806	251		
2015. évi felülvizsgálat adatai									
2012	176196	86635	89561	175879	93371	82508	245		
2013	168647	86633	82014	168416	90201	78215	231		
A 2017. évi felülvizsgálat adatai									
2014	177117	95101	82016	n.a	n.a	n.a	n.a		
2015	176915	94894	82021	n. a.	n.a	n.a	n.a		

Forrás: KSH

Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végeztek száma²¹

	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
év	fő	Fő	%
2009	35	16	45,7
2010	49	8	16,3
2011	84	41	48,8
2015. évi felülvizsgálat adatai			
2012	100	17	17
2013	74	20	27
2017. évi felülvizsgálat adatai			
2014	50	20	25
2015	28	11	25,4

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TAKISZ)

Felnőttoktatásban résztvevők száma²²

Felnőttoktatásban résztvevők száma											
Debrecen	Felnőttoktatásban résztvevők					H-B. megye	Felnőttoktatásban résztvevők				
	férfi		nő				férfi		nő		
	fő	fő	%	fő	%		fő	fő	%	fő	%
2009	2982	1306	43,80	1676	56,20	2009	3575	1694	47,38	1881	52,62
2010	4051	1948	48,09	2103	51,91	2010	4822	2376	49,27	2446	50,73
2011	2498	1216	48,68	1282	51,32	2011	3175	1645	51,81	1530	48,19
2012	2241	1322	58,99	919	41,01	2012	3919	1966	50,17	1953	49,83

²⁰ HEP 52. oldal

²¹ HEP 53. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 16. oldal

²² HEP 54. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 16-17. oldal

<i>2017. évi felülvizsgálat adatai</i>											
2013	2919	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n. a.	n.a	n.a	n.a	n.a
2014	3008	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	2992	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

3.2. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások²³

Álláskeresői segélyben részesülők száma²⁴

<i>év (átlag)</i>	<i>Nyilvántartott t álláskereső száma</i>	<i>segélyben részesülők fő</i>	<i>segélyben részesülők %</i>
2008	9175	680	7,41
2009	11519	839	7,28
2010	12696	969	7,63
2011	12657	904	7,14
2012	12896	131	1,01
<i>2015. évi felülvizsgálat adatai</i>			
2013	10324	518	n.a
2014	9597	n.a	n.a
<i>2017. évi felülvizsgálat adatai</i>			
2015	8798	n.a	na.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresői segélyben részesülők száma²⁵

	Nyilvántartott álláskereső száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008. 1. negyedév	9830	765	7,78
2008. 2. negyedév	8942	578	6,46
2008. 3. negyedév	9016	678	7,51
2008. 4. negyedév	8911	702	7,87
2008. átlag	9175	680	7,41
2009. 1. negyedév	10493	873	8,31
2009. 2. negyedév	11386	753	6,61
2009. 3. negyedév	12089	778	6,43
2009. 4. negyedév	12108	950	7,84
2009. átlag	11519	839	7,28
2010. 1. negyedév	13582	1132	8,33
2010. 2. negyedév	12444	921	7,4
2010. 3. negyedév	12440	883	7,09
2010. 4. negyedév	12317	941	7,63
2010. átlag	12696	969	7,63
2011. 1. negyedév	14315	1579	11,03
2011. 2. negyedév	12538	841	6,7
2011. 3. negyedév	12408	933	7,51

²³ HEP 58. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 17-18 oldal

²⁴ HEP 58. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 18. oldal

²⁵ HEP 58. oldal

2011. 4. negyedév	11368	263	2,31
2011. átlag	12657	904	7,14
2012. 1. negyedév	13655	121	0,88
2012. 2. negyedév	12684	120	0,94
2012. 3. negyedév	12647	143	1,13
2012. 4. negyedév	12597	139	1,10
2012. átlag	12896	131	1,01
2015. évi felülvizsgálati adatai			
2013. 1. negyedév	13307	149	1,11
2013. 2. negyedév	13269	199	1,49
2013. 3. negyedév	13981	227	1,62
2013. 4. negyedév	12032	252	2,04
2013. átlag	13147	219	1,66
2017. évi felülvizsgálat adatai			
2014. 1. negyedév	10870	263	2,4
2014. 2. negyedév	12642	281	2,2
2014. 3. negyedév	11205	319	2,8
2014. 4. negyedév	10839	354	3,2
2014. átlag	11389	304	2,6
2015. 1. negyedév	10208	382	3,7
2015. 2. negyedév	10067	376	3,7
2015. 3. negyedév	9583	376	3,9
2015. 4. negyedév	9682	420	4,3
2015. átlag	9885	303	3,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma²⁶

Debrecen	nyilvántartott állásukeresők száma	állásukeresési járadékra jogosultak	
évek	fő	fő	%
2008	9420	2046	21,72
2009	12427	2126	21,5
2010	12900	2746	20,76
2011	11900	2471	17,3
2015. évi felülvizsgálat adatai			
2012	11860	2085	16,25
2013	12086	2027	16,77
2017. évi felülvizsgálat adatai			
2014	9597	1094	11,4
2015	8798	1111	12,62

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

²⁶ HEP 58. oldal

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma²⁷

Debrecen	Rendszeres szociális segélyben (2009-től RÁT, 2011-től BPJ, 2012-től FHT is) részesülő regisztrált munkanélküliek száma *		
évek	fő	regisztrált munkanélküliek %-ában	15-64 évesek %-ában
2008	621	6,60%	0,42% (146977)
2009	1950	19,70%	1,3% (146485)
2010	3825	29,10%	2,6% (146077)
2011	4529	31,70%	3,1% (145523)
2012	3787	29,5%	nincs adat
A 2015. évi felülvizsgálati adata			
2013	3272	27,07%	nincs adat

Forrás: KSH, NMH

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma²⁸

Debrecen	Rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma (rendelkezésre állási támogatásban részesülők adatai nélkül) (fő)			Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		
évek	fő	regisztrált álláskeresők %-ában	15-64 évesek %-ában	fő	regisztrált álláskeresők %-ában	15-64 évesek %-ában
2009	1299	13,14	0,89	3227	32,65	2,20
2010	572	4,32	0,39	3905	29,53	2,67
2011	898	6,29	0,62	4312	30,20	2,96
2012	452	3,53	nincs adat	5257	41,10	nincs adat
2015. évi felülvizsgálat adata						
2013	189	1,6	n.a.	5915	48,94	n.a.
2017. évi felülvizsgálat adata						
2014	582	5,3	n.a.	3592	33,13	n.a.
2015	597	6,5	n.a.	3658	40,17	n.a.

Forrás: KSH, önkormányzati adat

²⁷ HEP 59. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 19. oldal

²⁸ HEP 60. oldal

3.3. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció²⁹

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők³⁰

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma (fő)	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma (fő)
2008	6127	933
2009	5043	919
2010	5608	1827
2011	6043	2012
2012	9005	1205
A 2015. évi felülvizsgálat adata		
2013	6857	783
A 2017. évi felülvizsgálat adata		
2014	5312	801
2015	3107	583

3.4. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés³¹

Orvosi ellátás³²

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	108/ 83	43
2009	0	108/ 83	43
2010	0	107/ 83	43
2011	0	108/ 83	43
2012		107/83	43
2015. évi felülvizsgálat adata			
2013	0	106/83	43
2017. évi felülvizsgálat adata			
2014	0	107/83	42
2015	0	107/83	42

Forrás: TelIR, KSH Tstar

Közfogygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma³³

	közfogygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	6339
2009	6201
2010	6463
2011	6651

²⁹ HEP 60. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 21. oldal

³⁰ HEP 65. oldal

³¹ HEP 73. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 21. oldal

³² HEP 74. oldal, a táblázat adatai a HEP-ben „Az egészségügyi alapszolgáltatások Debrecenben 2008-2011.” című táblázatban szerepel és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 21. oldal

³³ HEP 201. oldal, a táblázat adatai a HEP-ben a szöveges részben kerültek kifejtésre és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 22. oldal

2012	7603
	2015. évi felülvizsgálati adat
2013	7073
2017. évi felülvizsgálati adat	
2014	4542
2015	5072

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ápolási díjban részesítettek száma³⁴

	<i>ápolási díjban részesítettek száma</i>
2008	1816
2009	1841
2010	1366
2011	1179
2012	1211
	2015. évi felülvizsgálat adata
2013	1113
2017. évi felülvizsgálat adatai	
2014	1401

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.5. Az Intézkedési Terv megvalósítása

Mélyszegénységben élők/romák

A HEP-ben 2013-ban a mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségének helyzetelemzése során 13 beazonosított társadalmi probléma került meghatározásra. A beazonosított problémák az alábbiak:³⁵

- Tartós munkanélküliek magas aránya
- Generációkon át örökített szegénység
- Nincs az önkormányzatnak rendszeres és szervezett adatgyűjtése arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő mélyszegénységben élők és romák számára.
- Nincsenek hátránykompenzáló szolgáltatások és juttatások a mélyszegénységben élők és romák számára a szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés terén
- A szociális szolgáltatástervezési koncepcióban nem szerepelnek a mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlőségét elősegítő intézkedések
- Az önkormányzat közművelődési tevékenységében nem jelenik meg hangsúlyosan a lakosság multikulturális jellege, a kultúrák közötti párbeszéd és a roma kultúra népszerűsítése
- Az etnikai konfliktusok a társadalmi előítéletesség kezelésében és megelőzésében az önkormányzat nem jelenik meg hangsúlyos szereplőként

³⁴ A táblázat a HEP-ben nem szerepel. és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 22. oldal

³⁵ HEP 90-92. oldal

- h) Debrecenben nagyobb ütemben nő a regisztrált álláskeresők száma, mint a megyében, vagy országosan. (a regisztráltak aránya a 15-64 éves népességben **4,68%-ról 8,18%-ra** (175%-al) ugrott meg 2005 és 2013 között. Ugyanez a növekmény Hajdú-Bihar megyében csak 139%-os, míg országosan csak 135%.)
- i) A tartósan (egy éven túl) munka nélkül levők aránya magasabb a megyei és az országos értéknél.
Debrecenben a tartósan (180 napon túli) regisztrált álláskeresők száma 3327 főről 6425-re emelkedett, ami 193%-os növekedés szemben a megyei (134%) és az országos (135%) adatokkal.
- j) A regisztrált pályakezdők aránya a 18-29 éves korosztályban folyamatosan és jelentősen az országos értéket meghaladó mértékben emelkedett az elmúlt években 1,95%-ról 3,49%-ra.
- k) A regisztrált álláskeresők támogatott felnőttképzési programokban való részvétele a nők esetében jelentős visszaesést mutat (45%-os csökkenés 4 év alatt)
- l) Debrecenben az idősebb (50 év feletti) munkavállalók jelentős elhelyezkedési nehézségekkel küzdenek, különösen az 55 év felettiak váltak veszélyeztetetté, ugyanis az arányuk a nyilvántartott álláskeresőkön belül 2005-ben még csak 4,71% volt, 2011-re ez az érték 8,58% -ra változott.
- m) A rendszeres szociális segítyt (illetve annak utódjait) igénybe vevők száma az időszakos ingadozások mellett is 6-7 szeresére nőtt, arányuk a regisztrált álláskeresőkön belül nagyjából ötszörösére emelkedett.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve és a 2015. évi felülvizsgálat valamennyi beazonosított problémára tett intézkedési javaslatot, amelyek megvalósítását az alábbiakban foglalunk össze.

3.5.1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségének helyi koncepciókban történő megjelenítése

Feltárt probléma: A szociális szolgáltatástervezési koncepcióban nem szerepelnek a mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlőségét elősegítő intézkedések.³⁶

Célok: A szociális szolgáltatástervezési koncepcióba a mélyszegénységben élők és romák társadalmi integrációját és esélyegyenlőségét segítő intézkedések kidolgozása és beépítése.

Tevékenységek:

- A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata.
- A célcsoportra vonatkozó esélyegyenlőségi szempontok megfogalmazása és beépítése a fejlesztési programba.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- A Szociálpolitikai Kerekasztal tagjai
- Szociális Osztály
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Határidő: 2017. június 30.

---

³⁶ HEP 249. oldal

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

Debrecen Megyei Jogú Város esetében a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján a szolgáltatástervezési koncepció készítése jogszabályi kötelezettség. A szolgáltatástervezési koncepciót két évente kell felülvizsgálni.

E jogszabályi kötelezettségnek eleget téve Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 246/2015. (XII. 17.) határozatával elfogadta Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciójának 2015. évi felülvizsgálatáról szóló dokumentumot (a továbbiakban: szolgáltatástervezési koncepció).

A szolgáltatástervezési koncepcióban külön címet visel „*az esélyegyenlőség megteremtése*”, amelyben megfogalmazódik, hogy az önkormányzat által fenntartott intézményekben nyújtott szolgáltatások és a szociális intézményi ellátások igénybevétele során az egyenlő bánásmód (nemi, faji, etnikai, vallási, fogyatékoság, vagy életkor szerinti kirekesztés elleni küzdelem) követelménye érvényesül.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményi ellátást igénybe vevő ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a szociális intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni ellátás, szolgáltatás igénybevételére.

Az alapszolgáltatásban részesülők számára az igénybe vett ellátáshoz kapcsolódó általános vagy speciális jogokat is biztosítani kell. Így különös gondot fordítanak a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek, a hajléktalan személyek, a szenvedélybetegek, a gondnokság alatt állók speciális jogaira.

Az önkormányzat szociális tárgyú helyi rendeletei nem tartalmaznak diszkriminatív rendelkezéseket, ugyanakkor beépítésre kerültek bizonyos esélyegyenlőség biztosítását célzó rendelkezések. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő terítési díjakról szóló 15/2013. (III. 28.) önkormányzati rendelet szerint biztosított a jövedelem nélküliek és a tartós bentlakásos ellátás igénybevételénél a jelzőlog alapjául szolgáló vagyonnal nem rendelkezők esetében az ingyenes ellátás, lehetőség van a megállapított személyi terítési díj csökkentésére és elengedésére is, valamint az intézményvezető az ellátást igénylő azonnali elhelyezéséről gondoskodhat, ha az igénylő életét, testi épségét veszélyeztető helyzetben van és annak elhárítása más módon nem lehetséges.

Az önkormányzat gondoskodik arról, hogy a jogosultsági feltételek fennállása esetén mindenki számára hozzáférhetőek legyenek a pénzbeli és természetbeni ellátások és a szociális szolgáltatások.

A szolgáltatástervezési koncepció soron következő felülvizsgálata 2017 decemberében esedékes.

3.5.2. A kultúrák közötti párbeszéd erősítése és a roma kultúra támogatása

Feltárt probléma: Az önkormányzat közművelődési tevékenységében nem jelenik meg hangsúlyosan a lakosság multikulturális jellege, a kultúrák közötti párbeszéd és a roma kultúra népszerűsítése.³⁷

---

³⁷HEP 250-251. oldal

Célok: A helyi közművelődési intézmények felveszik a programkínálatukba a helyi multikulturális adottságokat és a roma kultúrát, valamint a kultúrák közötti párbeszédet.

Tevékenységek:

- Kulturális programok, rendezvények szervezése
- A kisebbségi kultúrák megismertetése a többségi társadalom tagjaival népszerűsítő rendezvények keretei között
- A kisebbségi kultúra képviselőinek rendszeres találkozóinak (konferenciák, stb.)

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Határidő: 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A Debrecen Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökének tájékoztatása szerint a nemzetiségi önkormányzat a HEP felülvizsgálata óta eltelt időszakban, az azt megelőző évekhez hasonlóan hagyományteremtő céllal több közösségformáló, kulturális programot szervezett (farsangi bál, nyári programok, szüreti bál, mikulás, karácsonyi ünnepség, stb.).

A helyi közművelődési intézményekben rendszeresek a kulturális programok, kisebbségi kultúrát népszerűsítő rendezvények szervezése, amelynek köszönhetően megvalósul a kisebbségi kultúrák megismertetése a többségi társadalom tagjaival.

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár beszámolójában tájékoztatott arról, hogy a nemzetiségi könyvtárellátás körében a román nemzetiségi és a roma etnikai állomány gyarapodása egységesen kormányzati szinten 2012-ben újra indult. A Minisztérium támogatása az Országos Idegennyelvű Könyvtáron keresztül valósult meg. A támogatással ismét lehetőség nyílt a hat román és a két cigány települési könyvtár állományának gyarapítására összesen 65 ezer forint értékben. A nemzetiségi állomány így 52 db román nyelvű és 4 db cigány nyelvű dokumentummal bővült, melyet eljuttattak a települési könyvtárakba.³⁸

3.5.3. Az etnikai konfliktusok, társadalmi előítéletesség kezelése

Feltárt probléma: Az etnikai konfliktusok a társadalmi előítéletesség kezelésében és megelőzésében az önkormányzat nem jelenik meg hangsúlyos szereplőként.³⁹

Célok: Az önkormányzat kezdeményezi a társadalmi szolidaritást, párbeszédet és a kisebbségek védelmét erősítő helyi szintű akciókat és kampányokat

Tevékenységek:

- A romákkal kapcsolatos előítéletek csökkentése érdekében városi konferenciák, rendezvények, iskolai programok szervezése.
- Az etnikai konfliktusokkal terhelt oktatási és egyéb intézményekben folyamatos egyeztetés, mediációs programok kezdeményezése.
- A helyi médiumok felkérése tájékoztató műsorok, sajtóanyagok készítésére, megjelentetésére.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Civil Fórum,
- Esélyek Háza vezetője

---

³⁸ Méliusz Juhász Péter Könyvtár beszámolója

³⁹ HEP 251-252. oldal

- Kulturális Osztály

Határidő: 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A Wáli István Református Cigány Szakkollégium által a 2015. szeptember 18-19. napján megrendezett „Erkölc, identitás és innováció a roma értelmiség elitképzésben” nemzetközi konferencián Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata is képviseltette magát. A konferencián Dr. Barcsa Lajos alpolgármester „Debrecen koncepciója a hátrányos helyzetűek és a romák megsegítéséhez” címmel előadást tartott.

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére és a szociálpolitika helyi szereplői közötti együttműködés, párbeszéd koordinálására szociálpolitikai kerekasztalt működtet. A szociálpolitikai kerekasztal tagjai többek között a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokkal napi kapcsolatban álló szociális intézmények fenntartóinak képviselői, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Debreceni Csoportjának vezetője, a Kortársak az Egészséges Fiatalokért Egyesület elnöke, a Héra Egyesület elnöke, a Lelkierő Fiatalon a Fiatalokért Egyesület elnöke stb.

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata járásszékhely településként, Hajdúsámson Város Önkormányzatával együttműködve 2014-ben sikeres pályázatot nyújtott be az ÁROP-1.A.3.-2014-2014-0038 kódszámú „Esély-Háló” Területi együttműködést segítő programok kialakítása a Debreceni Járásban címmel. A projekt keretében megalakult a járási szintű Felzárkózási Kerekasztal. Az elismert szakemberekkel működő Felzárkózási Kerekasztal fontos szereplő a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok helyzetének feltárásában és a szükséges cselekvési tervek közös kidolgozásában. A Felzárkózási Kerekasztal tagjai között megtaláljuk a Debrecen Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat, az Eu-Roma Országos Egyesület Debreceni Szervezete és a Roma Tehetség gondozó Közhasznú Alapítvány képviselőjét is.

Az Eu-Roma Országos Egyesületet az Önkormányzat közművelődési megállapodás megkötésével, valamint ingatlan kedvezményes bérleti lehetőségével támogatja. Az Egyesület ellátja az ügyfélszolgálat működtetését és teleház szolgáltatás biztosítását a megyében élő kisebbségek és hátrányos helyzetű emberek számára. Az Egyesület fejlesztő tréningeket tart, felzárkóztató, közösségfejlesztő és munkaerő-piaci képzéseket, tanfolyamokat szervez a roma vezetőknek, képviselőknek, a hátrányos helyzetű embereknek. A közművelődési megállapodásban foglaltak teljesítéseként, a 2016-os évben az egyesület egy 800.000.- Ft összköltségvetésű, kulturális-hagyományőrző tábort szervezett, a hátrányos helyzetű gyermekek számára. A program keretében a tankötelezett korú roma gyermekek részére olyan programsorozatot állítottak össze, amelynek alapvető célja a 16. életüket be nem töltött középiskolások szabadidős tevékenységeinek tartalmas eltöltése, a roma kultúra és hagyományőrzés értékeinek bemutatása, gyarapítása. A tábor legnépszerűbb programjai közé tartozott többek között:

- a játékos formába öntött lovári nyelvoktatás,
- a meseolvasás,
- a cigánytánc oktatás,
- a hagyományos roma zenéhez nélkülözhetetlen hangszerek kipróbálása,
- valamint a hátrányos megkülönböztetést feldolgozó szituációs játékok.

A program keretében kb. 20-22 fő hátrányos helyzetű gyermek táboroztatása valósult meg.⁴⁰

3.5.4. A munkaerő-piaci integráció/reintegráció segítése

Feltárt probléma: Debrecenben nagyobb ütemben nő a regisztrált álláskeresők száma, mint a megyében, vagy országosan.

Célok: A munkaerő-piaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása: csoportos, illetve egyéni (személyre szabott) segítő szolgáltatások, mint a munka- és pályatanácsadás, pályaaorientációs tanácsadás, álláskeresői technikák.⁴¹

Tevékenységek:

- A tartós elszegényedés, a mélyszegénységbe süllyedés megelőzése érdekében az álláskeresők számára elhelyezkedést segítő képzések, átképzések szervezése.
- Speciális célcsoportok (nők, roma nők, alacsony iskolázottságúak, gyermeküket egyedül nevelők, életkori besorolás szerint hátrányos helyzetűek: pályakezdő fiatalok, 45 év fölöttiek, stb.) számára személyre szabott, illetve speciális, csoportos programok szervezése.
- Veszélyeztetett célcsoportok számára prevenció és korrekció beavatkozások tervezése (iskolai programok, tréningek, álláskeresői technikák, vállalkozóvá válás lehetőségei).

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Civil Fórum
- Kulturális Osztály
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának vezetője

Határidő:

- 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A Debrecen Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökének tájékoztatása szerint a nemzetiségi önkormányzat számára önként vállalt feladatként kiemelt jelentőséggel bíró terület a roma nemzetiség munkaerő-integrációjának elősegítése. E cél érdekében folyamatosan kapcsolatépítésre, együttműködési megállapodásokra törekszenek az e területen tevékenykedő szervezetekkel, intézményekkel. A 2015. és 2016. évben a munkanélküliek oktatására, továbbképzésére ingyenesen helyiséget biztosítottak.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Debreceni Szociális és Fejlesztő Központja szolgáltatásainak elsődleges célcsoportja a Debrecenben mélyszegénységben élők. Az intézményi keretek között nyújtott szolgáltatásaik mellett rendszeresen adományoznak élelmiszert és egyéb adományokat a rászorulóknak részére.

A Segélyszervezet aktívan részt vesz a mélyszegénységben élők, különösen a hajléktalanok munkaerő-piaci integrációjának segítésében. Az elmúlt két évben a nappali ellátást nyújtó intézményükben álláskeresőt segítő szolgáltatásokat nyújtottak, továbbá 4 alkalommal szerveztek a Hajléktalanokért Közalapítvány pályázati támogatása segítségével olyan komplex foglalkozássorozatot, mely magában foglalta az álláskeresői tréninget és az alapfokú számítástechnikai ismeretek elsajátítását is. A programjaikon alkalmanként, átlagosan 13-15 fő vett részt.

⁴⁰ Eu-Roma Országos Egyesület beszámolója a 2016-os közművelődési megállapodásban foglaltak teljesítéséről

⁴¹ HEP 252-253. oldal

A célcsoport álláskeresését ingyenes mobil, vezetékes telefon és internet használatával, továbbá a hajléktalanok számára értesítési posta és e-mail cím biztosításával segítették. A mélyszegénységben élő álláskeresők külső megjelenését fodrász és szükség esetén tiszta ruházat biztosításával támogatták.

Az Országos Közfoglalkoztatási Program keretében a debreceni központ 3-4 fő számára biztosít munkát. A közfoglalkoztatás nagymértékben érinti az ellátottjaikat, közülük az elmúlt évben szinte csak azok nem vettek részt a közfoglalkoztatásban, akik koruk vagy egészségi állapotuk miatt nem kerülhettek be a programba.

A Segélyszervezet a jövőben is elkötelezett a mélyszegénységben élők tartós munkába állítása mellett. Ennek érdekében a munkaerő-piaci szolgáltatásaik jövőbeni bővítését tervezik.⁴²

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának beszámolója szerint a munkaerő-piaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása érdekében a jelenlegi humánerőforrás kapacitás mellett szükségük van külső erőforrásként vásárolt szolgáltatásokra is.

2015. évben megyei szinten 42 fő információnyújtó külső munkatárs 13971 ügyfélnek nyújtott munkaerő-piaci és a foglalkoztatási információnyújtás szolgáltatást, ebből a Foglalkoztatási Információs Tanácsadó Irodában (a továbbiakban: FIT Iroda) több mint 2500 fő kapott tájékoztatást.

2016. évben munkaerő-piaci és foglalkozási információnyújtás és szolgáltatás keretében 24 információnyújtó külső munkatárs megyei szinten 7059 ügyfelet – ebből a FIT Irodában 1242 főt látott el információval.

Ezek a szolgáltatások hozzájárultak a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal járási hivatalai nyilvántartásában szereplő, hátrányos helyzetű álláskeresők munkaerő-piaci esélyeinek növeléséhez, foglalkoztatásuk elősegítéséhez a megyében.

Mindkét évben a szolgáltatás tartalma többek között az alábbiakra terjed ki:

- információnyújtóként minimum havi 40 főnek munkaerő-piaci és foglalkoztatási információnyújtás,
- a foglalkoztatási osztály/foglalkoztatási főosztály (FIT) információs pult működtetése, információs szolgálat ellátása
- a foglalkoztatási osztály/foglalkoztatási főosztály (FIT) öninformációs tér adatainak, tájékoztató anyagainak figyelemmel kísérése, karbantartása,
- segítségnyújtás az álláskeresőknél az öninformációs rendszer használatában,
- információnyújtás az álláskeresők részére az ellátásokról, támogatási formákról, szolgáltatásokról,
- munkáltatókkal való folyamatos kapcsolattartás keretében munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtás,
- a Foglalkoztatási Főosztály, illetve a járási hivatalok foglalkoztatási osztályai által biztosított szolgáltatásokra, ellátásokra, támogatásokra, aktuális információkra vonatkozó csoportos tájékoztatók szervezésének segítése az álláskeresők és munkáltatók részére,
- egyéb a foglalkoztatási osztály/foglalkoztatási főosztály által szervezett rendezvényeknek (állásbörzék, pályaválasztási kiállítások stb.) szervezésében, lebonyolításában részvétel,

---

⁴² Ökumenikus Segélyszervezet Debreceni Szociális Központ beszámolója

- ügyfél irányítási feladatok elvégzése,
- munkaerő-piaci és foglalkoztatási információnyújtás civil szervezetek részére,
- a kapcsolódó adminisztrációs feladatok ellátása,
- az álláskereső képzési, elhelyezkedési igényeinek és akadályainak teljes körű felmérése, rögzítése.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának prevenciós tevékenységének egyike a minden évben megrendezésre kerülő „Szelet a vitorlába!” elnevezésű Pályaválasztási Kiállítás.

A kormányhivatal 2015 októberében 16. alkalommal rendezte meg a „Szelet a vitorlába!” Pályaválasztási Kiállítást Debrecenben a Debreceni Lovarda Egyetemi Kulturális és Konferencia Központban.

A rendezvény hagyományos célja, hogy a pályaválasztással kapcsolatos információk és a munkaerő-piaci igények között minél nagyobb összhang alakuljon ki, mely elengedhetetlen feltétele a sikeres pályaválasztásnak, illetve a munkába állásnak.

A kiállítás koncepciójának megfelelően –igazodva a duális szakképzés rendszeréhez – az iskolák standjainál az érdeklődő fiatalok megtekinthették az elsajátítható szakmákat, majd a munkáltatók standjainál kipróbálhatták az adott szakmákat és képet kaphattak az elhelyezkedési lehetőségekről is. Ennek megfelelően 2015. évben újabb munkáltatók meghívásával bővült a kiállító sora, így összesen 72 kiállító részvételével szerezhettek információt a továbbtanulni szándékozók. A kormányhivatal rendezvényén 39 középfokú és 1 felsőoktatási intézmény, 25 munkáltató, 1 iskolarendszeren kívüli képzőintézmény és 6 pályaválasztásban érdekelt egyéb intézmény vett részt.

A kiállítással párhuzamosan szakmai fórumot rendeztek, melynek témája az új szakképzési rendszer, a megyében lévő szakképzési centrumok, valamint a szomszédos osztrák szakképzési rendszer bemutatása volt. A meghívottak az oktatási intézmények igazgatói, a pályaválasztásért felelős pedagógusok és a pályaaorientációs szakemberek voltak. A fórumon összesen 64 fő vett részt.

A kiállítás második napján kerekasztal beszélgetés zajlott, több mint 80 diák részvételével. Az érdeklődő diákok, szülők és pedagógusok a térség helyi munkaerő-piaci sajátosságairól, hiányszakmákról hallhattak előadásokat, valamint az adott térségekből sikeres emberek interaktív beszélgetés formájában osztották meg élettörténeteiket, tapasztalataikat.

A rendezvény ideje alatt, a Foglalkoztatási Főosztály munkatársainak segítségével közel 450 végzős diák kapott pályaválasztásához tanácsadást. Kísérő rendezvényként üzemlátogatáson 35 diák vett részt, ahol a National Instruments Hungary Kft. és az Alföldi Nyomda Zrt. mindennapjai nyertek betekintést a látogatók.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya a „Szelet a Vitorlába!” Pályaválasztási Kiállítást 2016. októberében is megrendezte a Debreceni Lovarda Egyetemi Kulturális és Konferencia Központban. A kiállításon 43 középfokú, 1 felső oktatási intézmény, 25 munkáltató, valamint 12 pályaválasztásban érdekelt egyéb intézmény vett részt. A 2016. évi kiállítás kiemelt célja az volt, hogy a látogatók minél aktívabb formában próbálhassák ki az egyes szakmák munkafolyamatait mind a standokon, mind a külső helyszínen.

A rendezvény szervezői a kiállítás teljes időtartama alatt „Szakmai Mozi” elnevezéssel szakmaismeret bővítését szolgáló kisfilmeket vetítettek. A tanácsadók és a munkaerő-piaci információt nyújtó munkatársaik közreműködésével az „Önismereti sarokban” érdeklődési teszteket tölthettek ki a diákok, ezzel is elősegítve a pályaválasztásukat valamint önismeretük bővítését. Ebben a programban közreműködött a CSAT Egyesület, akik önismereti és pályaismeret bővítését célzó csoportos és egyéni foglalkozásokkal, valamint a KÖZ-Pont Ifjúsági Egyesület, amely interaktív programokkal színesítette a rendezvényt.

A hiányszakmák standján a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal és a Hajdú-Bihar Megyei Kereskedelmi és Iparkamara közreműködésével a hiányszakmákról és azok támogatási rendszeréről, a szakiskolai és a tanulószerveződéses ösztöndíjról, valamint az új szakképzési tanulási utakról kaphattak részletes információt az érdeklődők.

A rendezvényen kiemelt hangsúlyt kapott a diákok nyelvi képességeinek játékos szinten történő felmérése az Origó Junior Nyelvvizsga formájában, amelyben a Debreceni Nyelviskola munkatársai működtek közre.

A 2016. évi kiállítás egyik új eleme a környezetvédelmi stand és program volt, amely a Zöld Kör bevonásával valósult meg, egyrészt „Hulladékból termék” elnevezésű interaktív kiállítás tárlatvezetéssel és környezetvédelmi totó segítségével. Másrészt ökolábnyom számításban is részt vehettek az érdeklődők.

Az Agóra Tudományos Élményközpont szintén újdonságot képviselt a kiállításon. Az élményközpont bemutatójában a természettudományos szakmaválasztással kapcsolatos interaktív eszközök kipróbálása, valamint minden órában látványos fizikai, kémiai kísérletek szerepeltek.

Összességében Debrecenben a „Szelet a Vitorlába!” Pályaválasztási Kiállításon mindkét évben több, mint 10 000 érdeklődő jutott hasznos információhoz, tanácshoz a pályaválasztás és az álláskeresés témakörében.

A 2015-2016. évben az alábbi projektek keretében nyújtott képzéseket és támogatásokat a Foglalkoztatási Főosztály:

A TÁMOP-1.1.2-11/1-2012-0001 „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)” című kiemelt projekt 2015. október 31-én lezárult. A kiemelt projekt a munkaerő-piacon hátrányos helyzetű álláskereső és inaktív foglalkoztathatóságának javítását, elsősorban a nyílt munkaerő-piacra való be- illetve visszaintegrálását célozta, komplex, személyre szabott programok révén, szolgáltatások és támogatások igénybevételeivel.

2015. évben a képzésbe vontak létszáma 2015. október 31-ig elérte a 6 127 főt, amely az összes képzésbe bevonni tervezett 6 099 főnek a 100,46%-a.

A bevontak megoszlása:

- a nemek alapján: 6 510 fő nő (az összes bevont létszám 52,1%-a), és 5 986 fő férfi (47,9%),
- a megváltozott munkaképességű emberek száma 54 fő (az összes bevont 0,4%-a),
- roma emberek: 1 588 fő (a bevonni tervezett 1 538 főnek a 103,25%-a).

A TÁMOP-2.1.6-12/1-2012-0001 „Újra tanulok! című kiemelt projekt 2015. november 30-án befejeződött. A programban – amely az alacsony vagy elavult szakképesítéssel rendelkezők

részére biztosított képzési támogatást mentori segítségnyújtással – a képzésekbe bevont létszám 2015. évben 1 079 fő volt.⁴³

3.5.5. Az 50. életévüket betöltött munkavállalók helyzetének javítása

Feltárt probléma: Debrecenben az idősebb (50 év feletti) munkavállalók jelentős elhelyezkedési nehézségekkel küzdenek, különösen az 55 év felettiiek váltak veszélyeztetetté, ugyanis az arányuk a nyilvántartott álláskeresőkön belül 2005-ben még csak 4,71% volt, 2011-re ez az érték 8,58% -ra változott.

Célok: Idősebb munkavállalók és nők képzése új, jövőorientált és atipikus munkahelyekre.

Közös tanácsadó és támogató hálózat létrehozásának kezdeményezése (az ausztriai „Fit2Work” mintájára) idősebb dolgozóknak és munkaadóknak. Az idősebb dolgozók egészségi problémáik megoldásához kapnak támogatást, a munkaadók pedig olyan munkaszervezési gyakorlat kialakításához, amely támogatja az idősebbek értékes tudás felhasználásának lehetőségeit.⁴⁴

Tevékenységek:

- A programokat, illetve a képzéseket egyénileg, egyénre szabottan kell alakítani, a gazdaság szükségleteinek figyelembe vételével.
- Az alkalmasságot, a megmaradt képességeket és a konkrét munkahely elvárásait tisztázni kell és egymásnak megfeleltetni.
- Kompetencia fejlesztő képzések. Ehhez szükséges a résztvevőkkel való szoros együttműködés, hogy ne kerüljenek nem megfelelő szakképzésbe.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya

Határidő: 2017. 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya vezetőjének tájékoztatása szerint 2015. október 1-én indult a GINOP-5.1.1-15-2015-00001 „Út a munkaerőpiacra” című projekt Hajdú-Bihar megyei részprojektje, amely 2018. december 31-ig 8 825 fő hátrányos helyzetű, 25-64 év közötti regisztrált álláskereső és inaktív személy részére biztosít támogatást.

A kiemelt projekt célja a 25 év feletti álláskereső és inaktívak, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása, nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedésének támogatása, a munkaerő-piaci eszközök hatékonyságának javítása, valamint a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való átlépés elősegítése azon közfoglalkoztatottak esetében, akik képessé tehetők és készek munkát vállalni a versenyszférában.

A projekt célja a 25 év feletti álláskereső és inaktívak foglalkoztathatóságának javítása, elsősorban a nyílt munkaerő-piacra való be-, illetve visszasegítése, komplex, személyre szabott programok révén, szolgáltatások és támogatások igénybevételével.

A projekt célcsoportjai:

1. a nem kiemelt csoportba tartozó, 25-64 közötti nyilvántartott álláskereső, szolgáltatást igénylők, közvetítést kérők,

⁴³ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály HB/09-FOGL/001690-1/2017 hivatkozási számú tájékoztató levele a HEP felülvizsgálatához

⁴⁴ A HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 91. oldal

Kiemelt célcsoportok:

2. a 25-30 év közötti pályakezdő álláskereső,
3. az alacsony iskolázottságú nyilvántartott álláskereső,
4. a gyermekgondozást és hozzátartozó ápolását követő újrakezdés nehézségeivel küzdő nyilvántartott álláskereső, akik a projektbe való belépést megelőző 12 hónapon belül TGYÁS/CSED/GYED/GYES-ben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesültek vagy részesülnek,
5. a tartósan (legalább 6 hónapja) nyilvántartott álláskereső,
6. az 50 év feletti nyilvántartott álláskereső,
7. a közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők (a közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépett és nyilvántartásba vett álláskereső).

A programba vontak számát és megoszlását a következő táblázatok mutatják:

Debreceni Járási Hivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály adatai		
Célcsoport	2015.11.01.-2015.12.31. közötti időszak alatt programba vontak száma	2016.01.01.-2016.12.31. közötti időszak alatt programba vontak száma
1.	20	504
2.	3	50
3.	6	119
4.	15	55
5.	15	268
6.	11	254
7.	0	27
Összesen	70	1 277

Debreceni Járási Hivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály adatai					
2015.11.01.-2015.12.31. közötti időszak alatt programba vontak száma			2016.01.01.-2016.12.31. közötti időszak alatt programba vontak száma		
Nők	Férfiak	Romák	Nők	Férfiak	Romák
60	10	2	704	573	22

A Debreceni Járási Hivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztály 2016. december 31-ig 1 347 fő hátrányos helyzetű személyt vont be a GINOP-5.1.1-15 programba, közülük 950 fő bérköltség támogatással, 27 fő bértámogatással helyezkedett el. Vállalkozóvá válási támogatásban 73 fő, lakhatási támogatásban pedig 15 fő részesült. Képzési programját 280 fő kezdte meg. A képzési programok között OKJ-s képesítést adó, hatósági képzések („C” és „D” kategóriás gépjárművezető), valamint OKJ-s és hatósági kombinált képzések szerepeltek.⁴⁵

⁴⁵ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály HB/09-FOGL/001690-1/2017 hivatkozási számú tájékoztató levele a HEP felülvizsgálatához

3.5.6. A regisztrált pályakezdők segítése

*Feltárt probléma:*A regisztrált pályakezdők aránya a 18-29 éves korosztályban folyamatosan és jelentősen az országos értéket meghaladó mértékben emelkedett az elmúlt években 1,95%-ról 3,49%-ra.

*Célok:*A munkaerő-piaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása, csoportos, illetve egyéni segítő szolgáltatások, pályaválasztási tanácsadás, pályaorientációs tanácsadás, álláskeresői technikák. Vállalkozóvá válás (bértámogatással), vállalkozóvá válás (tőketámogatással).⁴⁶

Tevékenységek:

- mikrohitelzés női vállalkozóknak és a fiataloknak gyakornoki munkahelyeket teremtő cégek számára,
- az iskoláikat be nem fejező, un. korai iskola elhagyókra fókuszáló intézkedések, hogy ezek a fiatalok is szerezzenek képzettséget
- hátrányos helyzetű fiatalok számára un. „Termelő Iskolák”-ban történő oktatás támogatása. Ezek foglalkoztatási tevékenysége hasonlít a szociális gazdasági tehát az esetleges piaci nyereséget a termelésbe visszaforgató, de üzleti vállalkozásként formákban végzett non-profit tevékenységekhez, de ugyanakkor oktatják és szakképzésben is részesítik a fiatalokat,
- saját szervezésű képzések indítása.

*Felelős:*A figyelem felhívásáért a Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Debreceni Tankerületi Központ igazgatója

Határidő: 2017. június 30. illetve folyamatos

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya által koordinált GINOP-5.2.1-14-2015-00001 Ifjúsági Garancia Program célja, hogy minden 25 év alatti, nem tanuló és nem dolgozó fiatal érdemi segítséget kapjon a munkába álláshoz, illetve a képzés világába történő be-, illetve visszalépéshez. A program megvalósítási időszaka 2015. január 1. és 2021. október 31. között került meghatározásra. Támogatott foglalkoztatásba bevont résztvevők előírányzatának száma a projekt végéig 8 324 fő, melyből 2016. december 31-ig 2 949 fő került bevonásra (a tervezett előírányzat 35%-a).⁴⁷

3.5.7. Tartós munkanélküliek munkalehetőséghez juttatása

Feltárt probléma:

- Tartós munkanélküliek magas aránya
- Generációkon át örökített szegénység
- Debrecenben nagyobb ütemben nő a regisztrált álláskeresők száma, mint a megyében, vagy országosan.

⁴⁶ A HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 92. oldal

⁴⁷ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály HB/09-FOGL/001690-1/2017 hivatkozási számú tájékoztató levele a HEP felülvizsgálatához

- A tartósan (egy éven túl) munka nélkül levők aránya magasabb a megyei és az országos értéknél.

Célok: Az önkormányzatnak foglalkoztatóként maga is növelje a romák foglalkoztatási arányát, pl. azáltal, hogy intézményeikben (polgármesteri hivatal, óvodák, iskolák, egészségügyi és más intézmények) roma szakképzett és nem szakképzett munkaerőt alkalmaz. Az önkormányzat célzott programokkal a szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítésével segítse a mélyszegénységben élők felzárkózását.

Munkaerő-piaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása: csoportos, illetve egyéni (személyre szabott) segítő szolgáltatások, mint a munka- és pályatanácsadás, pályaaorientációs tanácsadás, álláskereső technikák, álláskereső klub.⁴⁸

Tevékenységek:

- Igényfelmérés a célcsoport tagjai között.
- Az önkormányzat az általa működtetett szociális és ifjúsági szolgáltatásokon keresztül vonja be a sebezhető csoportokat a munkaerő-piaci programokba.
- A foglalkoztatási érdekegyeztetés területi dimenzióinak erősítése, kapacitásépítés, a helyi foglalkoztatási partnerségek és párbeszédok ösztönzése.
- A helyi munkaerő-piaci szereplők összefogásának, a globális problémákra adható helyi válaszok megtalálásának folyamatában a foglalkoztatási paktumoknak a korábbiakhoz képest nagyobb szerep biztosítása.
- Társadalmi-gazdasági partneri kapcsolatok erősítése. Szoros kapcsolat kialakítása a gazdasági és szakmai kamarákkal is, a képző intézményekkel, foglalkoztatási célú nonprofit szervezetekkel.
- A civil szervezeti nyilvántartás kiegészítése a foglalkoztatási célú civil szervezetekkel.
- Foglalkoztatási civil alap létrehozása

Felélős: A figyelem felhívásáért a Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Civil Szervezetek
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály
- Intézményfelügyeleti Osztály
- Szociális Osztály

Határidő: 2017.06.30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

Lásd. a 3.5.5. pontnál leírtakat.

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály vezetőjének tájékoztatása szerint a TOP-6.8.2-15-DE1-2016-00001 „Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében, munkaerő-piaci együttműködés kialakítása és megvalósítása Debrecenben” című projektet a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal konzorciumi együttműködésben valósítja meg 2016. szeptember 1. és 2021. augusztus 31. között. A projekt 2 474 fő, munkát vállalni szándékozó hátrányos helyzetű vagy inaktív személy részére biztosít támogatást, a meghatározott célcsoportok elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését képzések támogatásával, elhelyezkedést segítő támogatásokkal, képzéshez és munkába járáshoz kapcsolódó utazási költség támogatásával, önfoglalkoztatóvá válás támogatásával, valamint munkaerő-piaci szolgáltatások biztosításával segíti.

⁴⁸ A HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma

A GINOP-6.1.1-15-2015-00001 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” című kiemelt projekt megvalósítása 2015. december 1-jén indult. A projekt keretén belül a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által 2017. június 30-ig meghatározott irányszám alapján 5 333 fő programba vonását kell elvégezni.

A projektben 2016. március 23. és 2016. december 31. között a projekt cél létszámának 40,3%-a, 3 323 fő lett beiskolázva. Az elsődleges célcsoportba az ISCED1 (általános iskola 1-4. évfolyamig) és ISCED2 (általános iskola 5-8. évfolyamig) végzettségű személyek tartoznak, az összesen bevont 3 323 főből 3 152 fő (94,8%) rendelkezik ISCED1/2 végzettséggel. A bevont létszám 38,6%-a, 1 284 fő roma származású. A képzést az eddig bevonásra került létszám 56,6%-a, 1 882 fő már sikeresen befejezte.

2015. és 2016. évben									
Közfoglalkoztatás alatt TÁMOP216 vagy GINOP 611 Képzésben Egyedi fő	Nem volt képzésben			Képzésben vett részt			Közfoglalkoztatás alatt TÁMOP216 vagy GINOP 611 Képzésben		
	Férfi	Nő	Összes	Férfi	Nő	Összes	Férfi	Nő	Összes
0901 Debreceni Járási Hivatala	1 823	2 188	4 011	241	295	536	1 940	2 346	4 286

Forrás: NFSZ adattárház 2017.03.23

2015. és 2016. évben																		
Közfoglalkoztatás alatt TÁMOP216 vagy GINOP 611 Képzésben Egyedi fő	Nem volt képzésben									Képzésben vett részt								
	46 - 50 év			50 év felett			Összes			46 - 50 év			50 év felett			Összes		
	Férfi	Nő	Összes	Férfi	Nő	Összes	Férfi	Nő	Összes	Férfi	Nő	Összes	Férfi	Nő	Összes	Férfi	Nő	Összes
0901 Debreceni Járási Hivatala	240	345	585	572	587	1 159	792	915	1 707	23	40	63	62	54	116	85	94	179

Forrás: NFSZ adattárház 2017.03.23

Az európai uniós források mellett a hazai forrás, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap felhasználásával is támogatásra kerültek a HEP IT-ben kiemelt célcsoportok.

A Nemzeti Foglalkoztatási Alap 2015. évi keretének 34%-a munkaerő-piaci szolgáltatásra, 28%-a munkahelymegőrzés támogatásra, 18%-a foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatásra, 13%-a vállalkozóvá válás támogatásra, 6%-a lakhatási támogatásra, 1%-a helyközi utazás támogatásra és a Jabil munkaerő-piaci programra került kifizetésre.

A 2015. évi munkahelymegőrző támogatás odaítélése esetén az alábbiak érvényesültek, amelyek szintén szem előtt tartották az esélyegyenlőségi szempontokat:

- 45 év feletti, vagy
- szakképzetlen, vagy
- azokban a szakmákban foglalkoztatottak megőrzéséhez kívántak támogatást igényelni, amely iránt a munkaerő-piacon mérsékelt volt a kereslet, vagy
- megváltozott munkaképességű munkavállalók, vagy
- hátrányos helyzetű kistérségben élő munkavállalók munkahelyének megőrzéséhez igényeltek támogatást.

2015. évben a munkáltatók részéről nagy érdeklődés volt a támogatási forma iránt, bár a támogatásban érintett létszám kismértékben, 6,7%-kal csökkent az előző évhez képest (1522 főről 1420 főre).

A korábbi évekhez hasonlóan 2015. évben is a támogatás iránt legnagyobb mértékben a debreceni járási hivatal illetékességi területén székhellyel, vagy telephellyel rendelkező vállalkozások érdeklődtek. Az összes támogatásban érintett létszám 48,5%-ának, tehát közel felének munkahelymegőrzéséhez a debreceni járási hivatal nyújtott támogatást.

A vállalkozóvá válási támogatás esetén 2015. évben 301 fő álláskereső támogatása valósult meg.

A támogatott létszámon belül a legnagyobb mértékben a debreceni (106 fő), a hajdúszoboszlói (39 fő) és a hajdúböszörményi (38 fő) járási hivatal illetékességi területéhez tartozó álláskeresők részesültek támogatásban.

A Nemzetgazdasági Minisztérium által 2016. évre meghatározott NFA keret optimális és teljes körű felhasználása érdekében - figyelembe véve a megye munkaerő-piaci helyzetét - foglalkoztatás bővítő bértámogatás, munkahelymegőrző támogatás, vállalkozóvá válási támogatás, lakhatási támogatás és mobilitási támogatás igénybe vételére volt lehetősége a munkáltatóknak és az álláskeresőeknek. A támogatással érintett létszám elérte a 1 955 főt.

A „Debreceni Nemzetközi Repülőtér foglalkoztatási színvonalának biztosításához” elnevezésű munkaerő-piaci program célja a Debreceni Nemzetközi Repülőtér földi kiszolgálási feladatainak működtetéséhez szükséges munkavállalói létszám biztosítása, az álláskereső személyek munkába állásának elősegítése, szolgáltatások és foglalkoztatási támogatások biztosításával. A program megvalósításának időtartama 2016. június 15. - 2017. december 14. A program keretében 2016. évben 40 fő munkaerőpiaci szolgáltatásban részesült, 22 fő támogatott foglalkoztatása jelenleg is folyamatban van, amelyből 9 fő nő és 13 fő férfi.

Az álláskeresőként nyilvántartott és döntően koruk miatt elhelyezkedési esélyekkel nem rendelkező nők foglalkoztatásának elősegítése, ezzel együtt a nyugdíjba vonulásukhoz szükséges hiányzó jogosultsági idő megszerzésének támogatása érdekében került meghirdetésre a „Nők 40+” központi munkaerő-piaci program, amely 2016. január 1-jétől 2016. április 30-ig tartott és 55 fő támogatásához nyújtott támogatást Hajdú-Bihar megyében.

A „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” munkaerő-piaci program keretében 2016. év végéig a tervezett bevonandó létszám 1 400 fő volt, év végéig a programba összesen 410 fő bevonása történt meg. A vizsgált időszakban elsősorban az építőipar, kereskedelem, mezőgazdaság és a feldolgozó ipar területén elhelyezkedők száma volt jelentős.

Összességében a HEP IT által definiált hátrányos helyzetű csoportokat a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya hazai és uniós forrásokból induló programokból kiemelten támogatja és az előírt indikátoroknak megfelelően bevonásukat, támogatásukat segíti, hogy ezáltal megkönnyítse az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedésüket, vagy visszatérésüket.⁴⁹

3.5.8. Segélyezési programokban részt vevők számának csökkentése

Feltárt probléma: A rendszeres szociális segélyt (illetve annak utódjait) igénybe vevők száma az időszakos ingadozások mellett is 6-7-szeresére nőtt, arányuk a regisztrált álláskeresőkön belül nagyjából ötszörösére emelkedett.

Célok: Szociális segélyezésben részesülők és a tartós munkanélküliek foglalkoztatásának előmozdítását célzó aktiváló programok, kezdeményezések.

---

⁴⁹ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya HB/09-FOGL/001690-1/2017 hivatkozási számú tájékoztató levele a HEP felülvizsgálatához

Meglévő társadalmi (szociális) vállalkozások, szociális szövetkezetek támogatása, újak létrejöttének támogatása.⁵⁰

Tevékenységek:

- A célcsoport részére szervezett képzések,
- kompetenciaképzések

Felelős: a Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Szociális Kerekasztal
- Roma Nemzetiségi Önkormányzata
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya
- Civil szervezetek

Határidő: 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A megvalósítást lásd az előző pontnál.

3.5.9. Hátránykompenzáló szolgáltatások a célcsoport részére

Feltárt probléma:

- Nincs az önkormányzatnak rendszeres és szervezett adatgyűjtése arra vonatkozóan, hogy az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő mélyszegénységben élők és romák számára.
- Nincsenek hátránykompenzáló szolgáltatások és juttatások a mélyszegénységben élők és romák számára a szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés terén

Célok: Hatékony adatgyűjtési rendszer kidolgozása.⁵¹

A pozitív diszkriminációs rendszer kidolgozása a mélyszegénységben élők és romák speciális helyzetének és igényeinek figyelembevételével.

Tevékenységek:

- Adatgyűjtések,
- szükségletfeltárások és elemzések szükségesek az egészségügyi szolgáltatók és intézmények bevonásával
- Adatelemzések
- Az eredmények beépítése a fejlesztési koncepciókba.

Felelős: a Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Intézményfelügyeleti Osztály
- Egészségügyi szolgáltatók és intézmények

Határidő: 2017. június 30.

---

⁵⁰ A HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 94. oldal

⁵¹ A HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 95. oldal

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

Az ÁROP-1.A.3.-2014-2014-0038 kódszámú „Esély-Háló területi együttműködést segítő programok kialakítása a Debreceni járásban” projekt keretében 2016-ban megjelent a Szociális kisokos, amely bemutatkozási lehetőséget biztosított a járásban működő szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen tevékenykedő önkormányzati intézményeknek és civil szervezeteknek. A kiadvány részletesen tartalmazza a szervezetek szolgáltatásait és elérhetőségeit.

A projekt keretében ugyan ilyen céllal és hasonló tartalommal jelent meg az Egészségügyi kisokos, amely hasznos, átfogó információt tartalmaz a járásban működő területi ellátási kötelezettséggel rendelkező háziorvosokról, házi gyermekorvosokról, fogorvokról, a védőnői szolgálatról és az ügyeleti ellátásról.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység⁵²

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma⁵³

	<i>18 év alattiak száma a népességben</i>	<i>Védelemben vett 18 év alattiak száma</i>	<i>Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelemben vettek közül</i>	<i>Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma</i>
2008	38239	182	n.a.	4532
2009	37477	243	n.a.	4793
2010	36605	282	n.a.	5309
2011	35883	325	n.a.	5180
<i>2015. évi felülvizsgálat adatai</i>				
2012	39550	327	n.a.	5220
2013	38593	330	n.a.	5140
<i>2017. évi felülvizsgálat adatai</i>				
<i>2014</i>	<i>n.a</i>	<i>n.a</i>	<i>n.a</i>	<i>n.a</i>
<i>2015</i>	<i>n.a</i>	<i>n.a</i>	<i>n.a</i>	<i>n.a</i>

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma⁵⁴

	<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma</i>	<i>Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma</i>	<i>Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma</i>	<i>Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma</i>	<i>Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma</i>
2008	7335	95	38	-	2145

⁵² HEP 93. oldal

⁵³ HEP 98-99. oldal, a HEP-ben a táblázat adatait grafikonon jeleníti meg. és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 30. oldal

⁵⁴ HEP 103. oldal, a HEP-ben az adatok szövegesen kerültek kifejtésre. és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 31. oldal

2009	7793	131	37	-	3905
2010	8527	155	40	1	829
2011	8198	149	41	-	1254
2012	7799	136	42	-	139
A 2015. évi felülvizsgálat adata					
2013	7077	134	39	-	135
2017. évi felülvizsgálat adata					
2014	6241	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	5205	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya⁵⁵

	<i>Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda</i>	<i>Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam</i>	<i>50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam</i>	<i>Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma</i>	<i>Óvodáztatási támogatásban részesülők száma</i>	<i>Nyári étkeztetésben részesülők száma</i>
2008	1135	3465	671	4136	na.	na.
2009	1275	3506	760	4266	209	2110
2010	1491	3869	807	4676	347	1130
2011	1363	3627	835	4462	221	837
2012	1258	3507	715	4222	242	1097

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Védőnői álláshelyek száma⁵⁶

	<i>védőnői álláshelyek száma</i>	<i>Egy védőnőre jutó gyermekek száma</i>
2008	108	240
2009	108	240
2010	106	240
2011	108	240
2012	108	240
A 2015. évi felülvizsgálat adata		
2013	99	240
A 2017. évi felülvizsgálat adata		
2014	99	240
2015	99	240

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

⁵⁵ HEP 103. oldal, a HEP-ben az adatok szövegesen kerültek kifejtésre. és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 31. oldal

⁵⁶ HEP 107. oldal, a HEP-ben az adatok szövegesen kerültek kifejtésre. és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 31. oldal

Gyermekorvosi ellátás jellemzői⁵⁷

	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0	855798	270115	n.a.
2009	0	939694	286103	n.a.
2010	0	907076	285801	n.a.
2011	0	910566	270081	n.a.
2012	0	914511	254999	n.a.
A 2015. évi felülvizsgálat adata				
2013	0	900194	259041	n.a.
A 2017. évi felülvizsgálat adata				
2014	1	915910	255376	n.a.
2015	0	917484	251889	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma⁵⁸

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napközében gondozott gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	21	0	0
2010	42	0	35
2011	105	0	55
2015. évi felülvizsgálati adat			
2012	172	0	162
2013	205	0	143
2017. évi felülvizsgálati adat			
2014	246	0	200
2015	293	0	223

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

4.2. Az Intézkedési Terv megvalósítása

A HEP a gyermekek helyzetére, esélyegyenlőségére vonatkozóan 2013-ban összesen 16 beazonosított problémát fogalmazott meg. 2015-re 4 beazonosított probléma kezelése megvalósult. A megvalósult intézkedések a következők:

- a gyermekjóléti szolgáltatás személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása,
- a helyettes szülői hálózat fejlesztése,
- az óvodai, iskolai szegregálódási folyamatok lefékezése, visszafordítása,
- a pedagógiai munka eredményességének növelése, a kompetencia alapú mérések eredményeinek javítása.

⁵⁷ HEP 108. oldal, a HEP-ben a „Gyermekorvosi ellátás jellemzői” című táblázat nem szerepel, a célcsoportot érintő helyzetelemzést szövegesen tartalmazza. és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 32. oldal

⁵⁸ HEP 114. oldal, a HEP-ben a „Gyermekorvosi ellátás jellemzői” című táblázat nem szerepel, a célcsoportot érintő helyzetelemzést szövegesen tartalmazza. és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 32. oldal

Az utóbbi kettő intézkedés hosszútávú fenntartását, és az általuk kezelni kívánt problémák hatékony megoldását magasabb szintű jogszabályok szabályozzák, emiatt külön helyi szintű intézkedést már nem igényelnek.

A 2015. évi felülvizsgálati dokumentum Intézkedési Terve minderre figyelemmel a fennmaradó 12 problémára tartalmaz megoldási javaslatot, melyből 5 intézkedés esetében a 2013-as intézkedési tervhez képest határidő meghosszabbítás történt, míg 7 beazonosított problémára új intézkedési javaslat született.

A 2015. évi felülvizsgálat eredményeként fenntartott beazonosított problémák⁵⁹ az alábbiak:

- a) A lakosság egészségi állapota nem kielégítő.
- b) Fontos lenne az egészségügyi intézmények tárgyi feltételeinek javítása.
- c) A képességek kibontakoztatását szolgáló intézmények, szolgáltatások köre hiányos.
- d) Hiányzik az ellátórendszerből a hátrányos helyzetű gyermekek nyári üdültetése és a programpályázatok.
- e) Gyermejkölési és gyermekvédelmi, valamint egészségügyi intézmények teljes akadálymentesítése fontos kíváncalom.
- f) A településen nem azonosítottak még teljes körűen a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a szülők csak akkor nyilatkoznak a tárgyban, ha már oktatási-nevelési intézménybe (óvodába, iskolába) jár a gyermekük.
- g) Egyes általános iskolákban az országos átlagnál magasabb arányban találkozhatunk évfolyamismétlőkkel és többnyire ugyanezen általános iskolákból kikerülve az országos átlagot meghaladó arányban folytatják tanulmányaikat szakiskolában.
- h) Kevesen vesznek részt a hátrányos helyzetű tanulók közül az Útravaló és a Tanoda programokban.
- i) A településen a szociális, oktatási, egészségügyi területen a szakmai és társadalmi szervezetekkel való együttműködés az aktuális feladatokhoz kapcsolódik.
- j) Magas a családok átmeneti otthonainak kihasználtsága, kevés a férőhely.
- k) Nevelőszülői kapacitások hiányosak.
- l) Hiányoznak az adatgyűjtések, átfogó kutatások a gyermekszegénységgel, gyermekes családok helyzetével kapcsolatban, különös tekintettel a fogyatékkal élő gyermeket nevelő családokra vonatkozóan.

A beazonosított problémák kezelésére javasolt intézkedések megvalósításának részletes kifejtését a következő alpontok tartalmazzák.

---

⁵⁹

4.2.1. Képességeket kibontakoztató szolgáltatások körének bővítése

Feltárt probléma: A képességek kibontakoztatását szolgáló intézmények, szolgáltatások köre hiányos.⁶⁰

Célok: Célzott programok, prevenciós foglalkozások, pályázatok biztosítása a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása, képességeik kibontakoztatása, a szülők megsegítése céljából, valamint a gyermekszegénység csökkentése érdekében.

Tevékenységek: Gyermekvédelmi intézményekben élő gyermekek számára pályázati lehetőség, önerő biztosítása.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek: DMJV Gyermekvédelmi Intézményének vezetője

Határidő: 2017. június 30-ig, illetve folyamatos

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

Debrecen Megyei Jogú Város Gyermekvédelmi Intézménye (a továbbiakban: Gyermekvédelmi Intézmény) vezetőjének beszámolója szerint 2015-ben a Gyermekvédelmi Intézmény családsegítő központja, a gyermekjóléti központja, a gyermekek átmeneti otthona és a családok átmeneti otthona szervezett olyan prevenciós programokat, amelyek a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek képességeinek kibontakoztatását és a szülők megsegítését szolgálta. 2016-tól ezt a szakmai feladatot – intézményi átszervezés következtében – a családok átmeneti otthona és a gyermekek átmeneti otthona látja el.

2015-ben a családsegítő központ és a gyermekjóléti központ együttműködésében rendszeres és alkalmi foglalkozásokat szerveztek a hátrányos helyzetű gyermekek képességeinek kibontakoztatása céljából.

A **Gyermekvédelmi Intézmény csapókerti területi irodájában** az „Aranydió” foglalkozásokon heti egy alkalommal kézműves foglalkozásokat szerveztek a gyermekek részére. A foglalkozások témáját az aktuális ünnepek (farsang, nőnap, húsvét, anyák napja, mikulás, karácsony) határozták meg. A gyermekeknek a kézműves foglalkozásokon kívül szabadtéri és társas játékokra is lehetőségük nyílt.

A csoport átlagosan 10-11 fővel működött, a Csapókerti Általános Iskola 1. 2. és 3. osztályos tanulóinak részvételével.

2015-ben a 28 alkalommal megrendezett „Aranydió” foglalkozáson összesen 252 gyermek vett részt.

A csapókerti területi iroda „Anyaklub” foglalkozásainak helyszínét az önkormányzat által fenntartott Mese kert Óvoda Dombostanyai telephelye biztosította.

A foglalkozások célcsoportját a Dombostanyán élő édesanyák alkották, akiknek gyermekei a gyermekjóléti központ gondozásában álltak. A találkozások célja a résztvevő édesanyákkal való segítő kapcsolat hatékonyságának növelése, a családok közelebből való megismerése, bizalmi kapcsolat kiépítése, valamint hagyományaik, kultúrájuk, szokásaik felelevenítése, megismerése volt.

---

⁶⁰ HEP 254-255. oldal

Az „Aranyklub” keretében kézműves foglalkozások, közös ünnepi készülődések, hagyományok, szokások felelevenítése, szakemberekkel való beszélgetések valósultak meg.

A kézműves tevékenységek célját a résztvevők készségeinek, képességeinek fejlesztése, a kreativitás, az esztétikai érzék kibontakoztatása jelentette. E foglalkozások során a résztvevők papírsárkányt, szélforgót, gyermekjátékokat készítettek. Ez utóbbiak elsősorban olyanok voltak, amelyeket a későbbiekben a szülők a gyermekeikkel együtt az otthonukban is elkészíthettek, így gyermekeikkel átélhették a közös alkotás örömét.

Az „Aranyklub” pszichológus bevonásával gyermekneveléssel kapcsolatos témakörökben (mint például a szobatisztaság, óvodai beszoktatás, leválás, stb.) előadásokat is szervezett.

A Gyermekvédelmi Intézmény "Add a kezéd programsorozat"-a az Abakusz Színjátész kör közreműködésével valósult meg. 2015 januárjában és márciusában az önkormányzat által fenntartott Csapókerti Községi Házban játékos családi napot szerveztek, amelyen báb előadásokat, kézműves foglalkozásokat, valamint személyiség fejlesztő foglalkozást tartottak. A programon 72 fő vett részt.

A Gyermekvédelmi Intézmény Józsi területi irodája a gyermekek részére a tavaszi és az őszi szünetben kétnapos aktív kikapcsolódásra, kreatív időtöltésre lehetőséget biztosító programokat szervezett. Ennek keretében a gyermekek ingyenesen korcsolyázhattak, játékos vetélkedőkön, kézműves foglalkozásokon, bábelőadáson, könyvtárlátogatáson vehettek részt.

A nyári szünetben kétszer egyhetes színes programokkal gazdagított táborban tölthették a szabadidőt. A táborozók ellátogattak a botanikus kertbe, a Tímárházba, a Méliusz Juhász Péter Könyvtárba, az Agóra Tudományos Élményközpontba.

Összesen 39 gyermek vett részt a táborban.

A fentiekén kívül heti rendszerességgel gyermekprogramokat szerveztek.

A HEP felülvizsgálati időszakában a Baba-mama Klub 39 foglalkozást tartott, melyen 164 felnőtt és 181 gyermek vett részt. A klub egyik célja azt volt, hogy a GYES-en, GYED-en lévő anyukák elszigeteltségét csökkentse, lehetőséget kapjanak mindennapi gondjaik megbeszélésére, a gyermeknevelés során jelentkező problémáik megvitatására, tapasztalatcserére, barátságok kialakítására.

A klub másik célja az volt, hogy az anya-gyermek kapcsolat erősödését, a kisgyerekek közösséghez szoktatását segítse, támogassa.

2015-ben új programként indult a „Kreativitás dizájn, háztartás” klub. A foglalkozásokon különböző életkorú, életstílusú, kreatív tevékenységek, háztartás, életmód téma iránt érdeklődők vettek részt, amely alkalmanként 10-12 főt jelentetett. A résztvevők igényeihez, elfoglaltságaikhoz igazodva, a nyári hónapok kivételével havonta egyszer, az év folyamán 7 alkalommal találkoztak a résztvevők. A cél az volt, hogy csoportban végzett kreatív tevékenységen keresztül az egyének közösséggé formálódása mellett életmóddal, életvezetéssel, háztartással kapcsolatos dolgokról beszélgessenek, és a résztvevők személyes kompetenciái erősödjenek, önértékelésük fejlődjön. Minden foglalkozáson valamilyen kreatív tárgyat és egy egészséges ételt készítettek.

A Gyermekvédelmi Intézmény józsi területi irodájának a „Örökbefogadó szülők csoportja” programja 2013-ban indult. 2015-ben a csoportfoglalkozásokon rendszeresen 4 család vett részt. A csoport tagjai havonta egy alkalommal, összesen kilencszer találkoztak a területi irodában. A szülők beszélgettek az örökbefogadásról, a gyermeknevelés folyamán

megtapasztalt nehézségekről, örömeikről, kudarcaikról. Megosztották egymással érzéseiket, kétélyeiket, saját tapasztalataikat, esetleg tanácsot adtak egymásnak.

A **Gyermekvédelmi Intézmény az Újkertben** heti 1 alkalommal bekapcsolódott a Máltai Játszótér életébe, az ott megjelenő szülőknek tanácsadást nyújtott. A gyermekjóléti központ munkatársa részt vett a Máltai Játszótér programjaiban, a programok közös szervezésében. Pl.: kamaszoknak szervezett programok, jeles napokhoz, ünnepekhez kötődően szervezett programok, stb.

8 alkalommal zenebölcsit szerveztek, ahol lehetőség nyílt a szülőkkel beszélgetni a játéktevékenység közben. A zenebölcsi programokon az édesanyák, 6 hónaptól 3 éves korú gyermekeikkel vettek részt. A találkozón pszichológus bevonásával beszélgethettek a gyermeknevelés és gondozás kérdéseiről. A zenebölcsi programokon alkalmanként 5-10 édesanya jelent meg.

A gyermekjóléti központ szervezésében 2015 áprilisában és októberében 25, illetve 31 gyermek ingyenesen korcsolyázhatott.

Ugyancsak áprilisban 23 gyermek kapott belépőt a Hoki VB U18-as korosztály mérkőzésére. 2015. október 28-án a Méliusz Juhász Péter Könyvtárban szervezett programon a gyermekek bábelőadást láthattak, kézműves foglalkozáson vehettek részt, meghallgathatták a Debreceni Bocskai Lövészdandár Katonazenekara előadását (népmesék zenéi). Ezen az alkalmon 15 gyermek vett részt.

A **Gyermekvédelmi Intézmény Családok Átmeneti Otthonában** 2015 nyarán a gyermekek az önkormányzat által támogatott táborozáson vehettek részt. A táborozók 5 napot töltöttek Tiszafüreden.

A **Gyermekek Átmeneti Otthonában** nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekek iskolán kívüli sport (foci) vagy egyéb tevékenységének támogatására. 2015-ben és 2016-ban a gyermekek Tiszafüreden nyaralhattak. 2015-ben ez a program a várostól elnyert pályázati támogatásból valósult meg.

Mindkét egységben fontos tevékenység a tehetséggondozás, illetve a gyermekek egyéni képességeinek, készségeinek fejlesztése. Az elmúlt két évben hetente egy alkalommal 2-2 órában fejlesztő pedagógus foglalkozott a gyermekekkel. Az iskolai lemaradásokat korrepetálásokkal enyhítették, amelyekben az intézmény dolgozóin kívül önkéntesek, valamint terepgyakorlatot végző egyetemisták is fontos szerepet vállaltak.⁶¹

A fenti szolgáltatások fenntartása és fejlesztése és ennek érdekében a pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése - a HEP végrehajtása során - továbbiakban is indokolt.

4.2.2. Hátrányos helyzetű gyermekek nyári üdültetésének biztosítása

Feltárt probléma: Hiányzik az ellátórendszerből a hátrányos helyzetű gyermekek nyári üdültetése és a programpályázatok⁶²

Célok: Nyári programok biztosítása a hátrányok kompenzálása érdekében

Tevékenységek: Fedezet tervezése a nyári gyermekfelügyeletre, táboroztatásra.

⁶¹ Debrecen Megyei jogú Város Gyermekvédelmi Intézménye beszámolója a HEP 2017. évi felülvizsgálatához

⁶² HEP 255-256. oldal

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Debreceni Ifjúsági Szolgáltató Nonprofit Kft. ügyvezetője
- Intézményfelügyeleti Osztály
- Pénzügyi Osztály

Határidő: 2017. június 30-ig

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

Gyermekek nyári üdültetése

2014. évtől az önkormányzat a költségvetési rendeletében fedezetet biztosít a hátrányos helyzetű gyermekek nyári üdültetésére.

A nyári üdültetési program megvalósítására a 2015. költségvetési évtől minden évben 5 millió Ft állt rendelkezésre.

A 2016. évi gyermeküdültetési programok megvalósítása vonatkozó pályázati felhívás 2016. május 6-án jelent meg a város honlapján, a benyújtási határidő 2016. május 19. volt.

A gyermeküdültetési felhívásra 7 érvényes pályázat érkezett, melyből 3 pályázatot civil szervezet (Mosolyvirág Nagycsaládok Debreceni Egyesülete, ReFoMix Nonprofit Közhasznú Kft., BIT Egyesület), 4 pályázatot pedig általános iskola nyújtott be.

A program eredményeként az alábbi 5 helyszínen, összesen 140 fő hátrányos helyzetű gyermek - 7 turnusban - táborozhatott:

- a sárospataki Tengerszem Üdülő és Campingben,
- a bükkszéki Salvus Panzió és Üdülőben,
- a tiszafüredi Albatrosz Kempingben,
- a bogácsi Nyári táborban és
- a szilvásváradai Kalandtáborban.

A korábbi évekhez hasonlóan zajlott a program előkészítése és lebonyolítása. 5 nap/4 éjszaka időtartamú turnusokban csoportonként 20 gyermek és 2 felnőtt kísérő táborozott az önkormányzat szervezésében.

A helyszínek kiválasztásánál változatlanul fontos szempont volt, hogy a szolgáltató a szállás és étkeztetés mellett színvonalas programokat is biztosítson, mentesítve ezzel a kísérőket a programszervezés és az eszközbeszerzés feladataitól. Az egyes helyszíneken a környezeti adottságoknak és a tájegység jellegzetességeinek megfelelő, változatos programokat állítottak össze a szolgáltatók a gyermekek számára: erdei túrákon, sétahajózáson vettek részt, várakat, múzeumokat, kiállításokat látogattak, strandoltak, vetélkedőkön bizonyíthatták ügyességüket, valamint kézműveskedésre is alkalmuk nyílt.

A program 2016. június 20. – július 15. között valósult meg.

A program megvalósítására 2017. évben is 5.000.000,- Ft keretösszeg áll rendelkezésre, a táborozási helyszínekkel történő egyeztetés jelenleg van folyamatban.

A 2016. évben megpályázhatók közül idén 2 helyszín nem szerepel a táborhelyek között, azonban várhatóan 3 új helyszínnel bővül az üdültetési program.

Nyári gyermekfelügyelet

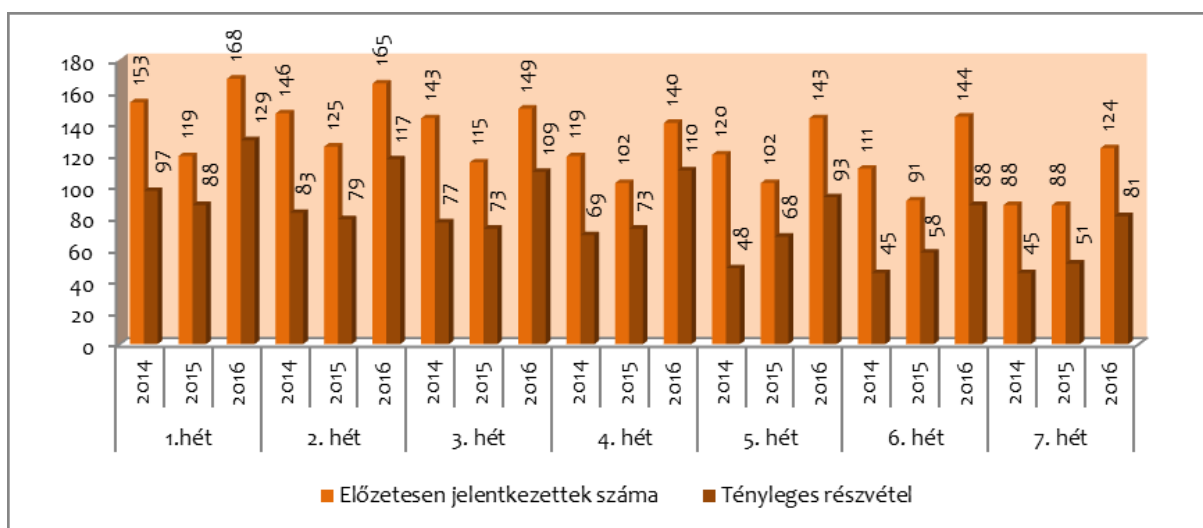
Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Egészségügyi és Szociális Bizottsága 17/2017. (II. 15.) Eü. és Szoc. Biz. határozata szerint a debreceni lakóhelyű általános iskolás gyermekek nyári napközbeni felügyeletének időszakát 2017. július 3.

napjától 2017. augusztus 18. napjáig, valamint helyszínét az Ibolya Utcai Általános Iskolában (Debrecen, Ibolya u. 3.) határozta meg.

Az önkormányzat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott kötelező feladatát képező gyermekek napközbeni ellátása körében gondoskodik a debreceni lakóhelyű általános iskolás gyermekek nyári felügyeletéről. A feladatot a Gyermekvédelmi Intézmény látja el. A gyermekek felügyeletének biztosításában a Gyermekvédelmi Intézmény dolgozói mellett pedagógusok, valamint önkéntesek is részt vesznek.

A nyári gyermekfelügyeletet igénybe vevő gyermekek részére a programok szervezéséről a Gyermekvédelmi Intézmény, az étkeztetésről a Debreceni Intézményműködtető Központ gondoskodik és a térítési díjat az általános iskolákban alkalmazandó étkeztetési intézményi térítési díj szerint állapítja meg az étkeztetésről és az igénybevételéért fizetendő intézményi térítési díjakról szóló 55/2012. (XI. 29.) önkormányzati rendelet alapján.

Az elmúlt években a Debreceni Bocskai István Általános Iskola, a Debreceni Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (két egymást követő évben), a Debreceni Bolyai János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola és a Debreceni Dózsa György Általános Iskola biztosította a helyszínt a nyári felügyelethez.

Az elmúlt három év adatai alapján megfigyelhető, hogy mindhárom évben előzetesen többen jelentkeztek be a nyári táborba, mint ahányan végül igénybe vették a szolgáltatást. Ez feltehetően abból adódik, hogy a jelentkezés időpontjában a szülők még nem ismerik pontosan a nyári programjukat és lehetőségeiket. Ha az eltelt három év adatait összevetjük, jól látható, hogy 2016-ban volt a legmagasabb mind az előzetesen jelentkezettek, mind a ténylegesen résztvevők száma.

Ez összefüggésben lehet azzal, hogy a város lakossága 2014-ben és 2015-ben megismerte a szolgáltatást, arról kedvező képet alakított ki és a gyermekek szívesen térnek vissza a táborba.

2015-ben június 29. és augusztus 14. között a Debreceni Bolyai János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában volt biztosítva a gyermekek számára a nyári napközbeni felügyelet.

A szülők előzetesen 159 gyermek részvételi szándékát jelezték. A jelentkezettek közül végül 27 fő egyáltalán nem vette igénybe a nyári napközbeni gyermekfelügyeletet.

Az első két hétben 4-4, a harmadik – ötödik héten 3-3, a hatodik – hetedik héten 2-2 csoportot szerveztek, körülbelül 25 fős gyermek létszámmal.

A nyári napközbeni felügyelettel kapcsolatos szervezési feladatokat a Gyermekvédelmi Intézmény dolgozói koordinálták. A Bolyai János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolából 4 pedagógus vett részt a nyári gyermekfelügyelet biztosításában. A feladat ellátásába a Debreceni Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógusai is bekapcsolódtak. A pedagógusokon kívül 37 fő 1111 órában látott el közösségi szolgálatot, valamint 12 diákmunkás közreműködésével valósult meg a nyári napközbeni gyermekfelügyelet ellátása.

A Gyermekvédelmi Intézmény munkatársai a programok szervezése során a sokszínűségre, változatosságra törekedtek. Szervezett programok körében az alábbiakra került sor:

- fiatal fizikusok bemutatója,
- rendőrbemutató (közlekedési és kutyás),
- könyvtárlátogatás,
- T-Com bemutató internet-, számítógép-használat témájában,
- Aranykeresztes Lovagok bemutatója,
- népi kézművesek által tartott foglalkozások (gyöngyfüző, bőrműves, mézeskalácsos, agyagozó),
- táncház,
- aerobics,
- honvédség látogatása,
- tűzoltóság látogatása,
- vöröskereszt bemutatója,
- látássérültek által tartott bemutató,
- előadás a vesebetegségekről,
- terápiás kutyabemutató,
- rajzverseny,
- „Ki mit tud?”.

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata 2.500.000- forintot biztosított a feladat ellátására.

2016-ban július 4. és augusztus 19. között a Debreceni Dózsa György Általános Iskola adott helyet a gyermekek nyári napközbeni felügyeletének.

A nyári táborba 226 gyermek részvételét jelezték a szülők előzetesen.

Hét sor-száma	Időpont	Jelentkezők száma	Tényleges résztvevők	Összes részvétel (halmozott adat)
1.	július 4. – július 8.	168	129	593
2.	július 11. – július 15.	165	117	562
3.	július 18. – július 22.	149	109	516
4.	július 25. – július 29.	140	110	508
5.	augusztus 1. – augusztus 5.	143	93	442
6.	augusztus 8. – augusztus 12.	144	88	417
7.	augusztus 15. – augusztus 19.	124	81	374

A magas gyermeklétszám következtében a gyermekcsoportok számát növelni kellett az előző évekhez viszonyítva. Öt héten keresztül 6-6, két héten keresztül pedig 5-5 gyermekcsoportot

alakítottak ki. A csoportok kialakításánál törekedtek arra, hogy az egy iskolából érkezők, a hasonló életkorú gyermekek, illetve a testvérek együtt lehessenek.

A gyermekek között viszonylag nagyobb számban fordultak elő magatartási zavarral rendelkező gyermekek, akik folyamatos és fokozott figyelmet igényeltek. Ezért az előző évek tapasztalatai alapján 1 gyógypedagógus segítette a csoportvezető pedagógusok munkáját. A gyógypedagógusok azokkal a gyermekekkel foglalkoztak, akik pillanatnyi hangulatuk, személyiségállapotuk miatt egyéni foglalkozást igényeltek.

A nyári napközbeni felügyelettel kapcsolatos szervezési feladatokat 2016-ban 2 fő – megbízási szerződéssel foglalkoztatott – koordinátor látta el, munkájukat 15 diákmunkás segítette. Ezen kívül 45 közösségi szolgálatot ellátó középiskolás 842 órában, 5 önkéntes 240 órában vett részt a gyermekek felügyeletének biztosításában.

A diákmunkások és a közösségi szolgálatot ellátók jelenléte lehetővé tette, hogy a gyermekek érdeklődésüknek megfelelő foglalkozásokon, programokon vehessenek részt.

Az előző évben szervezet programok megtartása mellett új programelemként jelent meg:

- a country táncoktatás,
- a drámafoglalkozás,
- az Ort-Iki Báb és Utcaszínház Hollóének Hungarica, kuckó Művészanya bemutatója, a Manó Party Gyermekműsora,
- az erdőismereti program,
- a mászófal,
- az amerikai foci, capoeira, vívó bemutató,

A Debreceni Karitatív Testület tagszervezetei által biztosított programok:

- Vöröskereszt által tartott elsősegély bemutató 2 alkalommal,
- kézműves tevékenység 3 alkalommal,
- sorsverseny 3 alkalommal,
- trambulín 1 alkalommal,
- Kék Motorosok 3 alkalommal,
- a Pásti utcai zsinagóga látogatása, vendégfogadás 1 alkalommal.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, a nyári gyermekfelügyelet azoknak a családoknak, ahol a szülők nyáron is kénytelenek dolgozni, nagy segítséget jelent. Különösen azokban a családokban amelyeknek anyagi helyzete nem teszi lehetővé a költségtérítéses táborok megfizetését.

4.2.3. Akadálymentesítés megvalósítása

Feltárt probléma: Gyermekjóléti és gyermekvédelmi, valamint egészségügyi intézmények teljes akadálymentesítése nem megoldott.⁶³

Célok: Gyermekjóléti és gyermekvédelmi, valamint egészségügyi intézmények akadálymentesítése.

Tevékenységek: Pályázatfigyelés, - beadás és lebonyolítás

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- DMJV Gyermekvédelmi Intézményének vezetője

---

⁶³ HEP 256-257. oldal

- Intézményfelügyeleti Osztály vezetője
Határidő: 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A gyermekjóléti intézmények akadálymentesítése tekintetében a Közgyűlés 32/2017. (II. 16.) határozatával döntött arról, hogy a Debrecen Megyei Jogú Város Család- és Gyermekjóléti Központja Debrecen, Mester u. 1. szám alatti székhelyének, továbbá a Debrecen, Böszörményi út 68. szám, a Debrecen, Víztorony u. 13. szám, valamint a Debrecen, Süveg u. 3. szám alatti ellátottak számára nyitva álló helyiségeinek akadálymentes megközelíthetőségét és az épületek belső akadálymentesítését vagy az épületek más ingatlannal történő kiváltását az intézmény család- és gyermekjóléti szolgálata, valamint a család- és gyermekjóléti központja szolgáltatásainak biztosítása céljából, legkésőbb 2018. december 31. napjáig megvalósítja.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program TOP-6.6.2-15 kódszámú a „Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése” című pályázati felhívás keretében a Család- és Gyermekjóléti Központ elhelyezésére szolgáló új intézményi központ felépítése valósul meg a Debrecen, 21205 helyrajzi számú, Nádor utcai ingatlanon. A projekt befejezésének várható időpontja 2018. december 31. Az új épület teljes mértékben kiváltja majd az intézmény feladatellátását szolgáló Mester utca 1. szám, és a Böszörményi út 68. szám alatti ingatlanokat.

A TOP-6.2.1-15 kódszámú „Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése” tárgyú felhívás keretében megújuló bölcsődék esetében az akadálymentesítés feltételei is teljesülnek. A pályázatok részletesebb kifejtése „A bölcsődék számának növelése” címszó alatt található.

Az egészségügyi intézmények akadálymentesítése érdekében 2015. évben a Debrecen, Jerikó u. 27. sz. alatt található önkormányzati tulajdonú egészségügyi ingatlan felújítására 21.000.000,- Ft-ot, 2017. évben a Debrecen, Kassai út 117. sz. alatti háziorvosi rendelő felújítására 18.000.000,- Ft-ot biztosított az Önkormányzat a saját költségvetéséből.

4.2.4. Az osztályismétlések számának csökkentése

Feltárt probléma: Egyes általános iskolákban az országos átlagnál magasabb arányban találkozhatunk évfolyamismétlőkkel, és többnyire ugyanezen általános iskolákból kikerülve az országos átlagot meghaladó arányban szakiskolákban folytatják tanulmányaikat.⁶⁴

Célok: Az érettségit adó oktatási intézményekben való továbbtanulás elősegítése, szorgalmazása.

Tevékenységek: Az illetékes szervek figyelmének felhívása az osztályismétlésekre, beavatkozások tervezése.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Intézményfelügyeleti Osztály
- Debreceni Tankerületi Központ igazgatója

---

⁶⁴ HEP 259-260. oldal

Határidő: 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A Debreceni Tankerületi Központ igazgatójának tájékoztatása szerint a 2014/2015-ös és a 2015/2016-os tanévben a kompetencia mérések eredményei alapján a 25 általános iskolának csaknem a fele az országos átlag alatt teljesített 6. és 8. évfolyamon matematika és szövegértés tárgyakból. A Debreceni Tankerületi Központ e probléma kezelésére hozta létre a mérés-értékelési munkacsoportot, amelynek tevékenységébe maguk az érintett intézmények bekapcsolódnak.

A 2016/2017. tanévben a programba bevont debreceni intézmények a következők:

- Debreceni Benedek Elek Általános Iskola,
- Debreceni Bocskai István Általános Iskola,
- Debreceni Bolyai János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
- Epreskerti Általános Iskola,
- Debreceni Fazekas Mihály Általános Iskola,
- Debreceni József Attila Általános Iskola,
- Debreceni Karácsony Sándor Általános Iskola,
- Debreceni Kazinczy Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
- Vénkerti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (Kőrösi Csoma Sándor Tagintézmény)

A kompetencia mérésekhez kapcsolódóan pedagógus továbbképzésekre is sor került.

A Debreceni Tankerületi Központban tartozó általános iskolákban minden tanévben elvégzik a 4. évfolyamos tanulók diagnosztikai mérését, amely alapján beválogatják a tanulókat a város tehetséggondozó programjába.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
a diagnosztikai mérésben részt vettek száma	1423	1391	1306	1316	1303	1343
beválogatásra került tanulók száma	199	200	200	196	198	197

Debreceni Tankerületi Központ adatai

A programhoz kapcsolódóan minden évben Tehetségtábort és két évente Diákkonferenciát szerveznek.

A 2016/2017-es tanévben a tehetséggondozó programban összesen 580 felső tagozatos tanuló vesz részt:

A 2016/2017-es tanévben a tehetséggondozó programban résztvevő tanulók száma	
5. osztályos	186
6. osztályos	170
7. osztályos	118
8. osztályos	106

Debreceni Tankerületi Központ adatai

A Debreceni Tankerületi Központ adatai szerint a 2015/2016-os tanévben 11238 általános iskolai tanulóból 89 fő volt évismétlő, ami az összlétszám 0,79%-át jelentette. Egy tárgyból javítóvizsgát tehetett 80 fő (0,71 %), két tárgyból 64 fő (0,57%), három tárgyból javítóvizsgázott 35 fő (0,31 %).

7 középiskolából 4755 középiskolai tanulóból 13 fő évismétlő volt (0,27 fő). Egy tantárgyból

javítóvizsgát tett 68 fő (1,43%), két tantárgyból 17 fő (0,36 %), három tárgyból 9 fő (0,19 %). Az Oktatási Hivatal a 2016/2017-es tanévtől működteti a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók pedagógiai támogatásához kapcsolódó korai jelző és pedagógiai támogató rendszert. Az intézmények feladata volt a rendszer tartalommal való feltöltése. A rendszer adatainak összesítése jelenleg folyamatban van. Az így összegyűjtött adatok képezhetik az alapját az osztályisméltlések, a lemorzsolódás, a korai iskola elhagyás csökkentése érdekében tett intézkedési terv kidolgozásának.

Az osztályisméltlések számának további csökkentése érdekében a Debrecen Tankerületi Központ intézményei együttműködnek, pl. belső tudásmegosztások keretében ismertetik meg a mintaértékű pedagógiai módszereiket, oktatási eszközeiket, jó gyakorlatokat, stb.

Az intézményekben folyó pedagógia munkát segítik a fejlesztő pedagógus munkakörben alkalmazott pedagógusok, akik nemcsak csoportos, hanem egyéni fejlesztéseket is végeznek, hozzájárulva ezzel az egyéni teljesítmények javuláshoz.⁶⁵

E pontnál a kockázatok és csökkentésük eszközei között szerepel az ösztöndíj lehetőségek biztosítása a továbbtanulni szándékozó gyermekek számára.

Ezt a célt szolgálja az **Arany János Tehetséggondozó Program**, mely a hátrányos szociális, kulturális, gazdasági háttérrel rendelkező szülők tehetséges gyermekei számára egyenlő esélyeket biztosít a továbbtanulásra, a versenyképes tudás megszerzésére. A Program keretében lehetőség nyílik arra, hogy a - valamilyen szempontból - hátrányos helyzetű tehetséges gyerekek olyan középiskolákban, kollégiumokban tanuljanak, nevelődjenek, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést. Az önkormányzatok által benyújtott pályázatokat a Programhoz tartozó középiskolák bírálják el és a pályázatok eredményéről tájékoztatják a jelentkezőket. A sikeresen teljesítő tanulók megadják Arany János Tehetséggondozó Programot működtető középiskolájába nyerhetnek felvételt és speciális 5 éves program alapján készülhetnek fel a felsőfokú továbbtanulásra. A képzés időtartama alatt kötelező a kollégiumi ellátás igénybe vétele, ezért elsősorban vidéki tanulók pályáznak. A Programban történő részvételre a diákokat pályázat keretében – a nevelőtestület szakmai ajánlására – a helyi önkormányzatok delegálhatják azzal, hogy az érintett tanulóknak a programban való részvétel idejére (maximum 5 tanévre, tanévenként 10 hónapra) ösztöndíjat nyújtanak, és/vagy tanévenként egyszeri szociális támogatást nyújtanak vagy csak elviekben támogatják a diákokat az önkormányzatok képviselő-testületei, de anyagi támogatást nem tudnak nyújtani nekik.

A 2015/2016. évi pályázati felhívásra két debreceni lakóhelyű tanuló nyújtott be pályázatot, teljesített sikeres felvételi vizsgát, így a Közgyűlés döntése alapján az Önkormányzat havi 10.000,-forint ösztöndíjjal támogatja őket. A 2016/2017. évi pályázati felhívásra az Önkormányzathoz egy tanuló törvényes képviselője nyújtott be kérelmet gyermeke programban történő részvételének támogatását kérve. Jelenleg tehát 3 tanuló vesz részt a programban.

---

⁶⁵ Debreceni Tankerületi Központ tájékoztatója a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatához.

4.2.5. A családok átmeneti otthona férőhelyeinek növelése

Feltárt probléma: Magas a családok átmeneti otthonainak kihasználtsága, kevés a férőhely

Célok: Krízisotthon, családok átmeneti otthona létrehozása.⁶⁶

Tevékenységek: Pályázati lehetőségekre felhívni az érintettek figyelmét (pályázatfigyelés, szolgáltatásfejlesztés)

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek: Intézményfelügyeleti Osztály

Határidő: 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A Közgyűlés a 309/2016. (XII. 15.) határozattal rendelkezett arról, hogy 2017. március 1. napjától Debrecen Megyei Jogú Város Gyermekvédelmi Intézménye Debrecen, Böszörményi út 68. szám alatti székhelyén családok átmeneti otthonát hoz létre, melynek férőhelyszámát 22 főben állapította meg.

A családok átmeneti otthona három lakást magában foglaló önálló szakmai szervezeti egység, mely, megszakítás nélküli munkarendben működik. A Debrecen, Böszörményi út 68. szám alatti épület első emeletén két lakásban 8-8, a második emeleten lévő lakásban pedig 6 férőhelyen fogad a családok átmeneti otthona rászoruló családokat. Az Intézmény székhelyén két iroda és egy csoportszoba teremti meg a szakmai munkához szükséges feltételeket.

Debrecen, Böszörményi út 68. szám alatt 2017 áprilisában nyílik meg a családok átmeneti otthona.

A város ellátórendszerében továbbra is hiányként jelenik meg a krízisközpont. Debrecenben a Szegényeket Támogató Alapítvány által fenntartott családok átmeneti otthonában 5 férőhelyen működik krízisközpont ellátás a családon belüli erőszak áldozatai számára, ami a város lakosságához viszonyítva elenyésző.⁶⁷

A célkitűzés részben megvalósult, de fenntartása továbbra is indokolt.

4.2.6. A lakosság egészségi állapotának javítása, az egészségügyi intézmények tárgyi feltételeinek javítása⁶⁸

Feltárt probléma:

- A lakosság egészségi állapota nem kielégítő.
- Fontos lenne az egészségügyi intézmények tárgyi feltételeinek javítása.

Célok: Fontos kíváncsi a belterületi zöldterületek rendszeres fejlesztése a lakosság egészségi és pszichés állapotának javítása érdekében (összhangban a városfejlesztési operatív programmal). Szűrőprogramok biztosítása a gyermekek és a felnőtt lakosság számára.

Pályázatok szükségesek az ellátórendszer fejlesztésére vonatkozóan (összhangban a városfejlesztési operatív programmal)

Tevékenységek:

- Szűrőprogramok támogatása

---

⁶⁶

HEP 262-263. oldal

⁶⁷ Debrecen Megyei Jogú Város Gyermekvédelmi Intézménye beszámolója a HEP 2017. évi felülvizsgálatához

⁶⁸ A HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 96. oldal

- Figyelemfelhívó és prevenciós események támogatása
Felelős: Intézményfelügyeleti Osztály
Partnerek: Egészségügyi intézmények
Határidő: 2017. június 30-ig folyamatosan-

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

TOP 6.6.1–15 azonosító számú projekt keretében az Önkormányzat összesen 236 körzetből 64 körzetet érintő, 11 önkormányzati tulajdonú ingatlan teljeskörű infrastrukturális fejlesztését valósítja meg 2018. december 31-ig.

A Kenézy Gyula Kórház és Rendelőintézet Egészségfejlesztési Irodájának rendszeres programjai lehetőséget biztosítanak az érdeklődők számára a térítésmentes szűrővizsgálatokon, szakmai előadásokon való részvételre.

A Nemzeti Szabadidős- Egészség Sportpark Program keretében két kültéri sportpark létesült a Nagyerdei Stadion melletti stadionkertben és a Veres Péter utcai lakótelep területén, a Vak Bottyán utca és a Vályi Ádám utca sarkán lévő játszótér mellett. A szabadidős sportparkok fejlesztése, felújítása, új helyszínek létrehozása egy folyamatosan jelenlévő feladat a város számára. A sportolási szokások változása következtében a szabadidősport egyik meghatározó helyszíne ezek a sportparkok lettek. A hazai és Európai-uniós pályázatokon történő részvételünknek köszönhetően mára Debrecenben több helyszínen is igénybe vehetők a sportparkok nyújtotta lehetőségek.

Hosszabb távon egy olyan parkrendszer kerülhet majd kialakításra Debrecenben, amelynek segítségével – egységesen - tömegek mindennapi sporttevékenysége válik magas színvonalon biztosítottá az egész városban. Kiemelt szempont a beruházások kapcsán, hogy a használat mindenki számára egyenlő feltételekkel biztosított. A jelenleg létező parkok kapcsán a hátrányos helyzetűek ugyanúgy hozzáférhetnek a szolgáltatásokhoz, mint bárki más. Elmondható, hogy ezen szabadtéri létesítmények hozzájárulnak a helyi közösségek életminőségének javulásához, teret biztosítanak és kapcsolódási pontot jelentenek az eltérő társadalmi csoportok között, valamint jelentős hatásuk van a városképre, de akár még a turizmusra is.

A fentiekre figyelemmel Debrecen folyamatosan fejleszti sportparkjait hazai és nemzetközi programokkal. A TOP 6.3.2-15 Zöld város program keretében sportfejlesztések valósulnak meg, pl.: uszodafejlesztés, jégcsarnoképítés, skatepark, labdarúgó-akadémia. A projekt elsősorban a lakótelepekre koncentrál, felújítják a Vénkert, a Sestakert, a Libakert és a Dobozi-lakótelep parkjait.

A fenti cél megvalósítása érdekében a Debrecen Megyei Jogú Város Városi Szociális Szolgálat is rendszeresen szervez az ellátottjai számára különböző szűrőprogramokat, illetve ellátottjait folyamatosan ösztönzi a szűrővizsgálatokon való rendszeres megjelenésre (a program bővebb kifejtése az idősek célcsoportnál olvasható).

4.2.7. Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása⁶⁹

Feltárt probléma: Kevesen vesznek részt a hátrányos helyzetű tanulók közül a különböző, tanulást segítő és felzárkóztató programokban.

---

⁶⁹ Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2013-2018) 2015. évi felülvizsgálata 97. oldal

Célok: Meg kell teremteni a lehetőségét, hogy különböző programokban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nagyobb arányban vegyenek részt.

Tevékenységek: A tanulást segítő és a felzárkóztató programok népszerűsítése

Felélős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Debreceni Tankerületi Központ igazgatója

Határidő: folyamatos-

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A Debreceni Ifjúsági Szolgáltató Nonprofit Kft. (a továbbiakban: DISZ) nem kifejezetten tanulást segítő programokat szervez, de kulturális és a szabadidő hasznos eltöltését célzó programjaikba fokozottan törekszenek a hátrányos gyermekű fiatalokat bevonni. Az Ifjúsági Házban 2015. évben megvalósult programok, valamennyi fiatal számára elérhetőek és ingyenesek voltak:

- Zumba,
- Rocksuli tanévzáró gála,
- LUX és a Rocksuli tanári karának koncertje,
- Rockmúzeum éjszakája,
- Egészség-tér,
- Generációk udvara,
- Malaga Quintet és a Nyilas Reni és Ők,
- Michael H. Bo Band és A Gidnim' Rém,
- Square és Leoncio,
- Karibra Kollektíva és János Huba Group,
- Poplesz és CoverMe,
- Robin Masters Projekt és Orange Sofa,
- SAM és KülönKiadás,
- Határpontok /Kortárs zenei performance/.

Az Ifjúsági Ház 2016-os programjai és állandó ifjúsági/ öntevékeny csoportjai által működtetett klubfoglalkozásai illeszkednek a HEP-hez. Az Ifjúsági Ház állandó csoportjai között helyet kap a VakSikk Klub, Everest Ifjúsági csoport, amelyek a MOE debreceni irodája szervezésében rendszeres foglalkozásokat tartanak. A DISZ a helyi civil szervezetekkel és intézményekkel együttműködik, gyakran valósítanak meg közös szervezett programokat. A DISZ együttműködő partnerei:

- Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete,
- Fehérbot Alapítvány,
- Bihari Állami Gondozottak Egyesülete,
- Debreceni Reménysugár Gyermekotthon,
- Hajdú-Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesülete,
- Holnapom Egyesület.

Az Ifjúsági Ház 2016. éves programjai között számos olyan található, amely a helyi hátrányos helyzetűeket megszólította és aktívan bevonta, illetve fellépési lehetőséget teremtett számukra. Ilyen volt többek között:

- Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitánysággal közösen szervezett megyei 'Roma Ki Mit Tud?' amelynek keretében több helyszínen tehetségkutató programsorozatot szerveztek, amelynek utolsó állomását a debreceni Ifjúsági Ház biztosította,

- a Bihari Gondozottak Állami Egyesülete által rendszeresen megrendezett a BAGE Karácsony című program minden év decemberében,
- Ifjúsági Ház által a Debreceni Reménysugár Gyermekotthon számára szervezett adománygyűjtés, valamint helyszín biztosítása a Ki Mit Tud? című rendezvényük biztosítására,
- és az Ifjúsági Ház a Hajdú Bihar Megyei Hátrányos Helyzetűek Egyesületének közös szervezésében a Szüreti Mulatság – Családi Délután.⁷⁰

4.2.8. A hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének feltárása érdekében széleskörű adatgyűjtések⁷¹

Feltárt probléma:

- A településen nem azonosítottak még teljes körűen a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a szülők csak akkor nyilatkoznak a tárgyban, ha már oktatási-nevelési intézménybe (óvodába, iskolába) jár a gyermekük.
- Hiányoznak az adatgyűjtések, átfogó kutatások a gyermekszegénységgel, gyermekes családok helyzetével kapcsolatban, különös tekintettel a fogyatékkal élő gyermeket nevelő családokra vonatkozóan.

Célok: A településen lakó, óvodai nevelésben nem részesülő (3-5 éves) gyermekek, illetve tanulói jogviszonnyal nem rendelkező, nappali iskolarendszeren kívüli tankötelesek és gondviselők személyes felkeresése az illetékes szervezet szakemberének/szakembereinek rendszeres családlátogatása útján, szükség szerint a helyi kisebbségi önkormányzat, vagy civil szervezet segítőinek közreműködésével.

Meg kell teremteni a megbízható adatszolgáltatást és nyilvántartást.

Az alapos és mindinkább széleskörű feltérképezés érdekében el kell érni, hogy a szülők nyilatkozzanak. Be kell vonni a szakmai munkába az érintett szakembereket, a védőnőket, a szociális munkásokat, a kisebbségi önkormányzat képviselőit, a pedagógusokat.

Valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek/tanuló intézményes nevelésben-oktatásban részesülhet. A halmozottan hátrányos helyzetű óvodás korú gyermekek óvodai nevelésbe való bevonása érdekében az egészségügyi, szociális és közoktatási területen dolgozó szakemberek együttműködése tervezést igényel, a gyermekek felkutatása, mihamarabbi szocializációjuk megkezdése céljából kiemelten fontos.

Fontosak lennének szisztematikus adatgyűjtések, akciókutatások, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszer hatékonyságát mérő kutatások megtervezése és lebonyolítása.

Tevékenységek: Az együttműködő partnerek ösztönzése a primerkutatás, reprezentatív lakossági felmérés készítésére.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Intézmények vezetői
- szociális munkások, pedagógusok, védőnők
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Határidő: 2017. június 30.

⁷⁰ Debreceni Ifjúsági Szolgáltató Nonprofit Kft. beszámolója a HEP 2017. évi felülvizsgálatához

⁷¹ A HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 98. oldal

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja 2016. november 10-én pályázatot nyújtott be az EFOP 3.2.9. Óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése elnevezésű felhívásra. A projekt célja a professzionális segítő munka megvalósítása a köznevelési intézményekben. Ennek érdekében kompetens szociális segítők bevonása, akik lokálisan tudnak reagálni az egyik legfontosabb szocializációs közegben, a nevelési-oktatási intézményekben felmerülő családi, kapcsolati, gyermekvédelmi problémákra. Ismerik a jelzőrendszer működését, illetve megismertetik azt a látókörükbe kerülő gyermekekkel, szülőkkel, pedagógusokkal.

Mivel 2018-tól kezdődően az óvodai, iskolai szociális tevékenység ellátása a család- és gyermekjóléti központok feladata lesz, a pályázat során lehetőség nyílik a szakmai munka előkészítésére. A pályázat elbírálása folyamatban van.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Debreceni Csoportja az elmúlt két évben is folytatta a városban élő rászoruló gyermekek hétvégi étkeztetését. A szervezet alkalmanként átlagosan 100 gyermek számára biztosított meleg ételt az év 10 hónapján keresztül szombaton és vasárnap. Az esetek döntő többségében egyedülálló szülők, vagy több gyermekes családok gyermekeit étkeztette a Szeretetszolgálat, akik szociális helyzetük miatt nem képesek gyermekük ellátásáról más módon gondoskodni. A gyermekek felügyeletét az étkezés ideje alatt a szolgálat önkéntesei látták el.

A saját klienskörükön túl a szervezet a város gyermekorvosaitól, oktatási intézményeitől, család- és gyermekjóléti szolgálataitól és más civil szervezetektől kapott jelzések alapján vonja be a programba a gyermekeket, és biztosít számukra meleg ételt. Az étkeztetés a Szent József Gimnázium kollégiumának ebédlőjében történik. A program megvalósítását az Önkormányzat továbbra is támogatja.

A szervezet azonban más módon is segíti a gyermekes családokat. A Máltai Játszóterén folyamatosan részt vehetnek a gyermekek különböző témájú kézműves foglalkozásokon, kulturális programokat szerveznek számukra és korrepetálást is biztosítanak. Figyelemmel kísérik továbbá a gyermekek családi körülményeit is, és szükség esetén segítséget nyújtanak a családoknak az ügyintézésben, tanácsadással és adományokkal segítik őket.

4.2.9. Komplex együttműködés a szakmai szervezetek között a hátrányos helyzetű gyermekek érdekében⁷²

Feltárt probléma:

A településen a szociális, oktatási, egészségügyi területen a szakmai és társadalmi szervezetekkel való együttműködés az aktuális feladatokhoz kapcsolódik

Célok: Tovább kell erősíteni a szakmai és társadalmi szervezetekkel való rendszeresebb, tartalmasabb együttműködést.

Tevékenységek: Szakmai fórumok, tanácskozások szervezése

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Intézményfelügyeleti Osztály vezetője

---

⁷² Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2013-2018) 2015. évi felülvizsgálata 99. oldal

- Intézményvezetők
- Debreceni Tankerületi Központ vezetője
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Határidő: 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

DMJV Család- és Gyermekegészségügyi Központja a jelzőrendszer segítségével feltárja az ellátási területén jelentkező gyermekek veszélyeztetettségét kiváltó lehetséges okokat, és prevenciós jellegű tevékenységek szervezésével, biztosításával igyekszik csökkenteni azokat.

Feladatuk a családokkal kapcsolatban álló intézményrendszer működésének koordinálása, a kommunikáció és az információáramlás csatornáinak feltárása és megerősítése, a családok köré rendeződött intézményi hálózat kiépítése és szükség szerinti képzése.

Az intézmény évente 6 alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez, a veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési tervet dolgoz ki, az éves szakmai tanácskozást február 28-ig minden évben megszervezi a jelzőrendszeri tagok meghívásával és az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-ig elkészíti.

Mindezek mellett a szakmai konzultáció lehetőségét biztosítják a jelzőrendszeri tagok részére, vagy kezdeményezik a szakmai konzultáció megvalósulását.

A 2016. évben összesen 28 esetben tartottak szakmaközi megbeszélést. Ebből 2 esetben az adósság szolgáltatásban érintett szakemberek, szolgáltatók képviselői részére, 3 esetben a Haláp és Nagycsere tanyaprogramjában érintett szakemberek részére, 11 esetben a jogszabályi változások az integráció tekintetében, illetve a jelzőrendszert érintő jogszabályi változások témájában valamennyi jelzőrendszeri tag részére és végül 13 esetben a gyermekbántalmazás, kompetenciahatárok témájában valamennyi jelzőrendszeri tag részére.

A 2016. évben az intézményhez a 0-17 évesekkel kapcsolatosan 944 jelzés, a nagykorú személyekkel kapcsolatosan 395 jelzés érkezett.

A tavalyi évhez képest jelentősen megnőtt az egészségügyi szolgálatoktól, a személyes gondoskodást nyújtó szolgálatoktól, önkormányzattól/kormányhivataltól érkezett jelzések száma, viszont a köznevelési intézményektől érkező jelzések száma csökkenő tendenciát mutat, mint ahogyan az 2015. évben is tapasztalható volt.

4.2.10. Nevelőszülői hálózat fejlesztése⁷³

Feltárt probléma: Nevelőszülői kapacitások hiányosak

Célok: Nevelőszülői hálózat fejlesztése fontos lenne a szakellátás kimeneti mutatóinak javítása érdekében.

Tevékenységek: Nevelőszülői hálózat népszerűsítése és gyakoribb megjelenítése a médiában.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- DMJV Gyermekvédelmi Intézménye
- Intézményfelügyeleti Osztály
- sajtó

⁷³ Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2013-2018) 2015. évi felülvizsgálata 100. oldal

Határidő: 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A nevelőszülői hálózat fejlesztése állami feladat, amelyre az önkormányzatnak nincs sem közvetlen, sem közvetett ráhatása, emiatt ezt a célkitűzést indokolt törölni az intézkedési tervből.

5. Nők helyzete, esélyegyenlősége^{74 75}

5.1. Az Intézkedési Terv megvalósítása

A HEP a nők helyzetére vonatkozóan a 2013. évi helyzetelemzés alapján az alábbi 10 beazonosított problémát⁷⁶ fogalmazta meg:

- a) A gyermekvállalás negatívan befolyásolja a nők munkaerő-piaci részvételét.
- b) Az egyenlő munkáért egyenlő bér elve nem valósul meg, továbbra is 12% körüli bérkülönbségek vannak.
- c) Magas a pályakezdő fiatal nők száma, kiemelten veszélyeztetettek az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők. A magas munkanélküliség egyik oka az alacsony iskolai végzettség.
- d) Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, főként alul fizetett, alacsony presztízsű állásokban, vagy közmunka programokban helyezkednek el. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nagyobb arányban kerülnek munkakereső státuszba.
- e) A roma nők halmozottan hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon az alacsony iskolai végzettségük miatt.
- f) A nők főként szociális területen és szolgáltató szektorban helyezkednek el, a nemi sztereotípiák következtében, amely utat nyit a rosszul fizetett, alacsony presztízsű munkák irányába.
- g) A bölcsődék száma a 0-2 év közötti gyermekek számát figyelembe véve alacsony, amely gátolhatja a nők visszatérését a munkaerő-piacra.
- h) A családon belüli erőszak nagy része láthatatlan, a magánszférán belül marad.
- i) A nők közéleti szerepvállalása alacsony. Kevés vezető pozícióban lévő nő él a városban.
- j) A kisgyermekes anyukák, 41-45 év közötti nők kiszorulnak a munkaerő-piacról.

5.1.1. A gyermekvállalás női foglalkoztatásra ható negatív munkaerő-piaci tényezőinek enyhítése

Feltárt probléma: A gyermekvállalás negatívan befolyásolja a nők munkaerő-piaci részvételét⁷⁷

Célok: Alternatív foglalkoztatási formák támogatása. Rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyek kialakítása.

Tevékenységek: Intézmények felhívása, családbarát munkahelyek népszerűsítése.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek: Intézményfelügyeleti Osztály

---

⁷⁴ HEP 147. oldal

⁷⁵ HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentum 45. oldal

⁷⁶ HEP 162-163. oldal

⁷⁷ HEP 269. oldal

Határidő: 2017. 06. 30.

2017. évi felülvizsgálatig az intézkedés megvalósítása:

A gyermekvállalás női foglalkoztatásra ható negatív munkaerő-piaci tényezőinek enyhítésére a szociális és gyermekjóléti intézmények önállóan ilyen pályázatokat nem nyújtottak be a felülvizsgálattal érintett időszakban.

A Közgyűlés a 129/2016. (V. 26.) határozatában pedagógiai asszisztens álláshelyek létesítéséről döntött az önkormányzati fenntartású óvodákban.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2. melléklete határozza meg a köznevelési intézményekben a nevelő munkát segítő alkalmazottak finanszírozott létszámát, mely szerint az óvodákban 3 óvodai csoportonként 1 fő pedagógiai asszisztens alkalmazása szükséges. Az Önkormányzat fenntartásában a 2015/2016. nevelési évben 33 óvoda működött 49 feladatellátási helyen, és 269 csoportban közel 6500 gyermek óvodai ellátását végezték az intézmények. A 2016/2017. nevelési évben működő csoportok száma a Közgyűlés 74/2016. (III. 31.) határozata alapján 265, melyből kiindulva az intézményenkénti csoportszámhoz rendelt pedagógiai asszisztensek finanszírozott létszáma minimum 73 fő. Az óvodapedagógus létszám, továbbá a nevelőmunkát segítő alkalmazottakon belül az óvodatitkár és a dajka munkakörök ellátása minden intézményben megoldott volt, ezzel szemben a 33 óvoda közül mindösszesen 14 óvodában foglalkoztattak pedagógiai asszisztens munkakörű dolgozót, összesen 18 álláshelyen.

A 2016/2017. nevelési év indításához a pedagógiai asszisztensek hiányzó létszáma 51 fő volt. Az 51 fő álláshelybővítés két ütemben történt. 2016. szeptember 1. napjától 33 álláshely, míg 2017. január 1. napjától további 18 álláshely létrehozására került sor. A döntéssel valamennyi önkormányzati fenntartású óvodában a gyermekcsoportok számának megfelelő, finanszírozott pedagógiai asszisztens álláshely áll rendelkezésre. Az új álláshelyek azokban az intézményekben jöttek létre, amelyekben az a legindokoltabb volt, többek között az intézmények magas csoportszáma, magas gyermeklétszáma, a hátrányos helyzetű (HH), valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek magas száma (HHH), a sajátos nevelési igényű (SNI) és a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő (BTM) gyermekek magas száma miatt.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által meghirdetett "Családbarát munkahelyek kialakításának és fejlesztésének támogatása" elnevezésű pályázat célja, olyan családbarát munkahelyek kialakítását és fejlesztését megvalósító munkahelyi családbarát programok támogatása, melyek elősegítik a munka és magánélet összeegyeztetését, a családi, magánéleti és munkahelyi kötelezettségek összehangolását. Ezekben a pályázatokban induló kis-, közép-, és nagyvállalatok, mint partnerintézménnyel működnek közre az Intézménnyel.

A Méliusz Juhász Péter Könyvtár 2015. évben elnyerte a "Családbarát munkahelyek kialakításának és fejlesztésének támogatása" elnevezésű pályázaton a családbarát munkahely címet.⁷⁸

A DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye az NI Hungary Kft.-vel együttműködési megállapodást kötött, melynek értelmében az intézmény kötelezettséget vállalt arra, hogy az

---

⁷⁸ Méliusz Juhász Péter Könyvtár beszámolója

NI munkavállalói gyermekeinek bölcsődei elhelyezését biztosítja, és segíti a vállalat családbarát munkahelyi gyakorlatát és politikájaként, a munka és családi élet összehangolását elősegítő intézkedéseket és fejlesztéseket.

A Kormány a TOP-6.2.1-15 „Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése” pályázati felhívással célul tűzte ki a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítését, a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által. Az Európai Bizottság ország-specifikus ajánlásaival összhangban Magyarország továbbfejleszti a kisgyermekek számára a napközbeni elhelyezést biztosító intézmények kapacitásait és az általuk nyújtott szolgáltatások minőségét a nők munkaerőpiaci részvételének elősegítése érdekében. A cél, hogy a TOP 6.2. intézkedés eredményindikátora „a 25-40 éves női népességben belül a foglalkoztatásban lévő nők aránya” 68,7%-ról 2023-ra 70%-ra növekedjen.

A gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, mini bölcsőde, családi bölcsőde), ellátáshoz való hozzáférés javítását és a szolgáltatások minőségének fejlesztését szolgáló felhívás fő célja a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása, a családok segítése, különösen a leghátrányosabb helyzetű térségekben lévő gyermekek minél korábbi életkorban történő megsegítése.

A pályázat keretében a DMJV Önkormányzata jelenleg 5 tagintézmény vonatkozásában kezdte meg a fejlesztések megvalósulásához szükséges pályázattelőkészítői és az egyes mérőföldkövek megvalósulásához vezető megalapozó munkát:

- Egyesített Bölcsődei Intézmény Faraktár utcai Tagintézménye és Görgey Utcai Tagintézménye eszközök állományának fejlesztése TOP-6.2.1-15-DE1-2016-00017,
- Egyesített Bölcsődei Intézménye Karácsony György Utcai Tagintézmény felújítása és eszközállományának fejlesztése TOP-6.2.1-15-DE1-2016-00012,
- Egyesített Bölcsődei Intézmény Ősz Utcai Tagintézménye felújítása és eszközök állományának fejlesztése TOP-6.2.1-15-DE1-2016-00010,
- Egyesített Bölcsődei Intézmény Gáborjáni Szabó Kálmán Utcai Tagintézménye felújítása és eszközök állományának fejlesztése TOP-6.2.1-15-DE1-2016-00011.⁷⁹

5.1.2. A roma nők munkaerő-piaci helyzetének javítása

Feltárt probléma: A roma nők halmozottan hátrányos helyzetben vannak a munkaerő-piacon, elsősorban iskolai végzettségük szintje kritikus.

Célok: Szakma, munkatapasztalat, jobb foglalkoztatási esélyek biztosítása a roma nők számára.

Tevékenységek: Roma foglalkoztatás elősegítése a nemzetiségi feladatokat ellátó szervezetek számára.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Szociális Osztály
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának vezetője

---

⁷⁹ DMJV Egyesített Bölcsőde tájékoztatása

Határidő: 2017. 06. 30-ig folyamatos

2017. évi felülvizsgálatig az intézkedés megvalósítása:

A célok megvalósítása a közfoglalkoztatásban való közreműködéssel valósult meg.

Az Önkormányzat költségvetésében 2015. évben 61 millió Ft, míg 2016. évben 90 millió Ft került elkülönítésre a közfoglalkoztatás finanszírozására. 2015. évben a Dehusz Nonprofit Kft.-nél több program keretében 3660 fő, 2016. évben 1124 fő alkalmazásra került sor. Év végén már csak 591 fő, 2016. évben 613 fő foglalkoztatása valósult meg az alábbi korcsoport szerinti megoszlásban- figyelemmel a HEP-ben rögzített célcsoportokra:

2015. év

életkor	férfi	nő	összesen
54-58	72	35	107
49-53	48	66	114
44-48	60	36	96
39-43	52	36	88

2016. év

életkor	férfi	nő	összesen
54-58	69	44	113
49-53	57	57	114
44-48	58	47	105
39-43	41	55	96

(Az iskolai végzettségekről nem rendelkezünk adatokkal.)

Az önkormányzati fenntartású intézmények és a Dehusz Kft. 2015. évben 150 főt, 2016. évben 118 főt foglalkoztattak közfoglalkoztatás keretében, azonban a kor szerinti megoszlásról nincs adatunk.

Debrecen Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat a roma nők munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében maga is tesz lépéseket. Kapcsolatok építésre törekszik az olyan (civil) szervezetekkel és intézményekkel, amelyek az érintett célcsoport esélyegyenlőségének megteremtésében partnerként szerepelhet. 2013. év végén - a 39/2013. (IX. 12.) RONÖ határozatban foglaltaknak megfelelően – a nemzetiségi önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Lépéselőny Egyesülettel, amelynek keretében munkanélküliek oktatására, roma nők számára szervezett tanfolyamok tartására ingyenesen biztosította az Egyesület részére a Csapó utca 58. szám alatti helyiségét.⁸⁰

5.1.3. A bölcsődék számának növelése

Feltárt probléma: A bölcsődék száma a 0-2 év közötti gyermekek számát figyelembe véve alacsony, amely gátolhatja a nők visszatérését a munkaerőpiacra.⁸¹

Célok: A gyermekfelügyeletet biztosító intézmények számának, befogadó képességének növelése az igényeknek megfelelően.

⁸⁰ Debrecen Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat beszámolója

⁸¹ HEP 271-272. oldal

Tevékenységek: Bölcsődei férőhelyek és igények folyamatos vizsgálata, pályázati lehetőségek figyelése és elemzése.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Határidő: 2017. 06. 30-ig folyamatos

2017. évi felülvizsgálatig az intézkedés megvalósítása:

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata a fenntartásában lévő Egyesített Bölcsődei Intézmény 12 tagintézményében gondoskodik a gyermekek bölcsődei ellátásáról. A bölcsőde alapfeladata a három éven aluli gyermekek napközbeni nevelése és gondozása, ha a szülők napközbeni munkavégzésük, vagy egyéb okok miatt nem tudják ellátni gyermeküket.

Az intézmény férőhelyszáma az elmúlt évben két alkalommal is emelkedett, a jelenlegi férőhelyszám 1100. A férőhelyek száma a Közgyűlés 200/2016. (VI. 23.) határozata alapján 2016. szeptember 1. napjával 972-ről először 1052-re növekedett.

A férőhelyszám emelés a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben meghatározott maximális csoportlétszám-keretek betartása mellett történt. Szinte valamennyi tagintézmény esetében lehetett csoportlétszám emeléssel átmenetileg növelni a bölcsődék befogadóképességét, természetesen a megfelelő tárgyi és személyi feltételek megléte mellett (a Varga Utcai Tagintézményben és a Postakert Utcai Tagintézményben a szobák alapterülete miatt nem volt lehetőség a további férőhely bővítésre). Az épületek adottságai – a csoportszobák alapterülete, gondozási egységek száma –, a jogszabály szerinti korhatár-előírások és csoportlétszám meghatározások (12-14 fős csoportok) mellett az egyes városrészekben jelentkező igényeket is figyelembe kellett venni.

A TOP-6.2.1-15 kódszámú „Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése” tárgyú felhívás keretében az Önkormányzat támogatási kérelmet nyújtott be három bölcsődei ingatlan – Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye Karácsony György Utcai Tagintézménye, Gáborjáni Szabó Kálmán Utcai Tagintézménye és az Ősz Utcai Tagintézménye – felújítására. A munkálatok a Karácsony György Utcai Tagintézményben 2017. első félévében kezdődnek el.

A felvételi igényekkel kapcsolatos adatok azonban azt mutatják, hogy minden bölcsődében, sőt néhány tagintézményben (Margit Téri Tagintézmény, Ősz Utcai Tagintézmény, Faraktár Utcai Tagintézmény) még jelentős túljelentkezés is keletkezett. Az előző évek adataihoz képest összességében több gyermek felvételét kérték a szülők. A 2016/2017. nevelési évre 530 felvételi kérelemről döntött az intézmény, azonban 2016 novemberében is jelentős (186 fő) volt a bölcsődei felvételre váró gyermekek száma.

A Közgyűlés a 299/2016. (XI. 24.) határozattal Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye férőhelyszámát 1100 főben állapította meg 2017. január 1. napjától, egyidejűleg az intézmény Áchim András Utcai Tagintézményében, valamint Margit Téri Tagintézményében az alapellátáson túl nyújtott játszócsoporthoz szolgáltatást megszüntette. A két tagintézmény egy-egy gondozási egységében a bölcsődei alapellátáson túli szolgáltatásként működtetett játszócsoporthoz átmeneti, a pályázatok keretében megvalósuló bölcsődei felújítások idejére történő megszüntetésével, az alapellátás biztosításával összesen további 48 férőhely jött létre.

A férőhelyek számának emelése mellett a Közgyűlés a 307/2016. (XII. 15.) határozatával Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye feladatainak bővítéséről is döntött 2017. január 1-jei hatállyal.

A három éven aluli kisgyermek napközbeni ellátását az önkormányzati fenntartásban lévő bölcsődék biztosítják, azonban Önkormányzatunk a fenti döntéssel lehetőséget teremtett arra, hogy többes ikrek születésekor a szülők segítséget kaphassanak a gyermekeik gondozásához. A többes ikrek napközbeni gyermekfelügyelet keretében történő gondozásának megszervezése Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye keretei között valósult meg, ahol egyébként is a 0-3 éves gyermekek gondozását, nevelését végzik az ehhez előírt képesítéssel rendelkező szakemberek. Az új szolgáltatáshoz a személyi feltételt is biztosította az Önkormányzat.

A hatályos jogszabályok rendelkezései szerint 2017. január 1. napjától a szülő, törvényes képviselő otthonában akkor biztosítható a napközbeni gyermekfelügyelet, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható, és a szülő, a törvényes képviselő a gyermek napközbeni ellátását nem, vagy csak részben tudja megoldani. Ilyen ok lehet egyebek mellett, ha többes ikrek születnek, és az ikergyermek gondozásában és nevelésében a szülő segítségre szorul. Többes ikrek születésekor a napközbeni gyermekfelügyelet a szülő, a törvényes képviselő otthonában a gyermek születésétől kezdve nyújtható. A napközbeni gyermekfelügyelet keretében a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozást, felügyeletet kell biztosítani.

A megváltozott jogi szabályozásnak köszönhetően 2015. év elejétől lehetőség nyílt a gyermekgondozási díj folyósítása melletti munkavégzés esetére is igénybe venni a bölcsődét. A Gyed Extra néven közismertté vált intézkedéscsomag lehetővé tette a gyermek egy éves korát követően, a munkavégzés mellett a Gyed folyósítását, 2017 elejétől pedig, a gyermek féléves kora után is igényelhető a családtámogatási ellátás és a munkabér. Mindez ösztönzőleg hat a nők munkaerő-piaci visszatérésre. El kell mondani azt, hogy a két év alatti gyermekek helyzete az ellátásba való bekerülés szempontjából év közben nehézkesebbnek bizonyul, mivel a 12-es csoportlétszám elérését követően őket már nem lehet a csoportba felvenni, a korhoz kötött létszámelőírásokból fakadó jogszabályi előírások miatt. Egyetlen megoldás a napközbeni gyermekellátást biztosító intézmények számának, befogadó képességének növelése az igényeknek megfelelően.

A folyamatos túljelentkezés miatt szükségessé vált a játszócsoportok ideiglenes bezárása, és két gondozási egység megnyitása az alapellátás számára. Így került sor újabb 48 férőhely létrehozására. Az Áchim András Utcai Tagintézményben 24 új férőhely létrehozása elsősorban a Karácsony György, Gáborjáni Szabó Kálmán, Faraktár és Varga utcai bölcsődék vonzáskörzetében élő családok, a Margit téri, szintén 24 új férőhely létrehozásával pedig inkább a Tócoskert utcai és az Ősz utcai, valamint a Honvéd utcai, Károlyi Mihály utcai bölcsődék környékén lakó és dolgozó várólistán lévő családoknak jelentett megoldást.

2017. január 1-től módosult a gyermekek napközbeni ellátása – különös tekintettel a 3 éven aluli gyermekek ellátására, felügyeletére – jogi szabályozása. A hatályos rendelkezések értelmében a 3 éven aluli gyermekek ellátása egy gyűjtőfogalom alá került, nevezetesen a bölcsődei ellátás fogalma alá. A bölcsődei ellátás új ellátási formái a következők lettek: az ún. klasszikus bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

A kormányzat célja, hogy 2018-ig a jelenleginél tizenhét ezerrel több férőhely jöjjön létre a három évnél fiatalabb gyermekek nappali ellátását biztosító intézményekben, és ne csak a városokban, de a kisebb településeken is legyen bölcsőde, ezért változtatott a szabályozáson. Míg jelenleg csak a tízezernél több lakosú városoknak kell bölcsődét üzemeltetniük, 2018 végéig kell, hogy legyen ilyen intézmény minden olyan településen, ahol legalább öt három éven aluli gyermek családjába tart igényt bölcsődei szolgáltatásra, vagy a településen negyvennél több három évnél fiatalabb kisgyermek él. Ez azt jelenti, hogy a következő két és fél évben több száz önkormányzatnak kell valamilyen módon gondoskodni a bölcsődei ellátásról, illetve a nagyvárosokban is kialakulnak új szolgáltatók.

A Magyar Bölcsődék Egyesülete, mint bölcsődei módszertani szervezet egyik fő feladata lett az országban működő, illetve újonnan nyílt bölcsődék, mini bölcsődék tevékenységének szakmai felügyelete. Ennek első lépésként a módszertani szervezet Együttműködési megállapodást köt regionális bázisintézményekkel, akik részt vesznek hatósági ellenőrzéseken, valamint az engedélyesek szakmai programjának véleményezésében és segítik a különféle bölcsődei ellátások szakmai munkáját. Ebben a módszertani munkában a DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye is feladatokat kapott és részt vállal, segítve a bölcsődei ellátórendszer kiépülését és fejlődését megújításban.⁸²

5.1.4. A kisgyermekes nők és a 41-45 év közötti nők munkaerő-piaci hátrányainak enyhítése

Feltárt probléma: A kisgyermekes nők és a 41-45 év közötti nők kiszorulnak a munkaerő-piacról.

Célok: A kisgyermekes nők és 41-45 év közötti nők foglalkoztatását segítő képzések indítása.

Modern eszközök: laptop, számítógép, internet, levelezőrendszer megismerését segítő képzések folyamatos indítása.

Tevékenységek: A Munkaügyi Központ felhívása a foglalkoztatást elősegítő képzések indítására, civil szervezetek támogatása.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Határidő: 2017. 06. 30-ig folyamatos

2017. évi felülvizsgálatig az intézkedés megvalósítása:

A nők egyszerre kell, hogy helyt álljanak családi szerepeikben (gyermeknevelő családanya, háztartásvezető családanya, feleség) és munkahelyükön (dolgozó nő), ilyen mértékű kettős leterheltségük enyhítéséhez nagyfokú társadalmi és családon belüli szemléletváltás szükséges.

A nők személyes és szakmai kiteljesedését nehezíti az a hagyományos felfogás és gyakorlat, miszerint a háztartás vezetése és a gyermeknevelés elsődlegesen a nők feladata. A férfiak érzelmi teljességének kibontakozását és egészséges életkilátásait pedig az gátolja, hogy a társadalom őket tartja az elsődleges családfenntartónak, és a gyermeknevelési, illetve háztartási feladatokban mellékes segítő, vagy kisebb szerepet szán nekik. Különösen az első gyermek megszületése jelent fordulópontot a párok életében. A gyermekek számának növekedése a nőket megbízhatatlan, míg a férfiakat megbízható munkaerőnek tünteti fel a munkaadók szemében, mivel a nők feladatának tartják a gyermeknevelést, s ezért csak „másodlagos” munkaerőnek tartja őket a munkaerő-piac. Gyakran ezeket a sztereotípiákat a nők is elfogadják megfelelő segítő szolgáltatások híján – kényszerűségből.

---

⁸² DMJV Egyesített Bölcsőde tájékoztatása

A gyermekgondozási feladatok mellett és a háztartáson kívül a beteg- és idősgondozás feladatai is általában a nőkre hárulnak. A beteg- és idősgondozói szakmában dolgozók túlnyomó többsége is nő. A nők nagy túlterhelése kevésbé vette figyelembe a család és munka összeegyeztetési nehézségeit: a részmunkaidő nem terjedt el (az alacsony bérek és adminisztratív okok miatt), nem volt közpolitikai prioritás a gyermekgondozási és idősgondozási szolgáltatások fejlesztése. Ami a női béreket illeti: mindig alatta maradtak a férfiakénak. A nők kereseti lemaradását nagyban befolyásolja a gyermekvállalás, illetve a gyermekvállalás következtében a munkaerőpiactól távol töltött idő. A visszatérési nehézségek mellett a bérvesztés is jelentős, a magasabb iskolai végzettségű és beosztású csoportoknál egyre nagyobbra nyílik a nemek közötti kereseti olló.

A munkavállaló nőkkel szemben kétféle elvárás is megjelenik: egyrészt egy férfiakra szabott, rugalmatlan munkakörnyezetben kell dolgozniuk, ugyanakkor elvárás a hagyományos női szerepek betöltése is: anyaság, gondoskodás, család. A női munkavállalók, különösen a hivatásukat komolyan vevő nők gyakorta nem példaként jelennek meg a médiában, hanem „karrieristának” bélyegezve, elutasító hangnemben szólnak róluk, ugyanakkor a három, vagy többgyermekes nők sem számítanak szerepmodellnek. Továbbra is tapasztalható a kisgyermekes anyákkal szembeni diszkrimináció az állásinterjúk, az előléptetések, a visszatérések esetén. A munkaerő-piaci ki- és belépések önmagukban is jelentősen fokozhatják a diszkrimináció jelenlétét és mértékét.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megjelent a Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségben (TOP-6.8.2-15) elnevezésű felhívás, melyre Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatási kérelmet nyújtott be a Hajdú- Bihar Megyei Kormányhivatallal konzorciumban.

A felhívás célja, hogy a megyei jogú város önkormányzatának vezetésével, a városban létrejövő foglalkoztatási együttműködések (paktumok) hozzájussanak azon forrásokhoz, melyek segítségével - a kialakított stratégiájuk mentén - képzési és foglalkoztatási programjaikat megvalósíthatják. Ezen intézkedések segítik a munkaerő-piacok bővítését, a célcsoportok képzését, segítik elhelyezkedésüket és a szereplők együttműködésének erősítéséhez szükségesek.

A DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye alapellátáson túli szolgáltatásként valamennyi bölcsődében az alapellátás prioritása mellett gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújt, a csak időszakosan felügyeletet kérő szülők gyermekei számára.

A rugalmas nyitva tartás a város különböző pontjain elhelyezkedő négy tagintézményben biztosított. A szolgáltatás azokat a családokat segíti, akik a bölcsőde nyitvatartási idején túl igénylik gyermekük további felügyeletét.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása két tagintézményben integrált csoportokban (Gáborjáni Szabó Kálmán Utcai Tagintézmény, illetve a Görgey Utcai Tagintézmény, valamint egy tagintézményben speciális csoportban (Honvéd Utcai Tagintézmény) biztosított.

Az Intézmény napközbeni gyermekfelügyelet keretében segítséget nyújt többes ikrek gondozásához, neveléséhez a szülő, a törvényes képviselő otthonában.

Az Intézményben önálló főzőkonyhák működtetésével történik a gyermekétkeztetés biztosítása. A 37/2014. (IV. 30.) EMMI közétkeztetési rendelet táplálkozás egészségügyi előírásainak betartása és diétás étkeztetés lehetősége adott.

Az Intézmény elmúlt évekbeli működési mutatói a felvett gyermekek vonatkozásában magasnak mondhatóak (2015-ben 93,51%), 2016-ban 92,22%), hisz a teljes feltöltöttségnek csak a csoportlétszámokra vonatkozó jogszabályi akadályai vannak.⁸³

Nagy segítséget jelent a kisgyermekes családoknak az, hogy a helyi tömegközlekedés igénybevétele kedvezményes bérlet mellett van lehetőség. Kisgyermekes bérlet igénybevétele jogosult a lakcímet igazoló hatósági igazolvány szerint debreceni lakcímmel rendelkező személy, aki gyermekgondozást segítő ellátás (GYES), vagy gyermeknevelési támogatásban (GYET) részesül. A kisgyermekes bérletszelvény a DKV Zrt. menetrend szerinti autóbusz-, trolibusz- és villamosjáratain, a vonalak teljes hosszán, a Társaság által kiállított fényképes kisgyermekes bérletigazolvánnyal együtt érvényes. A bérlet az érvényességi idő alatt korlátlan számú utazásra jogosít.⁸⁴

5.1.5. A nőket ért családon belüli erőszak visszaszorítása

Feltárt probléma: A családon belüli erőszak nagy része láthatatlan, a magánszférán belül marad.

Célok: Információátadás, média, újság, szórólap segítségével a nők tájékoztatása, segítségnyújtó intézményekről és lehetőségekről.

Tevékenységek: A bántalmazottak számára tanácsadás, mentális segítség nyújtása. Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek: Intézményvezetők, civil szervezetek, Hajdú-Bihar Megyei Rendőrfőkapitányság

Határidő: folyamatos

2017. évi felülvizsgálatig az intézkedés megvalósítása:

A családon belüli erőszak a nőket és a gyermekeket gyakran együttesen érinti.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 94. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A Gyvt. 97. §-a alapján a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi ellátást a települési önkormányzat nem állami szervvel kötött szerződés útján is biztosíthatja.

DMJV Önkormányzata a kötelezően ellátandó feladatai alapján az alábbi ellátási formákat biztosítja intézményhálózata útján, valamint ellátási szerződés keretében.

Gyermekjóléti alapellátások:

- család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében család- és gyermekjóléti központ, család- és gyermekjóléti szolgálat,
- gyermekek napközbeni ellátása keretében bölcsőde,
- gyermekek átmeneti gondozása keretében gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona.

Önkormányzatunk a jogszabályban kötelező feladatként meghatározott ellátásokról teljes körűen gondoskodik.

---

⁸³ DMJV Egyesített Bölcsődei Intézménye tájékoztatója

⁸⁴ DKV Zrt. honlapja

Debrecen Megyei Jogú Város Család- és Gyermekjóléti Központja a család- és gyermekjóléti központ feladatait látja el a debreceni járás területén, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait a város meghatározott területein, együttműködve a település egyéb területeit ellátó Héra Egyesülettel és a Forrás Lelki Segítők Egyesületével. Debrecen Megyei Jogú Város Gyermekvédelmi Intézménye gyermekek átmeneti otthonát és családok átmeneti otthonát működtet, Debrecen Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődei Intézménye a gyermekek napközbeni ellátása keretében bölcsődei ellátást biztosít. A ReFoMix Nonprofit Közhasznú Kft. ellátási szerződés keretében két családok átmeneti otthonát tart fenn.

DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja szakemberei a gyermekbántalmazási esetek, családon belüli erőszak felmerülésekor a veszélyeztetett gyermekekkel és bántalmazott nőkkel, anyákkal végzett szociális munka során különös körültekintéssel, gondossággal járnak el. A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli.

A folyamatos családgondozás, a gyermek, a család ismerete birtokában sem könnyű a bántalmazások „tetten érése”, minden esetben bizonyítani szükséges annak tényét. A felderítésben, tudomásra jutásban jelentős mértékben segítség a társszakmákkal, a gyermekvédelem szereplőivel történő minőségi együttműködés. Az intézmény észlelő- és jelzőrendszert működtet, így a köznevelési intézményektől, háziorvosoktól, védőnőktől, rendőrségtől stb. (Gyvt. 17. § (1) bekezdés) érkező, bántalmazással vagy egyéb ok miatt a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzések esetében a szükséges intézkedéseket megteszik. A jelzőrendszeri tagok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Minden szakember, aki az adott ágazatban gyermekeknek, gyermekes családoknak szolgáltatásokat nyújt, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltak figyelembevételével, az alaptevékenységei keretében köteles figyelemmel kísérni a gyermek, család helyzetét, és felmerülő probléma esetén saját kompetenciáin belül beavatkozni, a helyzet megoldása, súlyosbodásának megelőzése érdekében, továbbá szükség esetén írásban jelzéssel élni a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtónál, súlyos esetben hatósági intézkedést kezdeményezni.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. A jelzések jelentős része továbbra is az oktatási intézményekből, a gyámhivataltól érkezik, de a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Gyermekgyógyászati Klinika is jelzéssel él a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve a hatóság felé a további bántalmazás megakadályozása érdekében, ha gyermekelhanyagolást, gyermekbántalmazást észlel. Egyértelműen növekvő tendenciát mutat az állampolgári bejelentések száma is, az elmúlt évek során vélhetően a híradásoknak köszönhetően a magánemberek érzékenyebbek lettek a veszélyeztetett gyermekek problémái iránt. Mindezek ellenére sok eset még mindig rejtve marad, azonban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szakemberek azon dolgoznak, hogy a bántalmazott gyermek és anyja minél előbb kapjon segítséget. A gyermekjóléti területen tevékenykedő szakemberek rendszeresen tartanak prevenciós előadásokat alternatív osztályfőnöki órák keretében, hogy tájékoztassák a gyermekeket jogaikról, kötelezettségeikről, valamint a segítség nyújtás és kérés

lehetőségeiről.

Az intézményben pszichológiai és jogi tanácsadást is biztosítanak, mediáció, illetve családterápia megszervezésére is lehetőség van. Egyik speciális szolgáltatásuk a készenléti szolgálat (06 52/447-724), amely nyitvatartási időn túl is az ügyfelek rendelkezésére áll. Itt szakemberek nyújtanak szakszerű tanácsot az esetlegesen felmerülő problémák megoldására.

A hatályos jogszabályok értelmében a gyermek bántalmazással szembeni védelemhez való jogának érvényesítése érdekében a gyermek számára gyermekjóléti alapellátást vagy gyermekvédelmi szakellátást biztosító, továbbá a gyermek törvényes képviselőjének ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozó szervek és személyek a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter által jóváhagyott egységes elvek és módszertan alkalmazásával járnak el. Az intézményhez érkező szóbeli vagy írásos jelzések esetén az Emberi Erőforrások Minisztériuma által jóváhagyott és kiadott „A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan” című módszertani útmutatót követik. Ezen protokoll pontos útmutatást ad minden szakember számára a leghatékonyabb segítségnyújtás érdekében, hiszen minden gyermeknek joga van ahhoz, hogy a védelme érdekében eljáró szakemberek – különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében – egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el.

Krízishelyzet esetén az intézmény kezdeményezi a bántalmazott fél, az anya, illetve gyermeke részére a településen működő családok átmeneti otthonainak krízis szobáiban történő elhelyezését. A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét is. A városban gyakran egy-két gyermeknek az anyával történő együttes elhelyezésére van igény, különösen igaz ez a bántalmazó apától, férjtől menekülő családok esetében. Ezen intézmények rendszerint teljes kihasználtsággal működnek, igen nagy igény mutatkozik rájuk, és sajnos várólisták is kialakulnak. Az önkormányzati fenntartású Családok Átmeneti Otthona fejlesztésére vonatkozóan több alkalommal nyújtott be pályázatot a fenntartó, azonban nem részesültek kedvező elbírálásban.

2017. március 1. napjától azonban Debrecen Megyei Jogú Város Gyermekvédelmi Intézménye Debrecen, Böszörményi út 68. szám alatti székhelyén egy új 22 férőhelyes családok átmeneti otthonát hozott létre a fenntartó.

Krízisközpont - mely a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került, a hozzátartozók közötti erőszak miatt bántalmazott családot látja el -, illetve félutasház-szolgáltatás - mely a krízisközpontból, illetve a családok átmeneti otthonából kikerült bántalmazott család számára biztosít lakhatást és segítséget az életvezetéshez - jelenleg Debrecenben nem működik.

Menekülő család, családon belüli erőszak, bántalmazás áldozatai esetén a család titkos elhelyezésére, országos befogadással működő anyaoththonokban van lehetőség. Ezen esetekben az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálatról (06 80/20-55-20) kérnek segítséget az intézmény munkatársai.

A kliensek a rendőrség segítségére is számíthatnak – a hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján – egyrészt hivatalból, másrészt bejelentés alapján ideiglenes távoltartást rendelhetnek el. Az ügyfelek közvetlenül a rendőri intézkedés során

kezdemenyezhetik az ideiglenes megelőző távoltartást (72 óra), majd a bíróság elrendelheti a megelőző távoltartást (30 nap, mely még 30 nappal hosszabbítható meg). Az eljárás átmenetileg korlátozhatja a bántalmazó tartózkodási szabadságát, a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogát, szülői felügyeleti jogát, valamint a gyermekével kapcsolattartási jogát. A Debreceni Rendőrkapitányság a családon belüli erőszak kezelése és visszaszorítása érdekében kiemelten kezeli az ilyen jellegű bűncselekményeket. Nagyon eredményesen működő szakmai kapcsolatot alakított ki az intézmény a Rendőrkapitánysággal.

Működik továbbá városunkban a NANE - Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület, melynek célja, hogy fellépjen a nők és a gyerekek ellen elkövetett párkapcsolati és családon belüli erőszakkal szemben. Segélyvonalat működtetnek (60 80/505-101, 06 40/630-006), szakemberek igyekeznek segíteni a hozzájuk forduló bántalmazottaknak. Az intézmény munkatársai felé is bizalommal fordulnak az egyes esetek megoldása, a család segítése érdekében a szakmai együttműködésnek köszönhetően.

A bántalmazással összefüggésben gyakran felmerülnek kérdések a kapcsolattartásra vonatkozóan. A kapcsolattartás részletes szabályait a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény Negyedik könyve, negyedik része, XVIII. fejezetének 4. pontja, valamint a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 27-33. §-ai tartalmazzák. A bíróság, valamint a gyámhivatal a kapcsolattartások szabályozásakor komoly körültekintés, tájékozódás után hozza meg döntését, a gyermekek érdekét szem előtt tartva, de a külön élő szülő jogait is figyelembe véve.

Felügyelt kapcsolattartásra kizárólag akkor kerül sor, ha a bíróság, vagy a gyámhivatal kifejezetten ezt kérte. A felügyelt kapcsolattartás azt jelenti, hogy a különélő szülőn, a kapcsolattartási jogát gyakorló szülőn és a gyermekén kívül a család- és gyermekjóléti központ kapcsolattartási ügyeletének munkatársa is jelen van a kapcsolattartáson, mely az intézmény kapcsolattartó helyiségében történik.

Csak igen komoly okok esetén lehet ilyen módon korlátozni a szülő-gyermek kapcsolattartást (pl. felmerült a gyermek bántalmazása, abúzus, vagy a gondoskodó – kapcsolattartó – szülő csökkent cselekvőképessége). A bántalmazó szülő már önmagában olyan, a gyerek érdekét veszélyeztető körülmény, mely megalapozza az elvitel jogának megvonását a hatóságok részéről. A felügyeletet képzett szakemberek nyújtják, akik képesek az erőszak és a bántalmazó általi manipulációk felismerésére és megállítására. Az intézmény biztosítja, hogy a bántalmazó ne maradjon a gyerekek felügyelet nélkül külön helyiségben. A kapcsolattartást úgy kell megszervezni, hogy az biztonságos legyen a bántalmazott és a gyerekek számára. Biztosítani kell, hogy a bántalmazott fél ne találkozzon a bántalmazóval, ilyen esetben a zsilipelés módszerét alkalmazzák, a jogosult és kötelezett fél egymással nem találkozik.

A szakemberek folyamatosan belső és külső képzéseken vesznek részt annak érdekében, hogy a felmerült problémákat szakszerűen tudják kezelni, megoldani. Az önkormányzati fenntartású gyermekjóléti intézmények évente több alkalommal szerveznek továbbképzéseket a szakemberek speciális képzettségeire, szakmai tudására támaszkodva, illetve külső szakértők felkérésével. A dolgozók a minősített továbbképzéseken túl rendszeresen részt vesznek a társintézmények által szervezett szakmai fórumokon, jelzőrendszeri megbeszéléseken, illetve gyermekvédelmi tanácskozásokon, szupervíziókon.

DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja a jelzőrendszeri tagok részére maga is szervez

szakmai fórumokat a folyamatosan változó, bővülő információk minél szélesebb körben történő megismertetése céljából. Konferenciák, szakmaközi megbeszélések, műhelyek alkalmával lehetőség nyílik új ismeretek szerzésére, az eddigi tapasztalatok megbeszélésére, új megoldási módszerek, illetve javaslatok kidolgozására.

Képzések, továbbképzések, szakmai műhelyek 2016. évben, melyeken DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja dolgozói részt vettek:

- Magyar Pszichodráma Egyesület – Felsőfokú Pszichodráma képzés
- Tanácsadó szakpszichológus képzés ELTE Pedagógiai Pszichológiai Kar
- DE – GYFK- Emberi erőforrás tanácsadó mesterképzés
- Mediáció 3. – Gyakorlati Képzés – Esetmegbeszélő Csoport
- Mediációs Műhelytalálkozó
- Szakmai megbeszélés az NRSZH szakemberei előadásában a család- és gyermekjóléti központokat, szolgálatokat érintő törvényi változásokról
- Szociális szakvizsga
- „Pszichiátriai beteg a családban” című műhelybeszélgetés
- „Szemünk fénye a gyermek” - Agresszió és indulatok kezelése gyermekek körében című konferencia
- Családterápiás konferencia - Addikciók és függőség a családban és a párkapcsolatban, Budapest
- XXX. Családterápiás Vándorgyűlés, Pécs
- Rendszertábla tréning - Magyar Szupervízorok és Szupervízor-Coachok Társaság, Debrecen
- Családterápiás szupervízió I. – Magyar Családterápiás Egyesület, Debrecen
- Családterápiás nap – Budapest
- A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum által szervezett konferenciasorozat szakmai napjai, valamint szakmai megbeszélései.

2015. évben a DMJV Gyermekvédelmi Intézményének Gyermekjóléti Központja is végzett gyermekjóléti feladatokat, ahol 7 alkalommal került sor szakmaközi megbeszélésre. Ezek során szó esett a leggyakrabban előforduló gyermekkori pszichés problémákról, a trauma és bántalmazás pszichés hatásairól, a kötődés és a szeparáció gyermek személyiségfejlődésére gyakorolt hatásairól, az együttműködés lehetőségeiről, vagyis a szakemberek szakmai tudásának folyamatos gyarapítására nagy hangsúlyt helyeznek.

DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja pályázatot nyújtott be az Emberi Erőforrások Minisztériuma által meghirdetett, „Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése” elnevezésű pályázatra, a gyermekek esélyeinek növelése, a szociális segítés köznevelési intézményekben való bevezetésének megvalósítása érdekében. Egyrészt a család- és gyermekjóléti ellátórendszer átalakulásával az intézmény számára 2018. január 1. napjától új feladatként jelenik meg az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység, másrészt a köznevelési intézmények részéről is igény mutatkozik erre a szolgáltatásra.

Az elsődleges prevenció megerősítésével az óvodás, iskolás korú gyermekek és fiatalok (köztük a szociálisan hátrányos helyzetűek) szociális jólétének, életminőségének javítása a cél az óvodai és iskolai szociális segítés feltételeinek megteremtésével. A felhívásban konkrét célként jelölték meg az óvodai és iskolai szinten a szociális segítés eszköztárának kialakítását és megjelenítését, a szakemberek bevonását az óvodai, iskolai szociális segítésbe és készségeiknek, kompetenciáiknak fejlesztését helyi szinten, valamint a szakmai

együttműködés rendszerének kialakítását a család- és gyermekjóléti központok és a köznevelési intézmények között. A pályázat keretében lehetőség nyílhat tanácsadók alkalmazására, így módon a szociális segítő tevékenység közvetlenül megjelenhet az óvodákban és iskolákban, ami akár a bántalmazási esetek felderítését is elősegíthetné.

Összességében elmondható, hogy DMJV Család- és Gyermekjóléti Központja városunk egész területén próbál a családon belüli erőszak visszaszorítása és megelőzése érdekében egy átfogó, mindenre kiterjedő jelzőrendszeri hálót működtetni. A családokkal kapcsolatban álló szakemberek a gyermekek bármilyen veszélyeztetettségét észlelve jelzéssel élnek az intézmény felé, ahol a munkatársak a felmerült krízishelyzetet lehetőségeikhez mérten és az adott eset sajátosságait is figyelembe véve azonnal igyekeznek elhárítani.

5.1.6. Bérezésben megjelenő hátrányos megkülönböztetés megszüntetése Alacsony a nők közéleti szerepvállalása

Feltárt probléma: Az egyenlő munkáért egyenlő bér elve nem valósul meg, továbbra is 12% körüli bérkülönbségek vannak.

A nők közéleti szerepvállalása alacsony kevés vezető pozícióban lévő nő él a városban.

Célok: A jelenlegi helyzet felülvizsgálata, elemzése, megoldási javaslatok készítése a béregyenlőség megvalósulása érdekében. Kvótás rendszer bevezetése.

Tevékenységek: Érintettek figyelmének felhívása

Felelős: Polgármesteri Kabinetiroda

Határidő: 2017. 06. 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az Intézkedési Terv megvalósítása

Tekintettel arra, hogy a női esélyegyenlőség és egyenjogúság sokféle nézőpontból vizsgálható és írható elő, a jelenlegi jogi szabályozási háttér is rendkívül szerteágazó. Nemzetközi egyezmények és egyéb nemzetközi jogi aktusok védik a nőket egyebek között a rabszolgaságtól, a szexuális kizsákmányolástól, a fegyveres konfliktusok alatti bántalmazástól, a munkaerőpiaci diszkriminációtól, biztosítják politikai jogaikat, egyenlő bérezésüket, jogérvényesítési lehetőségeiket. E rendelkezéseket Magyarország is – mint ENSZ-, EU- és Európa Tanács-tag – átültette különféle jogszabályok útján. Magyarország Alaptörvényének XV. cikk (2) bekezdése kimondja: Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. A (3) bekezdés szerint a nők és a férfiak egyenjogúak. A (4) bekezdés értelmében Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Az (5) bekezdés akként rendelkezik, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Hazai viszonylatban a nők a politikai életben alulreprezentáltak. Ahhoz, hogy egy csoport döntő befolyást fejthessen ki a politika alakulására, arányuknak el kell érnie a 30%-ot – ez az ún. kritikus tömeg. Jelenleg a hazai arányok ettől elmaradnak. A nők politikai aktivitása mára mind passzív, mind aktív oldalról alatta marad a férfiakénak.

A statisztikák alapján a nők összességében később és kisebb arányban válnak gazdaságilag aktívvá, kisebb arányú részvételben jutnak el foglalkoztatásuk maximumához, kisebb arányát képviselik az aktív munkakeresőknek. Ezen kívül hamarabb elhagyják a munkaerőpiacot és

jóval nagyobb körökben az inaktivitás, mint a férfiaknál. Emellett rendkívüli módon behatárolt, hogy pályafutásuk során milyen pozíciókba juthatnak el: a felsővezetők között a nők alulreprezentáltak („üvegplafon”), továbbá horizontális foglalkoztatási szegregáció is érzékelhető („üvegfal”). Ez azt jelenti, hogy bizonyos foglalkozási ágak viszonylatában még mindig tartják magukat olyan nézetek, miszerint az „nem nőknek való”. Mindezen hibás berögződések leküzdése a gazdasági fejlődés szempontjából elengedhetetlen, hiszen abban a nőknek is részt kell venniük.

A nők munkaerőpiaci részvétele a férfiakénál általában alacsonyabb, ami azt mutatja, hogy a nők lényegesen nagyobb hányada marad távol a munkaerőpiactól – főleg a családi és munkahelyi kötelességek összeegyeztetésének nehézsége miatt. Ez különösen azzal párhuzamba állítva ellentmondásos, hogy a nők iskolai végzettsége átlagosan magasabb a férfiakénál.

Ezen a helyzeten mindenképp változtatni szükséges, például a munkahelyek családbarát rugalmasításával (ideértve a közszférát is) és a társadalom „érzékenyítésével”. Civil szervezetek bevonásával pedig a nőkkel szembeni diszkrimináció minden formájával szemben fel lehetne lépni.

5.1.7. Alacsony iskolai végzettségű és/vagy roma nők, valamint a pályakezdő fiatal nők munkaerő-piaci helyzetének javítása

Feltárt probléma: Magas a pályakezdő fiatal nők száma, kiemelten veszélyeztetettek az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők. A magas munkanélküliség egyik oka az alacsony iskolai végzettség.

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, főként alulfizetett, alacsony presztízsű állásokban, vagy közmunka programokban helyezkednek el. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nagyobb arányban kerülnek munkakereső státuszba.

Célok: Speciális képzések, átképzések, továbbképzések biztosítása. Egyesületek, képzési intézményekkel való együttműködés.

Hiányszakmák felkutatása és képzési programok indítása szakma specifikusan.

Pályaválasztási tanácsadások, tájékoztatók szervezése annak érdekében, hogy a nők hiányszakmákat tanuljanak és helyezkedjenek el a vezető ágazatokban.

Kiemelt oktatási programokban való részvétel, amelyek keretein belül a nők számára információkat, lehetőségeket, kedvezményeket és ösztöndíjakat biztosíthatnak a támogatók és megjelent cégek, így ennek pozitív hatást gyakorolna a nők munkaerő-piaci lehetőségeire.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek: Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Civil Szervezetek

Határidő: 2017. 06. 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az Intézkedési Terv megvalósítása

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében megjelent a Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségben (TOP-6.8.2-15) elnevezésű felhívás, melyre Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatási kérelmet nyújtott be a Hajdú- Bihar Megyei Kormányhivatallal konzorciumban.

A felhívás célja, hogy a megyei jogú város önkormányzatának vezetésével, a városban létrejövő foglalkoztatási együttműködések (paktumok) hozzájussanak azon forrásokhoz, melyek segítségével - a kialakított stratégiájuk mentén - képzési és foglalkoztatási programjaikat megvalósíthatják. Ezen intézkedések segítik a munkaerő-piacok bővítését, a célcsoport képzését, segíti elhelyezkedésüket és a szereplők együttműködésének erősítéséhez szükségesek.

A Debrecen Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökének tájékoztatása szerint a nemzetiségi önkormányzat számára önként vállalt, kiemelt jelentőségű feladata a roma emberek munkaerő-integrációjának elősegítése. Keresi a kapcsolatot azokkal a szervezetekkel, intézményekkel akik munkájukban segítséget nyújthatnak. Ennek keretében több együttműködési megállapodás megkötésére került sor 2015. és 2016. évben.⁸⁵

6. Az Idősek helyzete, esélyegyenlősége⁸⁶

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)⁸⁷

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint⁸⁸

	<i>nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma</i>	<i>nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma</i>	<i>összes nyugdíjas</i>
2008	23076	36070	59149
2009	22685	35316	58001
2010	22376	34445	56821
2011	22065	34423	56488
<i>2015. évi felülvizsgálati adatok</i>			
2012	21502	34078	55580
2013	20699	33489	54188
<i>2017. évi felülvizsgálati adatok</i>			
<i>2014</i>	<i>20071</i>	<i>32942</i>	<i>53013</i>
<i>2015</i>	<i>19455</i>	<i>32459</i>	<i>51914</i>

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Időskorúak járadékában részesülők száma⁸⁹

	<i>időskorúak járadékában részesülők száma</i>
2008	117
2009	116,58
2010	117,66
2011	126,08
<i>2015. évi felülvizsgálati adatok</i>	

⁸⁵ DMJV Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökének tájékoztatása

⁸⁶ HEP 163. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 49. oldal

⁸⁷ HEP 163. oldal

⁸⁸ A HEP a táblázatot nem tartalmazza és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 50. oldal

⁸⁹ A HEP a táblázatot nem tartalmazza és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 51. oldal

2012	106
2013	105
2017.évi felülvizsgálati adatok	
2014	115
2015	107

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2. Az Intézkedési Terv megvalósítása

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a településünkön beazonosított problémák⁹⁰:

- Nincs a városnak működő Idősügyi Tanácsa, elfogadott idősügyi koncepciója.
- A város idős lakói nem eléggé informáltak az idők érdekvédelmével foglalkozó civil szervezetek tevékenységéről, az önkormányzat által biztosított szociális juttatásokról, az igénybe vehető jogsegély szolgáltatásokról.
- A munkaerő-piacról való kiszorulás veszélye különösen magas a 45-59 éves korosztályhoz tartozók esetében.
- A zöldség és gyümölcs árak növekedése veszélyezteti a hátrányos helyzetű lakosság, köztük az idők egészséges táplálkozását. Az idők körében alacsony fokú a fizikai aktivitás.
- Az idők kulturális passzivitása veszélyezteti mentális egészségüket. Nem megfelelő szintű az idők informatikai jártassága.
- Az elmagányosodás veszélyezteti az idők mentális egészségét

6.2.1. Idősügyi stratégia/koncepció kidolgozása, Idősügyi Tanács létrehozása

Feltárt probléma: Nincs a városnak működő Idősügyi Tanácsa, elfogadott idősügyi koncepciója⁹¹.

Célok: Az Idősügyi Tanács újjászervezése Az egyházi és civil szervezetek javaslatait is összegyűjtve az idősügyi koncepció megírása.

Tevékenységek:

- Érintettek bevonása, javaslatétel, fórumok
- A tanács létrehozása, működési feltételeinek biztosítása
- A koncepció előkészítése, kidolgozása

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- DMJV Idősek Háza
- DMJV Városi Szociális Szolgálat vezetője
- egyházi intézmények vezetői
- nyugdíjas szervezetek képviselői
- Szociális Osztály

Határidő:

- 2017. 06. 30. Idősügyi Tanács létrehozása
- 2017. 06. 30. Idősügyi koncepció

⁹⁰ HEP183-184. oldal

⁹¹ HEP 264-265. oldal

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az Intézkedési Terv megvalósítása:

A társadalmi igény alapján szükséges nagyobb szerepet vállalnia Debrecennek az idős polgárainak támogatásában. A Közgyűlés a 96/2016. (IV. 28.) határozatával a nyugdíjas szervezetekkel kötendő együttműködési megállapodásról döntött. A megállapodás keretében az Önkormányzatnak szándékában áll térítésmentes elhelyezést biztosítani a nyugdíjas szervezeteknek, így segítve működésüket és programjaik megvalósítását. Az együttműködési megállapodás megkötésére 2016. május 2. napján, ünnepélyes keretek között került sor, amely rendkívül kedvező fogadtatásra talált a nyugdíjasok körében.

A DMJV Önkormányzata Közgyűlése a 191/2016. (VI. 23.) számú határozatával döntött a Debreceni Idősügyi Tanács (a továbbiakban: DIT) megalakításáról. A Közgyűlés felkérte a polgármestert, hogy a debreceni székhelyű idősöket tömörítő helyi nyugdíjas szervezetek által javasolt személyeket kérje fel a Tanács tagjának és ezt követően kezdeményezze a Tanács alakuló ülésének összehívását. A DIT alakuló ülésére 2016. szeptember 28. napján került sor.

A DIT működésének célja az idős emberek érdekeit képviselő és védő szervezetek-egyesületek, klubok - és az Önkormányzat együttműködésének elősegítése. Ezen túl célja az idős embereket érintő gondok és problémák feltárása, azok megismerése és enyhítése, a vélemények és információk cseréje, valamint a különböző célok, törekvések egyeztetése. A DIT általában az állandó meghívottakkal kibővített – az idősök életével foglalkozó tanácsadó testület.

A Nádor utcára megálmodott Család- és Gyermekjóléti Központ épületének kiviteli tervei Új Főnix Terv keretében, a gondoskodó város fejezetéhez kapcsolódva készültek el. Az épületben nemcsak a Család- és Gyermekjóléti Központnak biztosítható megfelelő elhelyezés, de a nyugdíjas szervezeteknek is egy régi vágya teljesül azzal, hogy az új, akadálymentesített intézményt tevékenységük során használhatják. Az építkezés és a parkrendezés a tervek szerint 2018 októberében fejeződik majd be.

6.2.2. A 45-59 éves korosztály munkaerő-piaci elhelyezkedését segítő programok kidolgozása

Feltárt probléma: A munkaerőpiacról való kiszorulás veszélye különösen magas a 45-59 éves korosztályhoz tartozók esetében.⁹²

Célok: A 45 év felettiek számára az élethosszig tartó tanulását ösztönző, foglalkoztathatóságukat növelő képzések kezdeményezése a munkaügyi hatóságoknál.

Tevékenységek: Kezdeményezés a Munkaügyi Központ felé célzott programok kiírása érdekében.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Szociális Osztály
- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának vezetője

Határidő: 2017. 06. 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az Intézkedési Terv megvalósítása:

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának tájékoztatása szerint mind a képzések, mind a foglalkoztatást elősegítő támogatások hozzájárultak az esélyegyenlőség érvényesüléséhez.

A TÁMOP-2.1.6-12/1-2012-0001 „Újra tanulok! című kiemelt projekt 2015. november 30-án befejeződött. A programban – amely az alacsony vagy elavult szakképesítéssel rendelkezők részére biztosított képzési támogatást mentori segítségnyújtással – a képzésekbe bevontak létszáma 2015. évben 1 079 fő volt.

2015. október 1-én indult a GINOP-5.1.1-15-2015-00001 „Út a munkaerőpiacra” című projekt Hajdú-Bihar megyei részprojektje, amely 2018. december 31-ig 8 825 fő hátrányos helyzetű, 25-64 év közötti regisztrált álláskereső és inaktív személy részére biztosít támogatást. A program egyik kiemelt célcsoportja az 50 év feletti nyilvántartott álláskereső, valamint a közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők (a közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépett és nyilvántartásba vett álláskereső).

A programban 2015. november 1-től 2016. december 31-ig 265 fő 50 év feletti nyilvántartott álláskereső, valamint 27 fő, a közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethető álláskereső vett részt.

A TOP-6.8.2-15-DE1-2016-00001 „Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében, munkaerő-piaci együttműködés kialakítása és megvalósítása Debrecenben” című projektet a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal konzorciumi együttműködésben valósítja meg 2016. szeptember 1. és 2021. augusztus 31. között. A projekt 2 474 fő, munkát vállalni szándékozó hátrányos helyzetű vagy inaktív személy részére biztosít támogatást, a meghatározott célcsoportok elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedését képzések támogatásával, elhelyezkedést segítő támogatásokkal, képzéshez és munkába járáshoz kapcsolódó utazási költség támogatásával, önfoglalkoztatóvá válás támogatásával, valamint munkaerő-piaci szolgáltatások biztosításával segíti.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának tájékoztatása szerint az álláskeresőként nyilvántartott és döntően koruk miatt elhelyezkedési esélyekkel nem rendelkező nők foglalkoztatásának elősegítése, ezzel együtt a nyugdíjba vonulásukhoz szükséges hiányzó jogosultsági idő megszerzésének támogatása érdekében került meghirdetésre a „Nők 40+” központi munkaerő-piaci program, amely 2016. január 1-jétől 2016. április 30-ig tartott és 55 fő támogatásához nyújtott támogatást Hajdú-Bihar megyében.⁹³

6.2.3. Az idősek kulturális programokban történő részvételének támogatása, informatikai ismereteik javítása

Feltárt probléma: Az idősek kulturális passzivitása veszélyezteti mentális egészségüket. Nem megfelelő szintű az idősek informatikai jártassága.⁹⁴

Célok: A kulturális programokról való hatékonyabb tájékoztatás. Ingyenes vagy olcsó belépőjegyekhez való hozzájutás biztosítása.

⁹³ Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály tájékoztatója

⁹⁴ HEP 266-267. oldal

Tevékenységek:

- Infopont létrehozása
- A tájékoztatás hatékonyságának növelése.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- Debreceni Művelődési Központ vezetője
- Debreceni Nyugdíjas Egyesület vezetője
- Kulturális Osztály

Határidő: 2017. 06. 30-ig és folyamatosan

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az Intézkedési Terv megvalósítása:

Az önkormányzati fenntartású intézmények továbbra is rendszeresen szerveznek ellátottjaik számára kulturális programokat, ünnepségeket, egészségügyi szűrővizsgálatokat, prevenciós jellegű előadásokat, vetélkedőket, az egyes ünnepekhez kapcsolódó rendezvényeket. Szolgáltatásuk körét is bővítik, illetve lehetőség szerint a városi rendezvényeken való részvételt is biztosítják az idősök számára.

Az Idősök Világnapja alkalmából minden klubban ünnepség keretében köszöntötték az ellátottakat, és az elmúlt 2 évben is megrendezésre kerültek telephelyenként a mindenki által kedvelt farsangi, húsvéti, anyák napi, karácsonyi ünnepségek, valamint az idősök klubjainak speciális programjai (süti-sütő verseny, sakkverseny, hulladék újrahasznosító program, író - olvasó találkozó stb.).

Az ingyenes szűrővizsgálatok lehetőségéről folyamatosan tájékoztatják az ellátottakat, az elmúlt 2 évben sokan vettek részt hallásvizsgálaton és szemvizsgálaton.

A klubokban egészségügyi felvilágosító beszélgetéseket tartottak (pl: mit kíván a szervezetünk télen, a megfelelő öltözködés, a helyes bőrápolás, milyen vitaminokat fogyasszunk, stb.). Házi orvosok bevonásával előadásokat szerveztek, vérnyomásmérést és testsúlymérést is rendszeresen végeztek az ellátottak körében. Az idősök egészségének megőrzése érdekében különböző sporteseményekre kerül sor, de szívesen vettek részt az ellátottak kisebb-nagyobb kirándulásokon és közös sétákon is.

A korábbi évekhez hasonlóan a Debreceni Rendőrkapitányság szakembere prevenciós jellegű előadásokat tartott az intézmény ellátottjai számára, a bűncselekmény áldozatává válás megelőzése érdekében.

Az intézmény szolgáltatásainak köre az elmúlt évben tovább bővült. Az étkeztetés szolgáltatást 2016. július 1. napjától az ellátottak lakásra szállítással is igénybe vehetik, a házi segítségnyújtást pedig a szombati ellátás jogosultsági feltételei mellett, munkaszüneti napokon is biztosítja az intézmény.

Az elmúlt időszakban a Kulturális Osztály közreműködésével néhány sportrendezvényre ingyenesen látogathattak el az időskorú lakosok a szociális intézményeken keresztül.

A HU11-0002-A1-2013 azonosító számú, „Egészséges és Aktív Időskor” című projekt keretében DMJV Önkormányzata önkéntes tevékenységen alapuló segítségnyújtási lehetőséget biztosít a 60. életévet betöltött, debreceni lakóhelyű idősök számára.

A projekt célja az időskorúak kulturális, közösségi programokon való részvételének segítése, informatikai eszközök használatában segítségnyújtás.

A projekt az alábbi tevékenységeken keresztül valósul meg:

- a program népszerűsítése az érintett célcsoport körében,
- kapcsolatok kiépítése és fejlesztése az időskorúakat összefogó szervezetekkel,
- a programban részt vevő időskorúak igényeinek és az önkéntesek által nyújtott segítő tevékenységek koordinálása, illesztése,
- a tevékenység nyomon követése, a programban részt vevők elégedettségének mérése,
- a modell terjesztése, a program tapasztalatainak megosztása.

A projekt megvalósításában partnerként vesz részt a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány, a Kenézy Gyula Kórház és Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda, a DMJV Városi Szociális Szolgálat, a Debreceni Nyugdíjas Egyesület és a DMJV Polgármesteri Hivatala Humán Főosztálya.

A Debreceni Karitatív Testület, a Magyar Református Szeretetszolgálat Közhasznú Alapítvány, valamint a Debreceni Hősök összefogásával került megrendezésre az idősök köszöntése a Méliusz Juhász Péter Református Idősek Otthonában és a Debrecen Megyei Jogú Város Idősek Házában. A rendezvényen 100 fő vett részt. A tavaszköszöntő során a Faragó utcai óvodások és a Debreceni Hősök vidám tavaszi műsorral kedveskedtek a lakóknak, a műsor végén virágokkal és édességgel ajándékozták meg őket. A rendezvény megszervezésének a célja az volt, hogy a különböző generációk közötti kapcsolatot erősítse.

A DMJV Városi Szociális Szolgálat tájékoztatása szerint – az előző évekhez hasonlóan - az Infó Pontot 3 telephelyen tovább működtetik. Ez a szolgáltatás az idősök és fogyatékkal élők, valamint hozzátartozóik számára jelent segítséget. Az Infó Pontok által nyújtott szolgáltatások elérhetőek személyes tanácsadás keretében, telefonon vagy e-mailen keresztül is. Az Infó Pontokon ingyenes internet elérhetőség áll rendelkezésre hétfő és szerdai napokon 13-17 óráig.

Az intézmény Pósa utcai telephelyén eMagyarország Pontot is tovább működik. Az eMagyarország Centrummal kötött Együtműködési megállapodás keretein belül, közösségi internet hozzáférési pontot biztosítunk a település lakossága részére.

A Méliusz Juhász Péter Könyvtárral együttműködve továbbra is biztosított a Pósa utcán egy Könyvtár Pont. A könyvtári szolgáltatás így elérhető közelségbe került a városrész lakosai számára.

A DMJV Városi Szociális Szolgálat bekapcsolódva a HASIC projektbe szakemberek és mentorok segítségével a 65 éven felüli idős emberek életminőségének javítása érdekében az egészséges étkezés, testmozgás, mértékletes alkoholfogyasztás és társadalmi kapcsolatok témakörében tartott csoport megbeszéléseket. A program keretében a klubokban a számítógép használatát is megismerhették és a világháló veszélyeiről kaptak tájékoztatást az ellátottak.

Intézményi szintű rendezvényeken is nagy számban vettek részt ellátottak, mint pl.: „Vetélkedjünk a szabadban” rendezvényen és a „Még mindig aktívan” ki mit tud és kiállítás, ahol több mint 400 nőző előtt szerepeltek az idősök.

Az elmúlt két évben a Nyitott programsorozat keretében 57 sikeres rendezvényt valósítottak meg az ellátottak közreműködésével, amelyre meghívták a lakosságot és a sajtót is.

Az intézmény ellátottai bekapcsolódtak városi, településrészi kulturális rendezvényekbe, mint például a Debrecen Járási Esélyteremtő Programja, a Nagysándor napok és a Tócsóskerti Karácsony, ahol az ellátottak műsort adtak elő.

A Klubtagok rendszeres színházlátogatók, a Csokonai Színház előadásainak látogatását önkéntes közreműködésével szervezik meg.⁹⁵

Összességében megállapítható, hogy Debrecen pezsgő kulturális életének szépkorúak is részesei. Az elért eredmények megtartására kell törekedni, valamint tovább kell fejleszteni a kapcsolatot az idős szervezetek és a kulturális intézmények között. Az intézkedési terv határidejének meghosszabbítása indokolt.

6.2.4. Az egyedülálló idős emberek mentális egészségének javítása

Feltárt probléma: Az elmagányosodás veszélyezteti az idősek mentális egészségét.⁹⁶

Célok: A lakóhelyi kisközösségek, szomszédok önszorgalmazó mozgalmainak a kezdeményezése.

Tevékenységek: Civilek bevonásával szomszédsági programok megvalósítása, önkéntesség erősítése.

Felelős:

- Humán Főosztály vezetője
- Partnerek: Életfa Önkéntes Közösségi Centrum
- Kulturális Osztály

Határidő: 2017. 06. 30-ig és folyamatos

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az Intézkedési Terv megvalósítása:

A HU11-0002-A1-2013 azonosító számú, „Egészséges és Aktív Időskor” című projekt keretében az egyedülálló idős emberek elmagányosodásának megelőzése érdekében több idős személyt, civil szervezet bevonására került sor. Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2009-2014-es időszakában Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata főpályázóként, DMJV Önkormányzatával, a hódmezővásárhelyi székhelyű Csongrád Megyei Egészségügyi Ellátó Központtal, a budapesti Önkéntes Központ Alapítvánnyal, valamint Norvégiából Øvre Eiker Önkormányzatával, mint pályázati partnerekkel HU11-0002-A1-2013 azonosító számon, „Egészséges és Aktív Időskor” címmel pályázatot nyújtott be, mely támogatásban részesült.

A projekt általános célja az egészséges időskor és az időskorúak tevékeny otthoni életvitele feltételeinek javítása, melynek érdekében a 60. életévet betöltött, debreceni lakóhelyű idősök számára kiegészítő szolgáltatás, segítő tevékenység biztosítása céljából kialakításra és bevezetésre került egy önkéntes tevékenységen alapuló kísérleti modell.

A fenntartási időszakban 1 fő számára az állásfejlesztés biztosított DMJV Városi Szociális Szolgálatnál. Az intézkedési tervben meghatározottak megvalósítása érdekében a határidő: 2018. 12. 31.

⁹⁵ DMJV Városi Szociális Szolgálat tájékoztatója

⁹⁶ HEP 184. oldal

Az Otthon Segítünk Alapítvány 2 nyertes pályázatának megvalósításával járul hozzá a helyi esélyegyenlőségi program megvalósításához, a 2017. április 1-jei megvalósulással induló EFOP 1.2-15-2016-00856. számú Védőháló a családokért: „Felkészült szülők- jól működő család” című projekt, valamint a 2017. szeptember 1. napján induló EFOP 1.3.5-16-2016-00594. számú Társadalmi szerepvállalás erősítése a közösségek fejlesztésével: „Generációk egymás között –önkéntes helyi közösségek a családok szolgálatában”.

Az alapítvány odafigyel az idősök elszigetelődésének megakadályozására és megbecsülésük fontosságára, az őket érintő intézkedésekbe a célcsoportot minden esetben bevonja. Az alapítvány családsegítői, önkénteseinek 60 %-a nyugdíjas. Munkájuk által hasznosnak érzik magukat, a közösség aktív tagjai lesznek, életminőségük javul.

Az önkéntes családsegítő szolgálat elősegíti az önkéntes tevékenységben való részvételt, a közösségi integrációt, erősíti a társadalmi összetartozás érzését, a civil társadalmat, a generációk közötti együttműködést, a társadalmi szolidaritás megerősítését.

A projekt a „Mami, gyere le a játszótérre!” program megvalósításával az önkéntes nagyszülők és a segítséget kérő fiatal szülők számára teremt lehetőséget a hangulatos együttlétre, lehetőséget biztosít egymás megismerésére.⁹⁷

Debrecen város által fenntartott 9 db idősök klubja napi rendszerességgel biztosít lehetőséget magányos idős személyek számára, hogy közösségi elfoglaltságot találjanak, bekapcsolódjanak a társasági életbe. A klubok változatos közösségi programokat kínálnak.

A klubokban nyílt napokat szerveznek, ezek az alkalmak kiválóak arra, hogy az időskorú lakosság bepillantást nyerhessen a klubban folyó élet eseményeibe, és bekapcsolódhasson a programokba. Az aktivitás nagyban hozzájárul a fizikai, mentális és társadalmi egészség megőrzéséhez.

Az Európai Hulladékcsökkentési Héthez csatlakozva a DMJV Városi Szociális Szolgálat ellátottjai megmutatták kreativitásukat, csomagoló anyagokból csodás tárgyak készítettek. A programhoz a lakosság köréből többen is csatlakoztak.

A klubtagok és a házi segítségnyújtásban részesülők mentális állapotának javítása érdekében az intézmény rendszeresen fogad középiskolásokat, akik közösségi szolgálatot teljesítenek. Kilenc középiskolával kötöttek együttműködési megállapodást. Az elmúlt évben 170 tanuló végzett karitatív tevékenységet összesen 600 órában. A középiskolások feladata az ellátottak kísérése, beszélgetés, felolvasás, valamint a kulturális, szabadidős programok előkészítésébe, lebonyolításába való bekapcsolódás volt.

Az intézmény céljai között kiemelt szerepet kap az egyedülálló idős emberek mentális egészségének javítása, melyhez hozzájárul az önkéntesek fogadása is. Az elmúlt öt évben intézménynél önkéntes szerződéssel összesen 97 fő, 12.272,5 órában volt foglalkoztatva, ami 70,5 havi teljes munkaidőnek felel meg. Az önkéntesek által leggyakrabban végzett tevékenységek: felügyelet, beszélgetés, felolvasás, fizikai ellátásban segítség, ellátottak kísérése, sétálás, sétáltatás, közös bevásárlás, foglalkoztatások segítése, programok szervezése, közreműködés a programokban, adminisztrációs tevékenység.

---

⁹⁷ Otthon Segítünk Alapítvány tájékoztatása

A DMJV Városi Szociális Szolgálat az „Egészséges és aktív időskor” projektben aktívan részt vett. Az ellátottak is fontosnak tartják az egészségesen és aktívan megélt időskort, ezért jelentkeztek nagy számban kortárs segítőnek. Ugyanakkor az ellátottak között sok az egyedül élő idős személy is. Ők szívesen fogadták az intézmény által nyújtott szolgáltatásokat kiegészítő önkénteseket.

Önkéntesként vagy szolgáltatást igénylőként 41 fő csatlakozott a programhoz. Az intézmény részéről összesen 19 fő önkéntes bevonása valósult meg, akikhez 22 fő idős, segítséget kérő személy támogatását valósították meg.

A Városi Szociális Szolgálat által bevont önkéntes kortárs segítőket a segíteni tudás töltötte el örömmel. Örültek a lehetőségnek, hogy részt vehetnek a programban. Szívesen osztották meg másokkal saját tapasztalataikat, élményeiket. Nem jelentett problémát számukra az sem, mikor a segítséget kérő fiatalabb volt a segítő személyénél. Nagy sikerként értékelendő, hogy többen fogalmaztak meg azt az igényüket, hogy a projekt zárását követően szeretnék az önkéntességet folytatni.

A programot a Városi Szociális Szolgálat fogja tovább működtetni. Céljuk a fenntartási időszakban is az egészségben és aktívan megélt életévek meghosszabbítása, az időskorúak tevékeny és független otthoni életviteléhez szükséges feltételek javítása. Az önkéntes központ működtetésének garanciája az önkéntes koordinátor alkalmazása, mely álláshely betöltésére a státuszt megkaptak.

Az intézmény a demens személyek nappali ellátásában hozzátartozók részére önsegítő csoportot működtetünk, melynek elsődleges célja a hozzátartozók pszichés terheinek enyhítése, pszichoszomatikus betegségek megelőzése.⁹⁸

A „72 óra kompromisszum nélkül” elnevezésű önkéntes program keretében 2015-ben az Újkerti Gondozó Szolgálat Ifjúság és Mester utcai telephelyein kerítés és kerti székek festése valósult meg. A fiatalok 356 óra munkát végeztek. 2016-ban az intézmény 7 telephelye kapcsolódott be a programba.

6.2.5. Az idők közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása

Feltárt probléma: A város idős lakói nem eléggé informáltak az idők érdekvédelmével foglalkozó civil szervezetek tevékenységéről, az önkormányzat által biztosított szociális juttatásokról, az igénybe vehető jogsegély szolgáltatásokról.⁹⁹

Célok: Az érintett célcsoport tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokkal kapcsolatban.

Tevékenységek: Rendszeresen jelenjen meg tájékoztatás a már meglevő kommunikációs csatornákon az időseket érintő kérdésekről. Létre kellene hozni egy külön honlapot is, ahol egy helyen juthatnának hozzá az idők minden őket érintő információhoz. Az ún. „Szociális Kisokos” c. kiadvány megjelentetése az ÁROP 1.A.3-2014. pályázat keretében.

Felelős:

- Humán Főosztály vezetője
- Partnerek: Időseket ellátó, gondozó intézmények vezetői
Időseket felkaroló civil szervezetek

Határidő: 2017. 06.30 és folyamatos

⁹⁸ A DMJV Városi Szociális Szolgálat tájékoztatása

⁹⁹ HEP 183. oldal

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az Intézkedési Terv megvalósítása:

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2009-2014-es időszakában Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata főpályázóként, DMJV Önkormányzatával, a hódmezővásárhelyi székhelyű Csongrád Megyei Egészségügyi Ellátó Központtal, a budapesti Önkéntes Központ Alapítvánnyal, valamint Norvégiából Øvre Eiker Önkormányzatával, mint pályázati partnerekkel HU11-0002-A1-2013 azonosító számon, „Egészséges és Aktív Időskor” címmel pályázatot nyújtott be, mely támogatásban részesült.

A projekt általános célja az egészséges időskor és az időskorúak tevékeny otthoni életvitele feltételeinek javítása, melynek érdekében a 60. életévet betöltött, debreceni lakóhelyű idősök számára kiegészítő szolgáltatás, segítő tevékenység biztosítása céljából kialakításra és bevezetésre került egy önkéntes tevékenységen alapuló kísérleti modell.

Különösen az idősök, de Debrecen minden polgára részére nyújt hasznos segítséget az ún. „Szociális Kisokos” és „Egészségügyi Kisokos” című kiadványok, melyek megjelentetésére az ÁROP 1.A.3-2014. pályázat keretében került sor. A célszerű és naprakész információkat tartalmazó, folyamatosan frissíthető, felhasználóbarát kiadványok kedvező fogadtatásra találtak. Az információs füzetek a város honlapján is megtalálhatóak.

A Mélius Juhász Péter Könyvtár tájékoztatása szerint az eMagyarország Pontok a közhasznú információszolgáltatás fontos eszközei városunkban. A lakosság részéről jelentős az igény a közhasznú információk szolgáltatására, az ezzel kapcsolatos ügyek intézésre. Ehhez kapcsolódik immár három éve az Erzsébet-programban való önkéntes segítő részvétel. A könyvtár szakképzett eTanácsadói segítették a nyugdíjasok kedvezményes nyaralásához szükséges pályázat benyújtását, valamint a hűtőgép- és mosógépcsere programban való részvételt. Ezen kívül az elektronikus ügyintézésben, adóbevallásban, az álláskeresésben, hirdetések feladásában, nyomtatványok kitöltésében nyújtottak segítséget a könyvtárba látogatóknak. Az intézmény 2014 novemberétől Megyei eMagyarország Pont, így honlapjukon egy külön aloldalon, - mely a kezdő oldalról érhető el – találhatók az ezzel kapcsolatos legfontosabb információk. Megyei mentor koordinátorukat több mint félszáz kérdéssel keresték meg 2015-ben Hajdú-Bihar megye eMagyarország Pontjaiból az eTanácsadók.

A könyvtár által a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések száma 2015. évben 278 db, a nyugdíjas korosztály számára szervezett programokon, képzéseken 4922 fő vett részt.¹⁰⁰

6.2.6. Az idősök egészségi állapotának javítása

Feltárt probléma: A zöldség és gyümölcs árak növekedése veszélyezteti a hátrányos helyzetű lakosság, köztük az idősök egészséges táplálkozását. Az idősök körében alacsony fokú a fizikai aktivitás.¹⁰¹

Célok: Támogassa az önkormányzat a mezőgazdasági termelők és fogyasztók közvetlen kapcsolatfelvételét szolgáló civil szerveződés létrejöttét, gyümölcs, burgonya, hagyma stb. vásárlási akciók szervezéséhez biztosítson helyszínt.

---

¹⁰⁰ Méliusz Juhász Péter Könyvtár beszámolója

¹⁰¹ HEP 183. oldal

Tevékenységek: Együttműködésben intézményekkel, civil szervezetekkel, az egészséges életmód népszerűsítését célzó, valamint a szociális ellátásokról, és az ezen a területen tevékenykedő szervezetekről alapvető információkat, tájékoztatást nyújtó programok szervezése. Termelői piacok szervezésének támogatása, lehetőséget kell biztosítani a termelők számára, hogy portékájukkal a város több pontján megjelenhessenek.

Felelős: a Humán Főosztály vezetője

Partnerek: Civil szervezetek

Határidő: 2017. június 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az Intézkedési Terv megvalósítása:

A DMJV Városi Szociális Szolgálat szolgáltatásainak köre az elmúlt évben tovább bővült. Az étkeztetés szolgáltatást 2016. július 1. napjától az ellátottak lakásra szállítással is igénybe vehetik, a házi segítségnyújtást pedig a szombati ellátás jogosultsági feltételei mellett munkaszüneti napokon is biztosítja az intézmény.

Nagyszerű civil ötlet a Szatyor közösség létrehozása. A debreceni Szatyor közösségi mozgalomhoz több mint 300 család csatlakozott. A Szatyor egy alulról szerveződő, nonprofit kezdeményezés, amelynek legfőbb célja, hogy a termelők és fogyasztók között kapcsolatot teremtsen.

A közvetlen értékesítés lehetővé teszi, hogy a gazdáknak méltányos árat tudnak ajánlani, és a fogyasztók is megfizethető áron jutnak kiváló minőségű élelmiszerhez.

Többnyire helyi termelők értékesítenek (max. 50 km-es körzeten belül), így a szállítás költsége és a környezetre gyakorolt káros hatása lényegesen csökken.

A termelők, gazdák vagy feldolgozók jellemzően kézi erőt, kíméletes növényvédő szereket, módszereket alkalmaznak a termelés során és nem a mennyiségi célok elérése az elsődleges a számukra. Az értékesített termékek csomagolása jellemzően újra használható, illetve visszaváltható.¹⁰²

A Debreceni Művelődési Központ minden évben megrendezi az egészséghetet az idősek részére. Céljuk, hogy az idősebb korosztály figyelmének felhívása a betegségek megelőzésének fontosságára, mérésekkel kiszűrni, korán felismerni az esetleges problémákat (pl. magas vérnyomás, cukorbetegség), ismeretszerzés és a mozgás szükségességének kiemelése. Az intézmény a rendezvény keretében megszólította a fiatalokat is, felhívták a tanulók figyelmét az egészséges, empátikus és környezettudatos életmódra, egészségtudatos magatartás fejlesztése játékosan gyerekközpontúan. A 15 éves a Kortárs Nyugdíjas Torna Csoport, a 20 éves Életmódklub és az 5 éves Szivárvány Mozgás Szín csoport jubileumának megünneplése.

A Csapókerti Közösségi Házban több csoport együttműködésével valósultak meg ismeretterjesztő programok, előadások. Ez a hat csoport a Csapókerti Kertbarát Kör, Szatyor Klub, Életfa Idősek Klubja, Nefelejcs Természetjáró Kör, Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság, Vadászgörény Klub). Az előadások témája a csoportok érdeklődési körének megfelelően sokrétű volt, többek között egészségügyi, történelmi előadásokat hallgathattak meg, kirándulásokon, versenyeken vehettek részt. A programok megvalósításában önkéntesek

---

¹⁰² www.szatyordebrecen.hu

vesznek részt – témától függően együttműködő partnerek (ÁNTSZ, Vöröskereszt, Turmalin Egyesület) bevonásával.

A Debreceni Nyugdíjas Klub hétről hétre, összesen 46 alkalommal kínált változatos témájú programokat nyugdíjas tagjainak és a tagságon kívüli érdeklődőknek. A teltházas programok között ismeretterjesztő, egészségmegőrző, fogyasztóvédelmi előadások, zenés-táncos összejövetelek (farsangi, Erzsébet-Katalin napi bál), az év jeles napjaihoz, ünnepeihez (pl. a magyar kultúra napja, a költészet napja, anyák napja, férfiak napja, a zene világnapja, mikulás, karácsony) kapcsolódó programok egyaránt szerepeltek.

A DMK Diabétesz Klubja a hagyományos, az egészségvédelmet, az egészséges életmód népszerűsítését szolgáló rendezvényeinek alkalmával - összesen 8 alkalommal - ingyenes egészségügyi méréseket (vércukor-, vérnyomás-, lábidegvégződés mérés) is biztosított az érdeklődőknek. Az Idősek Hónapja sorozathoz a Belvárosi Egészségnap című programmal csatlakoztak.¹⁰³

A Kenézy Gyula Kórház és Rendelőintézet Egészségfejlesztési Irodájának rendszeres programjai lehetőséget biztosítanak a térítésmentes szűrővizsgálatokon, szakmai előadásokon való részvételre. Magyarország Átfogó Egészségvédelmi Szűrőprogramja keretében a szűrőkamion szolgáltatásai évente egyszer az érdeklődők rendelkezésére áll.

7. A fogyatékkal élők helyzete esélyegyenlősége¹⁰⁴

7. 1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma¹⁰⁵

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	3131	128
2009	2967	123
2010	2754	114
2011	n.a.	122
2012	9395	127
2015. évi felülvizsgálati adat		
2013	8398	127
2017. évi felülvizsgálati adat		
2014	8163	n.a.
2015	7441	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

¹⁰³ Debreceni Művelődési Központ beszámolója

¹⁰⁴ HEP 184. oldal

¹⁰⁵ HEP 203. oldal és a HEP 2015. évi felülvizsgálati dokumentuma 59. oldal

7.2. Az Intézkedési Terv megvalósítása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a településünkön beazonosított és meghatározott problémák:¹⁰⁶

- a) Eltérő fogalomhasználat a célcsoportra vonatkozóan (fogyatékos személy, megváltozott munkaképességű személy stb.), amely pontatlan célmeghatározást eredményezhet.
- b) A felmérések ellenére kevés adat áll rendelkezésre a Debrecenben élő fogyatékos személyek létszámára, életkörülményeikre vonatkozóan.
- c) Vannak 50 fő feletti ellátotti létszámmal működő szakosított ellátások.
- d) Az önálló életvitelt segítő ellátási formák, mint a támogató szolgálat és a nappali ellátás csak az érintettek egy szűk csoportja számára érhetők el.
- e) Közzolgáltatások igénybevétele alacsony.
- f) Közzolgáltatások, kulturális, sport és szociális célú épületek csak részben akadálymentesítettek, a tömegközlekedés, közterületek akadálymentesítettsége sem valósult meg teljes mértékben.
- g) A fogyatékos emberek körében alacsony a foglalkoztatottak aránya.

7.2.1. A fogyatékos személyek helyzetének feltárása érdekében széles körű szakmai adatgyűjtés

Feltárt probléma: Rendkívül kevés adat/információ áll rendelkezésre a Debrecenben élő fogyatékos személyekre vonatkozóan, amely jelentősen akadályozza a fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének biztosítását.¹⁰⁷

Célok: További adatgyűjtések, szükségletfeltárások és elemzések szükségesek a debreceni célcsoportról.

Tevékenységek:

- Egészségügyi szolgáltatók és intézmények bevonásával adatgyűjtés.
- Adatelemzés.
- Az eredmények beépítése a fejlesztési koncepciókba.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek: Intézményfelügyeleti Osztály

Határidő: 2017. 06. 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az Intézkedési Terv megvalósítása:

A DMJV Városi Szociális Szolgálat tájékoztatása szerint négy telephelyen biztosít fogyatékkal élő személyek számára nappali ellátást (130 férőhelyen). Ehhez kapcsolódóan a kötelező adatszolgáltatást minden esetben teljesíti pl. a KSH és a KENYSZI felé.¹⁰⁸

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége szándékát fejezte ki a tekintetben, hogy együttműködik a célcsoporttal kapcsolatos adatszolgáltatást illetően.¹⁰⁹

Az egészségügyi és a szociális ellátók szolgáltatásaihoz való könnyebb hozzáférés érdekében az ÁROP-1.A.3-2014-2014-0038 azonosító számú „Esély-Háló Területi Együttműködést segítő programok kialakítása a Debreceni Járásban” című projekt keretében Egészségügyi

¹⁰⁶ HEP 218. oldal

¹⁰⁷ HEP 274. oldal

¹⁰⁸ DMJV Városi Szociális Szolgálat tájékoztatója

¹⁰⁹ Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége beszámolója

Kisokos, Szociális Kisokos, valamint Debrecen Járás Esélyteremtő Programterve kiadvány készült.

7.2.2. A szakosított ellátásokat biztosító intézményekben a túlsúlyfoltosság megszüntetése

Feltárt probléma: Jelenleg is működnek nagyméretű, 50 fő feletti ellátotti létszámmal működő szakosított ellátások.¹¹⁰

Célok: A jogszabályi előírásoknak megfelelően az 50 fő feletti létszámú, fogyatékos személyeket ellátó intézmények folyamatos kiváltása.

Tevékenységek: Pályázati lehetőségek feltérképezése és a döntéshozók tájékoztatása.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- érintett intézmények vezetői
- Intézményfelügyeleti Osztály

Határidő: 2017. 06. 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság tájékoztatása szerint a Bihari Egyesített Szociális Intézmény (BESZI) Debreceni Terápiás Ház a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal HB/08-SZGYF/01949-48/2016. ügyiratszámom kiadott tanúsítványa alapján 50 férőhelyen fogyatékos személyek otthona, 200 férőhelyen pszichiátriai betegek otthona ellátást biztosít, a bejegyzés ideiglenes hatályú és 2018. december 31-ig érvényes. Az intézményben a jogszabályban meghatározott tárgyi feltételek nem biztosítottak, ezért az SZGYF Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége 2015 novemberében a HBMK-10/2015. iktatószámú levelében felvételi zárlatot rendelt el 206 fő betöltött férőhely eléréséig. A BESZI Debreceni Terápiás Ház létszáma 2017. 04. 03-án 186 fő pszichiátriai beteg és 45 fő fogyatékossgal élő személy volt. Az elmúlt két évben javultak az intézmény tárgyi feltételei, két ápolási egység teljes belső felújítása történt meg. Folyamatban van az infokommunikációs akadálymentesítés intézkedési tervének megvalósítása (pl: szolgáltatásokról piktogrammos tájékoztatás, pályázatfigyelés számítógépek beszerzéséhez). A BESZI Debreceni Terápiás Ház az intézményi férőhely kiváltással jelenleg nem érintett.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság jelenleg négy telephely intézménye vonatkozásában pályázik az EFOP-2.2.2-17. Intézményi ellátásról a közösségi alapú szolgáltatásokra való áttérés fejlesztése – intézményi férőhely kiváltás című projekt keretében férőhelyek kiváltására támogatott lakhatási formák megvalósításával.

Ezek a pályázatok jelenleg nem debreceni illetékességű intézményeket érintenek, így a HEP szempontjából nem relevánsak, viszont az SZGYF elkötelezett abban, hogy a fenntartásában levő nagy létszámú fogyatékos személyek otthonait kiváltsa az 1023/2017. (I. 24.) Korm. határozattal elfogadott fogyatékossgal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról szóló 2017-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepció szellemében.¹¹¹

A szakosított ellátásokat biztosító intézményekben a túlsúlyfoltosság megszüntetésére az önkormányzatnak sem közvetlen sem közvetett ráhatása nincs, emiatt ezt a célkitűzést az intézkedési tervből célszerű törölni.

---

¹¹⁰ HEP 275. oldal

¹¹¹ Szociális Gyermekvédelmi Főigazgatóság tájékoztatása

7.2.3. A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyeinek javítása

Feltárt probléma: A közszolgáltatások igénybevétele alacsony szintű.¹¹²

Célok: Érintettek tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról.

Tevékenységek:

- Honlapok akadálymentesítése.
- Egyéb tájékoztatási lehetőségek feltérképezése.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- érintett intézmények vezetői
- Intézményfelügyeleti Osztály

Határidő: 2017. 06. 30-ig

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

Az ÁROP-1.A.3—2014-2014-0038 „Esély-Háló területi együttműködést segítő programok kialakítása a Debreceni járásban” című projekt keretében elkészültek a naprakész ismereteket tartalmazó, folyamatosan frissíthető, felhasználóbarát kiadványok. A Szociális kisokos, illetve az egészségügyi információkat tartalmazó Egészségügyi kisokos a város honlapjára is felkerültek és frissítésük is folyamatos.

A kiadványokat minél szélesebb körben kell terjesztetni, gondoskodni kell arról, hogy minden érdekelthez eljussanak (kezdve már az egészségügyi intézményektől). E kiadványok hivatkoznak a hasznos, információkkal teli online tartalmak linkjeire is (támogatási formák, jogok, ügymenetek leírása stb.).

Az akadálymentesítés a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés területéhez kapcsolódik, amelybe az érdekvédelmi civil szervezeteket is szükséges bevonni. Alulról jövő kezdeményezések, apróbb lépések sok esetben – különösen érzékeny területeken – célravezetőbbek lehetnek.

A rendkívül hasznos, informatív, minden korosztályt kiszolgáló, könnyen kezelhető új www.debrecen.hu honlap akadálymentesítése megvalósult.

Az idősek számára lakhatási és otthonápolási megoldásokat népszerűsítő nemzetközi Helps projekt keretében 2014. szeptember 15-én DMJV Városi Szociális Szolgálat 3 telephelyén létesült Infó Pont, mely szolgáltatás az idősek és fogyatékkal élők, valamint hozzátartozóik számára jelent segítséget. A szolgáltatás keretében az érdeklődők az idősek és a fogyatékkal élők gondozásáról, valamint az otthoni ápolásról kaphatnak hasznos információkat továbbra is. Az Infó Pontok által nyújtott szolgáltatások elérhetőek személyes tanácsadás keretében, telefonon vagy e-mailen keresztül is.

DMJV Városi Szociális Szolgálat az intézmény keretein belül igyekszik gondoskodni arról, hogy a fogyatékos személyek is hozzájussanak különböző kulturális programokhoz. A nagykorú fogyatékos személyekből álló Napsugár Táncsoport pedig maga is számos városi és országos rendezvényen lépett már fel. Az ellátottak szívesen mutatják meg tudásukat, tehetségüket fesztiválokon, vetélkedőkön. Ezek közül kiemelkedő volt az elmúlt évben a Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület Országos és Regionális Fesztiválja.

---

¹¹² HEP 276-277. oldal

A fogyatékos személyek számára rendezett Debreceni Regionális Sport Nap rendszerint áprilisban kerül megrendezésre a Mozgás-Öröm Sport Egyesület társszervezésével, ahol a város és a megye fogyatékos személyeket ellátó intézményei is képviseltették magukat. A Szeretet Bált az Éltető Gondoskodás Alapítvány és a Városi Szociális Szolgálat közösen szervezte meg. A Segítséggel Élők Nemzetközi Világnapja alkalmából ünnepséggel köszöntötték az ellátottakat.

2016. évben második alkalommal került megszervezésre a Flashmob, a fogyatékos ellátottak, szüleik és hozzátartozóik, illetve az intézmény munkatársainak részvételével a Nagytemplom előtt, ahol néhány dal eléneklésével és jelelésével hívták fel a figyelmet a fogyatékkal élőkre. A cél az volt, hogy a debreceni lakosok betekinthesse a fogyatékkal élők világába, ezáltal elfogadóbbá váljanak irányukban.

Az intézmény ingyenes szűrővizsgálatok lehetőségéről tájékoztatja az ellátottakat. Az ellátottak körében népszerű volt az anyajegyszűrés, nagy számban mentek el hallásvizsgálatra és szemvizsgálatra.

Az intézmény bekapcsolódott a HASIC projektbe. Szakemberek és mentorok segítségével a 65 éven felüli idős emberek életminőségének javítása érdekében klubokban a számítógép használatát is megismerhették. A világháló veszélyeiről kaptak tájékoztatást, ezáltal is segítve a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést. A nappali ellátást biztosító telephelyeiken csoportfoglalkozás keretében időseknek, fogyatékosoknak szóló honlapokkal ismertették meg klubtagjaikat. Többek között az akadálymentesített debrecen.hu weboldallal.¹¹³

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság honlapja jelenleg nem akadálymentes, folyamatos fejlesztés alatt áll. A Főigazgatóság törekszik figyelembe venni és ennek megfelelően fejlesztéseket eszközölni a különböző társadalmi szegmensekből érkező igényeknek megfelelően. A tervben foglaltakat figyelembe véve javaslattal éltek a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Informatikai Főosztálya felé.¹¹⁴

Az Otthon Segítünk Alapítvány „Kéz a kézben” programja a sérült gyermeket nevelő családok és a fogyatékos szülők segítségét tűzte ki célul, azzal, hogy minden olyan információt biztosítanak számukra, ami megkönnyíti az életüket, segíti önszerveződésüket és igénybe vehetik az őket megillető ellátásokat.

Ugyancsak a sérült gyermeket nevelő szülők érdekében hozták létre a „Tea a kézben” elnevezésű klubot, mely szintén a családok életén kíván könnyíteni.¹¹⁵

Az Újkerti Könyvtár évtizedek óta szoros kapcsolatot ápol több, sérülteket tömörítő szervezettel: legszorosabb együttműködésük a Fehér Bot Alapítvánnyal, a Gábor József Kulturális Alapítvánnyal és a Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesületével van. A náluk rendszeresen megforduló sérülteket hangoskönyvekkel segítik a könyvtár munkatársai.

---

¹¹³ DMJV Szociális Szolgálat tájékoztatása

¹¹⁴ SZGYF tájékoztatója

¹¹⁵ Otthon Segítünk Alapítvány tájékoztatása

Az intézmény által 2015. évben szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma 17, a könyvtár által szervezett fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő képzéseken, programokon résztvevők száma 371 fő volt.

Összegzőképpen elmondhatjuk, hogy a Méliusz Juhász Péter Könyvtár 5 db, a fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközzel, valamint 4 db, a fogyatékossgal élők számára akadálymentes szolgáltatással rendelkezik.¹¹⁶

Az Ifjúsági Ház 2016-os programjai és állandó ifjúsági/öntevékeny csoportjai által működtetett klubfoglalkozásai illeszkednek a helyi esélyegyenlőségi programhoz. Az Ifjúsági Ház állandó csoportjai között helyet kap a VakSikk Klub, Everest Ifjúsági csoport a MOE debreceni irodája szervezésében rendszeres foglalkozásokat tartanak, ezen kívül a helyi civilekkel és intézményekkel valósítanak meg közös programokat. Együttműködő partnereink:

- Mozgáskorlátozottak HBM-i Egyesülete,
- Fehérbot Alapítvány,
- Bihari Állami Gondozottak Egyesülete,
- Reménysugár Gyermekotthon,
- HBM-i Hátrányos Helyzetűek Egyesülete,
- Holnapom Egyesület.¹¹⁷

7.2.4. Az önálló életvitelt segítő ellátási formákhoz való hozzáférés esélyeinek javítása

Feltárt probléma: Az önálló életvitelt segítő ellátási formák, mint a támogató szolgálat és a nappali ellátás csak az érintettek egy szűk csoportja számára elérhető.¹¹⁸

Célok: Az önálló életvitelt segítő ellátások, szolgáltatások bővítése.

Tevékenységek: Pályázati lehetőségek elemzése és a döntéshozók tájékoztatása.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek:

- érintett intézmények vezetői
- Intézményfelügyeleti Osztály

Határidő: 2017. 06. 30.

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A DMJV Városi Szociális Szolgálat 4 telephelyén működik fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító intézmény (kettő kiskorúak számára összesen 40 férőhellyel, kettő nagykorúak számára összesen 90 férőhellyel). Az ellátottak száma valamennyi intézmény esetében stagnál.

A DMJV Városi Szociális Szolgálat két telephelyén biztosítja a fogyatékos személyek nappali intézményében ellátottak szociális foglalkoztatását 2017. március 31. napjáig. Az Újkerti Gondozó Szolgálat Fogyatékos Személyek Mester Utcai Nappali Intézményében 5 fő, az Újkerti Gondozó Szolgálat Fogyatékos Személyek Ifjúság Utcai Nappali Intézményében 26 fő munka-rehabilitációja folyik. Ezt, a végső soron önálló életvitelt segítő szolgáltatást az

¹¹⁶ Méliusz Juhász Péter Könyvtár beszámolója

¹¹⁷ Debreceni Ifjúsági Nonprofit Szolgáltató Kft. tájékoztatója

¹¹⁸ HEP 278-279. oldal

intézmény valamennyi, arra alkalmas ellátottja igénybe veheti.

A munka-rehabilitáción kívül korábban fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás is folyt az intézményben külső foglalkoztató, a KÉZMŰ Közhasznú Nonprofit Kft. bevonásával. A KÉZMŰ Kft. 2016. szeptember 1-jétől a nappali intézmény 22 ellátottját megváltozott munkaképességű munkavállalóként foglalkoztatja az Ifjúság u. 2. szám alatti telephelyen bérelt helyiségben.

A foglalkoztatás pozitív hatása, hogy az ellátottak hasznosnak érzik magukat, meglévő munkavégzési képességüket folyamatosan használják, önmaguk, társaik és a környezetük elismerését is kiérdemlik. A munkavégzéshez kapcsolódó elvárások, szabályok a mindennapi viselkedésükben is pozitív változásokat eredményeznek. Önértékelésük, önbecsülésük, önérvényesítő képességük is javul azáltal, hogy kereső tevékenységet képesek végezni. Ugyanakkor fontos, hogy a család jövedelméhez a felnőttkorú fogyatékos családtag is hozzá tud járulni, a folyamatos támogatásra szoruló családtag is hasznos, fizetett tevékenységet tud végezni. Az értelmi fogyatékos személyeknél is lényeges a képességek és készségek fejlesztése. A felnőttkorú értelmi fogyatékos személyek munkavégző képességének megőrzéséhez elengedhetetlen a munkatevékenység folyamatos biztosítása. A napi tevékenységekben is fejlődés mutatkozik a munkába bevont ellátottaknál és a társadalmi elfogadottságuk is növelhető a munkavégzéshez kapcsolódóan.

A nagykorú fogyatékos személyeket ellátó nappali intézményekben az ellátottak 60,2 %-a vesz részt munka jellegű foglalkoztatásban. Ebből az intézmény által szervezett munka rehabilitációban résztvevők aránya 34,1 %, a megváltozott munkaképességű munkavállalóként rehabilitációs foglalkoztatásban résztvevők aránya 26,1 %.

A munka-rehabilitáció biztosítását az állam is támogatja. 2013-tól 2017. március 31. napjáig évente, pályázat nélkül került sor a támogatási időszak meghosszabbítására és támogatási szerződéssel történt a szociális foglalkoztatás finanszírozása.

2017. április 1. napjától az ellátottak szociális intézményen belüli foglalkoztatása helyébe önálló szolgáltatásként a fejlesztő foglalkoztatás lép, mely szolgáltatási formát a Közgyűlés a 8/2017. (I. 26.) határozat értelmében az Emberi Erőforrások Minisztere által meghirdetett pályázat segítségével kívánja bevezetni, majd biztosítani. A benyújtott pályázat kedvező elbírálásban részesült, így 2017. április 1. és december 31. között a Városi Szociális Szolgálat közel 10.000.000.- Ft-ot fordíthat a fogyatékos személyek foglalkoztatására.

Az intézmény által szervezett programok megvalósítását civil szervezetek is támogatják. A Mozgás-Öröm Sport Egyesület a Debreceni Regionális Sportnap és a Tekenap, valamint a Fogyatékossgal Élők Világnapjához kapcsolódó program megrendezéséhez járult hozzá. Az Éltes Gondoskodás Alapítvány a „Szavak nélkül eséllyel a tánc nyelvén program” és a Fogyatékossgal Élők Világnapjához kapcsolódó programok megvalósítását támogatta.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program TOP-6.6.2-16 kódszámú a „Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése” című pályázati felhívás keretében a Városi Szociális Szolgálat több telephelyének, köztük a fogyatékos személyeket ellátó nappali intézmények felújítására, akadálymentesítésére is sor kerülhet.

Az Önkormányzat az elmúlt időszakban arra vonatkozóan is tett lépéseket, hogy a kötelező

önkormányzati feladatnak nem számító, de városi vagy megyei szinten megjelenő szociális ellátások iránti igények kielégítését segítse. Hiányzó intézményi forma településünkön a fogyatékos személyek gondozóháza, mely iránt jelentős igény mutatkozna. Az ellátás biztosítása állami feladat, azonban az Önkormányzat egyeztetést kezdeményezett a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltségével a gondozóház létrehozására vonatkozóan. A Kirendeltség és a Polgármesteri Hivatal munkatársai közösen tekintették meg idén tavasszal az Önkormányzat által felajánlott, a feladatellátásba bevonható ingatlanokat. A fogyatékos személyek átmeneti intézményének létrehozása azonban nem valósult meg, mivel a szociális törvény időközbeni módosítása a szakellátási formák közül az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményeket egy későbbi hatállyal kivezeti.

A támogató szolgáltatás olyan önként vállalt feladat, amelyet az Önkormányzat a Lelkierő Fiatalon a Fiatalokért Egyesülettel kötött ellátási szerződés útján biztosít. Az Egyesület Támpont Támogató Szolgálat 18 és 35 éves fogyatékkal élő fiatalok saját lakóhelyén, lakókörnyezetében történő segítségét, életvitelének megkönnyítését végzi, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésüket segíti. 2014. évben 48 fő vette igénybe a szolgáltatást (ez a maximális létszám), akkor a kliensek fogyatékoság szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakult: 21 fő mozgássérült, 16 fő látássérült, 6 fő hallássérült, 2 fő autista, 1 fő értelmi fogyatékos, 2 fő egyéb fogyatékos. 2016. évben az ellátást igénybe vevő 48 főből 21 fő mozgássérült, 19 fő látássérült, 5 fő hallássérült, 2 fő autista, 1 fő egyéb fogyatékos személy volt. Nagy hangsúlyt fektet az Egyesület a szakmával rendelkező gondozottak védett munkahelyen történő elhelyezkedésének segítésére is.

A DMJV Városi Szociális Szolgálat a korábbi évekhez hasonlóan az Infó Pontot tovább működteti, mely a fogyatékkal élők, valamint hozzátartozóik számára is nagy segítséget jelent. Az Infó Pontok által nyújtott szolgáltatások elérhetőek személyes tanácsadás keretében, telefonon vagy e-mailen keresztül is.

Az önálló életvitelt segítő ellátási formákhoz való hozzájutás esélyét javító tevékenységnek tekinthető az ellátottak sporttevékenységét és a táncsoportokat. Évente megszervezik a Regionális Sportnapot, a Tekebajnokságot és a Szavak nélkül eséllyel a tánc nyelvén programunkat. A felkészülés tárgyi feltételei nagymértékben javultak a torna- és táncterem kialakításával.

Az ellátottak szívesen mutatják meg tudásukat, tehetségüket, fesztiválokon, vetélkedőkön. Ezek közül kiemelkedő volt a Magyar Speciális Művészeti Műhely Egyesület Országos és Regionális Fesztiválja.

Az idén második alkalommal került megszervezésre a Flashmob. Az ellátottak, a szülők, a hozzátartozók, illetve a munkatársak részvételével a Nagytemplom előtt ajándékoztuk meg Debrecen polgárait néhány dal eléneklésével, illetve jelelésével. A város lakossága így betekintést nyerhetett a résztvevők, a fogyatékkal élők világába, s ezáltal lehetőséget teremtettünk arra, hogy elfogadóbbá váljanak irányunkba.

Az intézmény bővítette szolgáltatásait a helyben fogyasztásos és elviteles étkezési formákon kívül 2016. július 01-től már lakásra történő szállítást is igénybe vehetnek az ellátottak. A házi segítségnyújtási szolgáltatást a szombati ellátással valamint 2017. március 05-től már vasárnapi és ünnepnapokon is biztosított az ellátottak részére.¹¹⁹

¹¹⁹ DMJV Városi Szociális Szolgálat tájékoztatója

Az ÉAOP-4.1.2/C-11-2012-001 azonosító számú „A rehabilitációs szolgáltatások fejlesztése az Észak-alföldi régióban” című projekt keretében a Kenézy Gyula Kórház és Rendelőintézet által fenntartott Gyermekrehabilitációs Központ (Debrecen, Ibolya u. 24.) és a Rehabilitációs Osztály infrastrukturális fejlesztése valósult meg.

7.2.5. A fogyatékos személyek alacsony foglalkoztatottsága

Feltárt probléma: A fogyatékos személyek körében alacsony a foglalkoztatottság aránya.

Célok: Az önkormányzat nagyobb szerepvállalása a fogyatékos munkavállalók foglalkoztatásában, szemléletformálás, érzékenyítés az ép emberek körében az akadálymentesítés, illetve a fogyatékos személyek elfogadásának növelése érdekében.

Tevékenységek: Képzések indítása fogyatékos személyek számára. Munkahelyek akadálymentesítésének biztosítása.

Felelős: A Humán Főosztály vezetője

Partnerek: Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály
Civil szervezetek

Határidő: 2017. június 30., illetve folyamatos

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A DMJV Városi Szociális Szolgálat tájékoztatása szerint a munkarehabilitációs foglalkoztatási forma helyett, 2017. április 01-től új foglalkoztatási forma kerül bevezetésre, a fejlesztő foglalkoztatás. Ennek célja a fogyatékkal élő ellátott egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

Az önálló életvitel esélyeit javítja a szociális intézményi foglalkoztatás is. Külső foglalkoztatóval 25 fő kötött munkaszerződést felkészítő foglalkozásban. A fejlesztő foglalkoztatásba 31 fő ellátottnak biztosít munkalehetőséget.

Nagykorú értelmi fogyatékos ellátottak integrált foglalkoztatására először 2004-ben került sor. Jelenleg 6 fő ellátott dolgozik integrált foglalkoztatásban a város 3 munkáltatójánál. A munkaerő-piacon történő megmaradásukat utókövető szolgáltatással segítik.¹²⁰

7.2.6. A Közcélú épületek és a tömegközlekedés csak részben akadálymentesítettek

Feltárt probléma: Közzolgáltatások, kulturális, sport és szociális célú épületek csak részben akadálymentesítettek, a tömegközlekedés, közterületek akadálymentesítettsége sem valósult meg teljes mértékben.

Célok: A közlekedés vonatkozásában Debrecen teljes területén nagy hangsúlyt kell fektetni az út és járda felújításokra (akadálymentesítéssel), melyekre vonatkozó igények összességében meghaladják az 1,5 millió, illetve a hétszázezer négyzetméternyi felújítandó területet. E vonatkozásban fontos a város közoktatási intézményei megközelíthetőségének javítása. (DMJV Önkormányzata Gazdasági Programja (2015-2020.)

---

¹²⁰ DMJV Városi Szociális Szolgálat tájékoztatása

Tevékenységek: Pályázati lehetőségek feltérképezése és a döntéshozók tájékoztatása. Források elkülönítése a komplex akadálymentesítések biztosítása érdekében.

Felelős: Humán Főosztály vezetője

Partnerek Polgármesteri Kabinetiroda

Határidő 2017. június 30., illetve folyamatosan

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye, az intézkedési terv megvalósítása:

A DMJV Városi Szociális Szolgálat egy telephelyén történt meg a komplex akadálymentesítés. Az akadálymentes közlekedés 2 telephelyen teljes mértékben, 14 telephelyen csak részben biztosított. ¹²¹

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program TOP-6.6.2-16 kódszámú a „Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése” című pályázati felhívás keretében reményünk van arra, hogy a Városi Szociális Szolgálat több telephelyének, köztük a fogyatékos személyeket ellátó nappali intézmények felújítására, akadálymentesítésére is sor kerülhet.

Az Új Főnix Tervben a gondoskodó város fejezetéhez kapcsolódva készültek el a Család- és Gyermekjóléti Központ épületének tervei. Az épületben a nyugdíjas szervezeteknek is helyet kapnak, ezzel az idősök egy régi vágya teljesül. Az új intézmény akadálymentesített lesz. Az építkezés és a parkrendezés a tervek szerint 2018 októberében fejeződik majd be.

A Debreceni Közlekedési Vállalat Zrt. 18 új villamosa akadálymentesített, 21 trolibusz szintén akadálymentesített, valamint több mint 100 alacsonypadlól autóbusszal rendelkezik. Ezen mutatók alapján megállapítható, hogy a tömegközlekedés fejlesztésében jelentős javulás mutatkozik.

A Déri Múzeum, a MODEM és a MedgyessyFerenc Emlékkiállítás egyaránt teljesen akadálymentes és körbejárható. Az intézményekben a fogyatékkal élők fogadásának régmúlta visszatekintő hagyománya van. Felnőtt és gyermek látássérültek és gyengénlátók rendszeresen részt vesznek az intézmény foglalkozásain. A tapításra hangsúlyt fektető órákkal készülnek múzeumpedagógusok, múzeuológusok. Az intézmény tárgymásolatokat rendel, ahhoz, hogy a fogyatékkal élő látogatók részére „megfogom, megforgatom, kézbeveszem” foglalkozásokat szervezhessenek.

Kiemelt célja az intézménynek a speciális igényű gyermekek (látássérültek, mozgássérültek, hallássérültek, autisták, szellemi fogyatékos gyermekek) számára, hogy az új állandó kiállításokat múzeumpedagógiai foglalkozás keretében interpretálják. Hallássérült látogatókkal jelentősen megkönnyítené a kommunikációt, ha az intézmény múzeumpedagógusai elsajátánák a jelnyelv használatát. ¹²²

---

¹²¹ DMJV Városi Szociális Szolgálat tájékoztatása

¹²² Déri Múzeum jelentése

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	<i>A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlőségének helyi koncepciókban történő megjelenítése</i>	A szociális szolgáltatástervezési koncepcióban nem szerepelnek a mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlőségét elősegítő intézkedések.	A szociális szolgáltatástervezési koncepcióba a mélyszegénységben élők és romák társadalmi integrációját és esélyegyenlőségét segítő intézkedések kidolgozása és beépítése	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája,	A szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata A célcsoportra vonatkozó esélyegyenlőségi szempontok megfogalmazása és beépítése a fejlesztési programba	Humán Főosztály vezetője	2014. 06.30	A mélyszegénységben élőkre és a romákra vonatkozóan esélyegyenlőségüket segítő intézkedések fogalmazódnak meg a szolgáltatástervezési koncepcióban. Dokumentum: koncepció	humánerőforrás (szakértők felkérése, megbízása)	a koncepció rendszeres felülvizsgálata, cselekvési tervek folyamatos illesztése a változó társadalmi igényekhez

A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
2	<i>A kultúrák közötti párbeszéd erősítése és a roma kultúra támogatása</i>	Az önkormányzat közművelődési tevékenységében nem jelenik meg hangsúlyosan a lakosság multikulturális jellege, a kultúrák közötti párbeszéd és a roma kultúra népszerűsítése	A helyi közművelődési intézmények felveszik a programkínálatukba a helyi multikulturális adottságokat és a roma kultúrát, valamint a kultúrák közötti párbeszédet	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Kulturális programok, rendezvények szervezése A kisebbségi kultúrák megismertetése a többségi társadalom tagjaival népszerűsítő rendezvények keretei között A kisebbségi kultúra képviselőinek rendszeres találkozói (konferenciák, stb.)	Humán Főosztály vezetője	2013.07.01-2015.06.30. folyamatosan	Kulturális programok száma (meghívók, beszámolók, stb.) Konferenciák, egyéb hivatalos rendezvények száma (meghívók, emlékeztetők, előadások dokumentációja, internetes megjelenítés, stb.)	humán erőforrás, pályázati pénzügyi források	folyamatos kapcsolattartás a kisebbségi kultúrát képviselő szervezetekkel, lehetőség biztosítása az egymás közötti kommunikációra, párbeszédre
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város			A határidő meghosszabbí-			

				Önkormányzata gyermekvédelmi konceptiója törlésre került.			tása indokolt 2017. 06.30- ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzata Közfog- lalkoztatási Terve			A határidő meghosszabbí- tása indokolt 2018. 06.30- ig.			
3	Az etnikai konfliktusok, társadalmi elő- ítéletesség ke- zelése	Az etnikai konfliktusok a társadalmi előíté- letesség kezelé- sében és megelő- zésében az ön- kormányzat nem jelenik meg hangsúlyos sze- replőként	Az önkor- mányzat kez- deményezi a társadalmi szolidaritást, párbeszédet és a kisebbségek védelmét erő- sítő helyi szin- tű akciókat és kampányokat	Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzata szolgálta- tástervezési kon- ceptiója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integ- rált Városfejlesztési Stratégiája.,	A romákkal kapcsolatos előítéletek csökkentése érdekében vá- rosi konferen- ciák, rendezvé- nyek, iskolai programok szervezése Az etnikai konfliktusok- kal terhelt ok- tatási és egyéb intézmények- ben folyamatos egyeztetés, mediációs programok kezdeménye- zése A helyi médiu- mok felkérése tájékoztató műsorok, saj- tóanyagok ké- szítésére, meg- jelentetésére	Humán Főosz- tály vezetője	2013.07.01- 2015.06.30. folyamatosan	Konferenciák, rendezvények száma (meghí- vók, beszámo- lók, sajtótájé- koztatók, stb.) Konfliktuskeze- lési beavatko- zások, mediá- ciós tevékeny- ségek típusa, száma Helyi elektro- nikus és írott sajtóban a té- mával kapcsó- latban megje- lenített, első- sorban szemlé- letformáló mű- sorok, cikkek	humánerőfor- rás, pályázati pénzügyi for- rások	a partnerek hatékony együttműködése, ennek viszonylagos formalizáltsága, a partnerség erősítése a kisebbségi képviselők és a helyi önkormányzat között
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei			A határidő			

				Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi konceptiója törlésre került.			meghosszabbít ása indokolt 2017. 06.30- ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzata Közfog- lalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbít ása indokolt 2018. 06.30- ig.			
4	<i>A munkaerő- piaci integrá- ció/rein- tegráció segíté- se</i>	Debrecenben na- gyobb ütemben nő a regisztrált álláskeresők szá- ma, mint a me- gyében, vagy or- szágosan	A munkaerő- piaci szolgál- tatások széle- sebb körének biztosítása: csoportos, il- letve egyéni (személyre szabott) segítő szolgáltatá- sok, mint a munka- és pályata- nácsadás, pá- lyaorientációs tanácsadás, ál- láskeresői technikák.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzata szolgálta- tástervezési kon- ceptiója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integ- rált Városfejlesztési Stratégiája.,	A tartós elszé- gényedés, a mélyszegény- ségbe süllye- dés megelőzése érdekében az álláskeresők számára elhe- lyezkedést se- gítő képzések, átképzések szervezése. Speciális cél- csoportok (nők, roma nők, alacsony iskolázottságú- ak, gyermekü- ket egyedül nevelők, élet- kori besorolás szerint hátrá- nyos helyzetű- ek: pályakezdő fiatalok, 45 év fölöttiek, stb.) számára sze-	Humán Főosz- tály vezetője	2013.12.31.: munkaerő- piaci folyama- tok, várható tendenciák fel- térképezése 2014.06.30.: összehangolt beavatkozási terv készítése, képzési prog- ramok tervezé- se 2015.06.30.: programok fo- lyamatos szer- vezése, meg- valósítása	Elhelyezkedést segítő progra- mokban bevont személyek szá- ma (álláskereső- k, állásveszté- ssel veszé- lyeztetettek, pályakezdők) Átképzési programok száma, típusai az elavult szakképzéssel ren- delkezők szá- mára Álláskeresői technikák elsa- játítása és in- formációs szolgáltatáso- kat igénybe vevők száma, a programok tí- pusai.	Pályázati erő- források	források biztosítása, képzési programok folyamatos fejleszté- se és a munkaerő- piaci igényekhez történő igazítása

					mélyre szabott, illetve speciális, csoportos programok szervezése. Veszélyeztetett célcsoportok számára prevenciós és korrekciós beavatkozások tervezése (iskolai programok, tréningek, állskeresési technikák, vállalkozóvá válás lehetőségei).					
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017.évi felülvizsgálata eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
A 2015. évi felülvizsgálat eredményeként megjelenő új intézkedések a HEP-ben 2013. évben beazonosított problémákra										
5	Az 50. életévüket betöltött munkavállalók helyzetének javítása	Debrecenben az idősebb (50 év feletti) munkavállalók jelentős elhelyezkedési nehézségekkel	Idősebb munkavállalók és nők képzése új, jövő orientált és atipikus munkahelyek-	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei	A programokat, illetve a képzéseket egyénileg, egyénre szabottan kell ala-	Humán Főosztály vezetője	2017.06.30.	Képzések és képzésekben résztvevők száma. Az idősebb munkavállalók	Pályázati pénzügyi források	Források rendelkezésre állása, képzési programok folyamatos fejlesztése és a munkaerő-piaci igényekhez történő

		küzdének, különösen az 55 év felettiek váltak veszélyeztetetté, ugyanis az áranyuk a nyilvántartott állaskeresőkön belül 2005-ben még csak 4,71% volt, 2011-re ez az érték 8,58% -ra változott.	re. Közös tanácsadó és támogató hálózat létrehozásának kezdeményezése (az ausztriai „Fit2Work”, mintájára) idősebb dolgozóknak és munkaadóknak. Az idősebb dolgozók egészségi problémáik megoldásához kapnak támogatást, a munkaadók pedig olyan munkaszervezési gyakorlat kialakításához, amely támogatja az idősebbek értékes tudás felhasználásának lehetőségeit	Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	kítani, a gazdaság szükségleteinek figyelembe vételével. Az alkalmasságot, a megmaradt képességeket és a konkrét munkahely elvárásait tisztázni kell és egymásnak megfeleltetni. Kompetencia fejlesztő képzések. Ehhez szükséges a résztvevőkkel való szoros együttműködés, hogy ne kerüljenek nem megfelelő szakképzésbe.			átképzésére irányuló programok. A munkáltatói igények figyelemmel kísérése.		igazítása.
--	--	---	---	--	--	--	--	---	--	------------

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye

				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
6	A regisztrált pályakezdők	A regisztrált pályakezdők aránya	A munkaerőpiaci szolgáltatás	Debrecen Megyei Jogú Város Önkor-	a)mikrohitelezés női vállalkozóknak és a fiatal-	A figyelem felhívásáért a	2017. 06. 30. illetve folya-	A programokba bevont sze-	Humán erőforrás, pályázati	Fenntarthatóság: források biztosítása,

	<i>segítése</i>	a 18-29 éves korosztályban folyamatosan és jelentősen az országos értéket meghaladó mértékben emelkedett az elmúlt években 1,95%-ról 3,49%-ra.	tatások szélesebb körének biztosítása, csoportos, illetve egyéni segítő szolgáltatások, pályaválasztási tanácsadás, pályaaorientációs tanácsadás, álláskeresési technikák. Vállalkozóvá válás (bértámogatással) vállalkozóvá válás (tőketámogatással)	mányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	loknak gyakornoki munkahelyeket teremtő cégek számára, b) az iskoláikat be nem fejező, un. korai iskola elhagyókra fókuszáló intézkedések, hogy ezek a fiatalok is szerezzenek képzettséget, c) duális szakképzési rendszerben a fiatalok számára a szakképzésükhöz konkrét gyakorlati képző helyet (vállalkozást) d) hátrányos helyzetű fiatalok számára un. „Termelő Iskolák”-ban történő oktatás támogatása. Ezek foglalkoztatási tevékenysége hasonlít a szociális gazdasági tehát az esetleges piaci nyereséget a termelésbe visszaforgató, de üzleti vállalkozásként formákban végzett nonprofit tevékenységekhez, de ugyanakkor ok-	Humán Főosztály vezetője	matos	mélyek száma Szakképzettséget szerző fiatalok mutatószámainak javulása	pénzügyi források	képzési programok fejlesztése és annak a munkaerő-piaci igényekhez történő igazítása.
--	-----------------	--	---	---	---	--------------------------	-------	--	-------------------	---

					tatják és szak- képzésben is ré- szesítik a fiatalo- kat, saját szervezésű képzések indítá- sa					
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzata Közfog- lalkoztatási Terve törlésre került.			A határidő meghosszabbít ása indokolt 2018. 06.30- ig.			
7	Tartós munka- nélküliek mun- kalehetőséghez juttatása	Tartós munkanél- küliek magas aránya Generációkon át örökített sze- génység Debrecenben na- gyobb ütemben nő a regisztrált álláskeresők szá- ma, mint a me- gyében, vagy or- szágosan. A tartósan (egy éven túl) munka nélkül levők ará- nya magasabb a megyei és az or- szágos értéknél.	Az önkor- mányzatnak foglalkoztató- ként maga is növelje a ro- mák foglal- koztatási ará- nyát, pl. azál- tal, hogy intézményeik- ben (polgár- mesteri hiva- tal, óvodák, iskolák, egészségügyi és más intéz- mények) roma szakképzett és nem szakkép- zett munka- erőt alkalmaz. Az önkor- mányzat cél- zott progra- mokkal a szo-	Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzata szolgál- tástervezési kon- cepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integ- rált Városfejlesztési Stratégiája.,	Igényfelmérés a célcsoport tagjai között. Az önkor- mányzat az ál- tala működte- tett szociális és ifjúsági szol- gáltatásokon keresztül vonja be a sebezhető csoportokat a munkaerő- piaci progra- mokban. A foglalkozta- tási érdek- egyeztetés te- rületi dimenzióinak erősítése, ka- pacitásépítés, a helyi foglal- koztatási part-	A figyelem felhívásáért a Humán Főosz- tály vezetője	2017.06.30.	A programok- ba bevont sze- mélyek száma, mutatószámok javulása	Pályázati pénzügyi for- rások	Források biztosítása

			<p>ciális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítésével segítse a mélyszegénységben élők felzárkózását.</p> <p>Munkaerő--piaci szolgáltatások szélesebb körének biztosítása: csoportos, illetve egyéni (személyre szabott) segítő szolgáltatások, mint a munka- és pályatanácsadás, pályorientációs tanácsadás, álláskeresési technikák, álláskereső klub.</p>		<p>nerségek és párbeszédök ösztönzése. A helyi munkaerő-piaci szereplők összefogásának, a globális problémákra adható helyi válaszok megtalálásának folyamatában a foglalkoztatási paktumoknak a korábbiakhoz képest nagyobb szerep biztosítása. Társadalmi-gazdasági partneri kapcsolatok erősítése. Szoros a kapcsolat kialakítása a gazdasági és szakmai kamarákkal is, a képző intézményekkel foglalkoztatási célú nonprofit szervezetekkel. A civil szervezeti nyilvántartás kiegészítése a foglalkoztatási célú civil szervezetekkel. Foglalkoztatási civil alap létre-</p>						
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

					hozása					
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve,			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
8	<i>Segélyezési programokban részt vevők számának csökkentése</i>	A rendszeres szociális segélyt (illetve annak utódjait) igénybevevők száma az időszakos ingadozások mellett is 6-7 szeresére nőtt, arányuk a regisztrált álláskeresőkön belül nagyjából ötszörösére emelkedett.	szociális segélyezésben részesülők és a tartós munkanélküliek foglalkoztatásának előmozdítását célzó aktiváló programok, kezdeményezések. Meglévő társadalmi (szociális) vállalkozások, szociális szövetkezetek támogatása, újak létrejöttének támogatása.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	A célcsoport részére szervezett képzések, kompetenciaképzések	Humán Főosztály vezetője	2017. 06. 30.	A szociális segélyezésben részesülők számának csökkenése. Szociális vállalkozások és szociális szövetkezetek számának növekedése, produktív működése.	Pályázati pénzügyi források	Források biztosítása, programok folyamatos fejlesztése és az igényekhez igazítása.
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
9	<i>Hátránykompenzáló szolgáltatások a célcsoport részére</i>	Nincs az önkormányzatnak rendszeres és szervezett adatgyűjtése arra vonatkozóan, hogy	Hatékony adatgyűjtési rendszer ki-dolgozása. A pozitív diszkriminációs	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei	Adatgyűjtéskészülékletfeltárások és elemzések szükségesek az egészség-	Humán Főosztály vezetője	2017. 06. 30.	A célcsoporttal kapcsolatban lévő intézmények körében adatgyűjtés. A célcsoport	Humán erőforrás, pályázati pénzügyi források.	Formalizált eljárásrend, folyamatos adatgyűjtési és adatközlési kötelezettség az érintett intéz-

		az általa működtetett, vagy felügyelt közszolgáltatásokhoz (szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés) való hozzáférés mennyire biztosított a településen élő mélyszegénységben élők és romák számára.	rendszer ki-dolgozása a mélyszegénységben élők és romák speciális helyzetének és igényeinek figyelembevételével.	Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	ügyi szolgáltatók és intézmények bevonásával. Adatelemzések Az eredmények beépítése a fejlesztési koncepciókba.			esélyegyenlőségének növelése érdekében a körükben végzett szükségletfeltáró vizsgálatok.		mények részéről.
		Nincsenek hátránykompenzáló szolgáltatások és juttatások a mélyszegénységben élők és romák számára a szociális ellátás, egészségügy, közétkeztetés, gyermekjólét, közművelődés terén.								

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye

				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Képességeket kibontakoztató szolgáltatások körének bővítése	A képességek kibontakoztatását szolgáló	Célzott programok, prevenciók	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgálta	Gyermekvédelmi intézményekben élő	Humán Főosztály vezetője	2015.06.30.	Lebonyolított célzott programok száma és	humánerőforrás, pénzügyi források	pályázati lehetőségek folyamatos figyelése, pályázatírás
---	--	---	-------------------------------	--	-----------------------------------	--------------------------	-------------	--	-----------------------------------	--

		intézmények, szolgáltatások köre hiányos	foglalkozások, pályázatok biztosítása a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek támogatása, képességeik kibontakoztatása, a szülők megsegítése céljából, valamint a gyermekszegénység csökkentése érdekében	tástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	gyermekek számára pályázati lehetőség, önerő biztosítása			típusa Pályázati programokba történő bekapcsolódások száma, a pályázatok célja, célcsoportja Képességfejlesztő programok száma, bevont gyerekek száma Szülők számára indított programok száma, bevont szülők száma, a programok célja és hatásai		
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
2	Hátrányos helyzetű gyermekek nyári üdültetésének biztosítása	Hiányzik az ellátórendszerből a hátrányos helyzetű gyermekek nyári üdültetése és a programpályáz	Nyári programok biztosítása a hátrányok kompenzálása érdekében	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil	Fedezet tervezése a nyári gyermekfelügyeletre, táboroztatásra	Humán Főosztály vezetője	2013.12.31	Betervezett költségek Megpályázott programok száma Nyári üdültetésbe bevont gyermekek	Pályázati pénzügyi források	civil szervezetek és az önkormányzat együttműködése

		atok		stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integ- rált Városfejlesztési Stratégiája				száma		
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi konceptiója törlésre került.			A határidő meghosszabbít ása indokolt 2017. 06.30- ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzata Közfog- lalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbít ása indokolt 2018. 06.30- ig.			
3	Akadálymentesítés megvalósítása	Gyermekjóléti és gyermekvé- delmi, vala- mint egészség- ügyi intézmé- nyek teljes akadálymente- sítése nem megoldott.	Gyermekj óléti és gyermek- védelmi, valamint egészség- ügyi intézmé- nyek akadálym entesí-- tése	Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzata szolgálta- tástervezési kon- ceptiója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkor- mányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integ- rált Városfejlesztési Stratégiája.,	Pályázatfigye- lés, beadás és lebonyolítás	Humán Főosz- tály vezetője	2015.06.30.	Akadálymente- sí-tett gyer- mekjóléti és gyermekvédel- mi, valamint egészségügyi intézmények száma	Pályázati pénzügyi for- rások	a technikai feltételek és állagmegőrzés folyamatos biz- tosítása
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi konceptiója törlésre került.			A határidő meghosszabbít ása indokolt 2017. 06.30- ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										

				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig. TOP 6.6.1–15 azonosító számú projekt keretében az Önkormányzat összesen 236 körzetből 64 körzetet érintő, 11 önkormányzati tulajdonú ingatlan teljeskörű infrastrukturális fejlesztését valósítja meg 2018. december 31-ig.			
4	A gyermekjóléti szolgáltatás személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása	Személyi és tárgyi feltételek nem biztosítottak valamennyi gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézményben	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása valamennyi gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézményben	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája., Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve	Személyi feltételekhez a szükséges fedezet biztosítása. Tárgyi feltételekhez pályázati lehetőségek feltárása	Humán Főosztály vezetője	2015.06.30	Megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosítása a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szervezetek, intézmények munkatársai számára	Humánerőforrás, pénzügyi források	a feltételek folyamatos biztosítása

A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			Tekintettel arra, hogy az intézkedés a személyi feltételeket illetően megvalósult, a tárgyi feltételek vonatkozásában pedig azonos a II.2.3. Intézkedési tervben foglaltakkal, a további időszakban ezt a beazonosított problémát nem indokolt külön intézkedés keretében szerepeltetni.			
5	Óvodai, iskolai szegregálódási folyamatok lefékezése, visszafordítása	Egyes óvodák és iskolák között jelentős eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában	A köznevelési törvény óvodai és iskolai körzethatárokra és a tanulók felvételére vonatkozó rendelkezéseit maradéktalanul érvényesíteni szükséges a	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája., Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve	A körzethatárok felülvizsgálata	Humán Főosztály vezetője	2014.06.30.	A jelenlegi helyzethez képest kiegyensúlyozottabbá válik a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámának eloszlása az óvodákban és az iskolákban. Az óvodai és iskolai felvételi gyakorlatok folyamatos monitorozása, a szükséges	Humánerőforrás	széles körű szakmai összefogás, civil szervezetek bevonása

			településen belül minden évben az első osztályosok beiratkozásakor. A vonatkozó törvényi előírásoknak az első évfolyamtól felmenő rendszerben szükségességes megfelelni. Szükséges az iskolai körzethatárok rendszeres, esélyegyenlőségi szempontú felülvizsgálata					beavatkozások megtétele		
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			Tekintettel arra, hogy a jogszabályi rendelkezés az intézkedéssel elérni kívánt cél			

							megvalósításához megfelelő biztonsági alapot teremtettem, így az Intézkedési tervben külön feltüntetése nem indokolt.			
6	Az osztályismétlések számának csökkentése	Egyes általános iskolákban az országos átlagnál magasabb arányban találkozhatunk évfolyamis-métlőkkel, és többnyire ugyanezen általános iskolából kikerülve az országos átlagot meghaladó arányban szakiskolákban folytatják tanulmányait.	Az érettségis- és adó oktatási intézményekben való továbbtanulás elősegítése, szorgalmazása	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Az illetékes szervek felhívása az osztályismétlésekre, beavatkozások tervezése	Humán Főosztály vezetője	2015.06.30.	Az osztályismétlések számának csökkentése. Az érettségis- és adó középiskolákban továbbtanulók számának növekedése.	Pályázati pénzügyi források	az általános iskolákban szakmai/mentorprogramok a hátrányos helyzetű fiatalok továbbtanulásának támogatására a pedagógusok bevonásával
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			

7	<i>A pedagógiai munka eredményességének növelése, a kompetencia alapú mérések eredményeinek javítása</i>	A kompetenciamérés eredményei több köznevelési intézményben is az országosnál gyengébbek.	Azokban az iskolákban, ahol az országos átlagtól elmaradnak az eredmények a pedagógiai munka fejlesztésének fókuszába kell helyezni a kompetencia alapú oktatást, és beavatkozásokat kell tervezni a pedagógiai munka eredményességének javítása érdekében	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája., Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve	Az iskolai pedagógiai munka eredményesebbé tétele. Módszertani továbbképzések szervezése.	Humán Főosztály vezetője	2015.06.30.	A kompetenciamérés eredményei javulnak a legalsó szintű iskolákban. Pedagógusok továbbképzési programjainak száma, típusa, célja, a bevont pedagógusok száma.	humán erőforrás, pályázati pénzügyi források	Folyamatos továbbképzéseken való részvételre történő motiválás, az új típusú pedagógiai módszerek elsajátításának és alkalmazásának a folyamatos támogatása, lehetővé tétele
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A 35/2014. (IV.30.) EMMI.rendelet első ízben 2015. június 30-ig kell teljesíteni. Az intézkedés várható hatása			

							és eredménye a későbbi gyakorlat során fog megmutatkozni, azonban a jogszabályi szinten megjelenő szabályozás önmagában is eredménynek, jelentős előrelépésnek tekinthető. Ezért intézkedésként történő nevesítése a továbbiakban nem indokolt.			
8	<i>A családok átmeneti otthona férőhelyeinek növelése</i>	Magas a családok átmeneti otthonainak kihasználtsága, kevés a férőhely	Krízisotthon, családok átmeneti otthona létrehozása	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Pályázati lehetőségekre felhívni az érintettek figyelmét (pályázatfigyelés, szolgáltatásfejlesztés)	Humán Főosztály vezetője	2015. 06. 30.	A családok átmeneti otthonát igénybe vevők száma – a férőhelyek számának növelése következtében – emelkedik	Pályázati pénzügyi források	a működéshez szükséges erőforrások folyamatos biztosítása
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója			A határidő meghosszabbítása 2017. 06.30-ig.			

				törlésre került.						
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása 2018. 06.30-ig.			
9	A helyettes szülői hálózat fejlesztése	Helyettes szülői hálózatban kevés a férőhely, korlátozott a működés	A helyettes szülői szolgáltatás népszerűsítése és újabb, a feladat iránt elkötelezett séget érző helyettes szülők felkutatása a jövőben kiemelt feladat.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája., Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve	Helyettes szülői hálózat népszerűsítése és médiamegjelenítése	Humán Főosztály vezetője	2015. 06. 30-ig folyamatosan	A helyettes szülői hálózat férőhelyeinek száma bővül	humán erőforrás	a médiamegjelenítések folyamatossága a helyi írott és elektronikus sajtóban, helyettes szülőséggé válást támogató programok folyamatos szervezése
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A helyettes szülői hálózat évek óta kihasználatlan. Az önkormányzat a kötelező feladatai ellátásának továbbra is eleget tesz, a gyermekek átmeneti ellátásáról a családok átmeneti			

							otthonában és a gyermekek átmeneti otthonában gondoskodik. A fentiekre tekintettel az intézkedés további fenntartása nem indokolt.			
A 2015. évi felülvizsgálat eredményeként megjelenő új intézkedések a HEP-ben 2013. évben beazonosított problémákra										
10	<i>A lakosság egészségi állapotának javítása, az egészségügyi intézmények tárgyi feltételeinek javítása</i>	A lakosság egészségi állapota nem kielégítő. Fontos lenne az egészségügyi intézmények tárgyi feltételeinek javítása.	Fontos kívánságom a belterületi zöldterületek rendszerré fejlesztése a lakosság egészségi és pszichés állapotának javítása érdekében (összhangban a városfejlesztési operatív programmal) Szűrőprogramok biztosítása a gyermekek és a felnőtt lakosság számára. Pályázatok szükségesek az ellátórendszer fejlesztésére vonatkozóan (összhangban a városfejlesztési	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Szűrőprogramok támogatása Figyelemfelhívó és preventív események támogatása	Intézményfelügyeleti Osztály	2017.06. 30.	Orvosi rendelők folyamatos karbantartása, felújítása Szabadtéri kondiparkok kialakítása	Pályázati pénzügyi források	Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése

			operatív programmal)							
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása 2018. 06.30-ig.			
11	Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása	Kevesen vesznek részt a hátrányos helyzetű tanulók közül a különböző tanulást segítő és felzárkóztató programokban.	Meg kell teremteni a lehetőséget, hogy különböző programokban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nagyobb arányban vegyenek részt.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	A tanulást segítő és a felzárkóztató programok népszerűsítése	Humán Főosztály vezetője	Folyamatos	Az osztályismételek számának csökkenése Középiskolákban továbbtanuló gyermekek számának növekedése	Pályázati pénzügyi források	Pályázatfigyelés, célcsoport tájékoztatása
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása 2018. 06.30-ig			
12	A hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének feltárása érdekében széles körű adatgyűjtések	A településen nem azonosítottak még teljes körűen a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, a szülők csak akkor nyilatkoznak a tárgyban, ha már oktatási-nevelési	Meg kell teremteni a megbízható adatszolgáltatást és nyilvántartást.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált	Az együttműködő partnerek ösztönzése a primerkutatás, reprezentatív lakossági felmérés készítésére.	Humán Főosztály vezetője	2017. 06. 30.	A célcsoporttal kapcsolatban lévő intézmények körében adatgyűjtés. Az adatgyűjtések módszereinek szakmai alapokon történő kidolgozása, fo-	Pályázati pénzügyi források	Formalizált eljárásrend, folyamatos adatgyűjtési és adatközlési kötelezettsége az érintett intézmények részéről. Pályázatfigyelés

		intézménybe (óvodába, iskolába) jár a gyermekük. Hiányoznak az adatgyűjtések, átfogó kutatások a gyermekszegénységgel, gyermekes családok helyzetével kapcsolatban, különös tekintettel a fogyatékkal élő gyermeket nevelő családokra vonatkozóan.		Városfejlesztési Stratégiája., Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve				lyamatos adatkérés, adatszolgáltatás. Empirikus adatok, melyek hozzájárulnak a beavatkozások meghatározásához, illetve az intézkedések eredményességének, hatékonyságának megítéléséhez.		
--	--	---	--	---	--	--	--	--	--	--

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye

				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása 2018. 06.30-ig			
13	Komplex együttműködés a szakmai szervezetek között a hátrányos helyzetű gyermekek érdekében	A településen a szociális, oktatási, egészségügyi területen a szakmai és társadalmi szervezetekkel való együttműködés az aktuális feladatokhoz kapcsolódik.	Tovább kell erősíteni a szakmai és társadalmi szervezetekkel való rendszeresebb, tartalmasabb együttműködést.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Szakmai fórumok, tanácskozások szervezése	Humán Főosztály vezetője	2017. 06. 30.	Szakmai fórumok, tanácskozások száma, jegyzőkönyvei. Együttműködési megállapodások megkötése.	Humán erőforrás, pályázati pénzügyi források	Pályázatfigyelés

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye

				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása 2018. 06.30-ig			
14	Nevelőszülői hálózat fejlesztése	Nevelőszülői kapacitások hiányosak.	Nevelőszülői hálózat fejlesztése fontos lenne a szakellátás kimeneti mutatóinak javítása érdekében.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Nevelőszülői hálózat népszerűsítése és gyakoribb megjelenítése a médiában.	Humán Főosztály vezetője	2017-06-30	Bővül a nevelőszülői hálózat létszáma.	Humán erőforrás	Nem lesz elegendő jelentkező A szolgáltatásba bevonhatók körének folyamatos tájékoztatása

A 2017. évi felülvizsgálat eredménye

				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			Allami feladat, fenntartása nem indokolt			
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

III. A nők esélyegyenlősége

1	A gyermekvállalás női foglalkoztatásra ható negatív munkaerő-piaci tényezőinek enyhítése	A gyermekvállalás negatívan befolyásolja a nők munkaerő-piaci részvételét	Alternatív foglalkoztatási formák támogatása . Rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyek kialakítása.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Intézmények felhívása, családbarát munkahelyek népszerűsítése	Humán Főosztály vezetője	2013.12.31. és folyamatos 2015.06.30-ig	Kapcsolattartás a potenciális munkaadókkal, ezek dokumentációja. Az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítésének dokumentációja. A családbarát munkahelyek számának	pályázati erőforrások	folyamatos kapcsolattartás a munkaadókkal, tájékoztatás a nők körében az atipikus foglalkoztatási formákról
---	---	---	--	--	---	--------------------------	--	--	-----------------------	---

								növekedése. Atipikus formában elhelyezkedő kisgyermekes nők száma.		
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi konceptiója törlésre került.			A határidő meghosszabbítá sa 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve			A határidő meghosszabbítá sa 2018. 06.30-ig.			
2	A roma nők munkaerő- piaci helyzetének javítá- ása	A roma nők hal- mozottan hátrá- nyos helyzetben vannak a mun- kaerő-piacon, elsősorban iskolai végzettségük szintje kritikus	Szakma, munkata- pasztalat, jobb foglal- koztatási esélyek biztosítása a roma nők számára.	Debrecen Megyei Jo- gú Város Önkor- mányzata szolgálta- tástervezési konceptiója , Debrecen Megyei Jo- gú Város Önkor- mányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jo- gú Város Integrált Városfejlesztési Stra- tégiája.,	Roma foglalkoz- tatás elősegítése a nemzetiségi feladatokat ellá- tó szervezetek számára	Humán Főosz- tály vezetője	2015.06.30-ig folyamatos	Képzési progra- mokba bevont roma származású nők száma A képzések do- kumentációja Munkatapasztal- lat szerző prog- ramokba bevon- tak száma Egyéb, a foglal- koztatási esélye- ket növelő meg- hirdetett progra- mok típusai, az abban részt vet- tek száma A programok eredményesség-	pályázati erőfor- rások	civilek bevonása, fo- lyamatos pályázati aktivitás

								mutatói		
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
3.	A bölcsődék számának növelése	A bölcsődék száma a 0-2 év közötti gyermekek számát figyelembe véve alacsony, amely gátolhatja a nők visszatérését a munkaerőpiacra	A gyermekfelügyeletet biztosító intézmények számának, befogadóképességénél az igényeknek megfelelően	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Bölcsődei férőhelyek és igények folyamatos vizsgálata, pályázati lehetőségek figyelése és elemzése	Humán Főosztály vezetője	2015.06.30-ig folyamatos	Fenntarthatóság: a helyi igényekhez igazított, a fizetőképes keresletet és a családok igényeit is figyelembe vevő szolgáltatások szervezése folyamatosan	pályázati források	A gyermekfelügyeletet biztosító intézmények számának növekedése A gyermekfelügyeletet biztosító intézmények befogadóképességének növekedése Az intézményes gyermekfelügyeleti formák típusainak, formáinak bővülése A gyermekfelügyeletet igénybe vevők számának növekedése
2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			2017.06.30-ig folyamatos			
2017. évi felülvizsgálat eredménye										

				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			2018.06.30-ig folyamatos			
4	A kisgyermekes nők és a 41-45 év közötti nők munkaerő-piaci hátrányainak enyhítése	A kisgyermekes nők és a 41-45 év közötti nők kiszorulnak a munkaerő-piacról	A kisgyermekes nők és a 41-45 év közötti nők foglalkoztatását segítő képzések indítása. Modern eszközök: laptop, számítógép, internet, levelezőrendszer megismerését segítő képzések folyamatos indítása.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	A Munkaügyi Központ felhívása a foglalkoztatást elősegítő képzések indítására, civil szervezetek támogatása	Humán Főosztály vezetője	2015. 06. 30-ig folyamatos	A kisgyermekes nők és 41-45 év közötti nők munkavállalását elősegítő megszervezett képzési programok száma. A képzési programokban részt vett nők aránya. A képzési programok típusai, elhelyezkedést segítő hatásaik elemzése.	Humán erőforrás, pályázati pénzügyi források	képzések folyamatos indítása, igényfelmérések a célcsoport tagjai között
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
A 2015. évi felülvizsgálat eredményeként megjelenő új intézkedések a HEP-ben 2013. évben beazonosított problémákra										

5	<i>A nőket ért családon belüli erőszak visszaszorítása</i>	A családon belüli erőszak nagy része láthatatlan, a magánszférán belül marad.	Információadás, média, újság, szórólap segítségével a nők tájékoztatása, segítségnyújtó intézményekről és lehetőségekről.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	A bántalmazott nők számára tanácsadás, mentális segítségnyújtása. Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése.	Humán Főosztály vezetője	Folyamatos	A szolgáltatást személyesen vagy telefonon igénybe vevők száma növekszik.	Humán erőforrás, pályázati pénzügyi forrás	pályázatfigyelés
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig			
6	<i>Bérezésben megjelenő hátrányos megkülönböztetés megszüntetése</i> <i>Alacsony a nők közéleti szerepvállalása</i>	Az egyenlő munkáért egyenlő bér elve nem valósul meg, továbbra is 12% körüli bérkülönbségek vannak. A nők közéleti szerepvállalása alacsony. Kevés vezető pozícióban lévő nő él a városban.	A jelenlegi helyzet felülvizsgálata, elemzése, megoldási javaslatok készítése, a béregyenlőség megvalósulása érdekében. Kvótás rendszer bevezetése.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Az érintettek figyelmének felhívása a problémára.	Humán Főosztály vezetője	Folyamatos	A mutatószámok javulása, jogszabályi változás.	Humán erőforrás	Sajtónyilvánosság
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata			A határidő meghosszabbítása indokolt			

				Közfoglalkoztatási Terve törlésre került.			2018. 06.30-ig			
7	Alacsony iskolai végzettségű és/vagy roma nők, valamint a pályakezdő fiatal nők munkaerő-piaci helyzetének javítása	Magas a pályakezdő fiatal nők száma, kiemelten veszélyeztetettek az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők. A magas munkanélküliség egyik oka az alacsony iskolai végzettség. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, főként alulfizetett, alacsony presztízsű állásokban, vagy közmunka programokban helyezkednek el. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nagyobb arányban kerülnek munkakereső státuszba.	Speciális képzések, átképzések, továbbképzések biztosítása. Egyesületek, képzési intézményekkel való együttműködés. Hiányszakmák felkutatása és képzési programok indítása szakma specifikusan. Pályaválasztási tanácsadások, tájékoztatók szervezése Kiemelt oktatási programokban való részvétel	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Elhelyezkedést segítő képzések, átképzések szervezése. A speciális célcsoport számára személyre szabott, speciális, csoportos programok szervezése. Prevenációs és korrekciós beavatkozások tervezése (iskolai programok, tréningek, álláskeresési technikák).	Humán Főosztály vezetője	2017-06-30	Átképzési programok száma, típusa az elavult vagy szakmával nem rendelkezők részére. Álláskeresési technikák elsajátítása és információs szolgáltatásokat igénybe vevők száma, programok típusai. A programokba bevont személyek száma.	Pályázati pénzügyi erőforrások.	Fenntarthatóság: források biztosítása, képzési programok fejlesztése és a munkaerő-piaci igényekhez igazítása.
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei			A határidő			

				Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve			meghosszabbítá sa indokolt 2018. 06.30-ig			
IV. Az idősök esélyegyenlősége										
1	Idősügyi stratégia/koncep-ció kidolgozása, Idősügyi Tanács létrehozása	Nincs a városnak működő Idősügyi Tanácsa, elfogadott idősügyi konceptiója	Az Idősügyi Tanács újjaszervez ése Az egyházi és civil szervek javaslatait is összegyűjt ve az idősügyi konceptió megírása	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési konceptiója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Érintettek bevonása, javaslattétel, fórumok A tanács létrehozása, működési feltételeinek biztosítása. A konceptió előkészítése, kidolgozása	Humán Főosztály vezetője	2013.12.31. Idősügyi Tanács létrehozása 2014.12.31. Idősügyi konceptió	Idősügyi Tanács Elfogadott idősügyi konceptió	humán erőforrás, pályázati pénzügyi források	a működés folyamatossága, a konceptió programjának folyamatos végrehajtása
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi konceptiója törlésre került.			A határidő meghosszab- bítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve			A Debreceni Idősügyi Tanács megalakulásáva l az intézkedés fenntartása a továbbiakban nem indokolt			
2	A 45-59 éves korosztály munkaerő-piaci elhelyezkedését segítő programok kidolgozása	A munkaerőpiacról való kiszorulás veszélye különösen magas a 45-59	A 45 év fe- lettek szá- mára az élethosszig tartó tanu- lását ösz-	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési konceptiója , Debrecen Megyei	Kezdeményezés a Munkaügyi Központ felé célzott programok kiírása	Humán Főosztály vezetője	2013.12.31. és folyamatos 2015.06.30-ig	A célcsoport igényeihez igazított és lebonyolított képzések száma A képzésekben	humán erőforrás, pályázati pénzügyi forrás	a képzési kínálat folyamatos frissítése, az igények folyamatos monitorozása, a célcsoporttal történő folyamatos

		éves korosztályhoz tartozók esetében	tönző, foglalkozta tha- tóságukat növelő képzések kezdemé- nyezése a munkaügyi hatóságok- nál	Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	érdekében			résztvevők száma, a képzések segítségével elhelyezkedők aránya Elhelyezkedést segítő kiegészítő szolgáltatásokba n résztvevők aránya		kapcsolattartás, tájékoztatás
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi konceptiója törlésre került.			A határidő meghosszab- bítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve			A határidő meghosszab- bítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
3	<i>Az idősek kulturális programokban történő részvételének támogatása, informatikai ismereteik javítása</i>	Az idősek kulturális passzivitása veszélyezteteti mentális egészségüket. Nem megfelelő szintű az idősek informatikai jártassága	A kulturális programok ról való ha- tékonyabb tájékoztatás. Ingye- nes vagy olcsó belépőjegy- ekhez való hozzájutás biztosítása	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési konceptiója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Infopont létrehozása A tájékoztatás hatékonyságána k növelése	Humán Főosztály vezetője	2013.12.31. és folyamatos 2015.06.30-ig	A kulturális programok marketingjének időseket is elérő formái. Kedvezményese n igénybe vett belépőjegyek száma, a rendezvények típusai. Infopont létrehozása és folyamatos üzemeltetése.	pályázati erőforrások	az elektronikus tájékoztatási felületek folyamatos karbantartása
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										

				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
4	Az egyedülálló idős emberek mentális egészségének javítása	Az elmagányosodás veszélyezteti az idősek mentális egészségét	A lakóhelyi közösségek, szomszédok önkéntes mozgalmanak a kezdeményezése	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Civilek bevonásával szomszédsági programok megvalósítása, önkéntesség erősítése	Humán Főosztály vezetője	2013.12.31. és folyamatos 2015.06.30-ig	A tevékenységben résztvevő önkéntesek száma Az önkéntesek által végzett tevékenységek dokumentációja A civil és szomszédsági programok száma A civil és szomszédsági programok típusai, az abban résztvevő lakosok száma	pályázati erőforrások	a helyi lakosok igényeihez igazított programok, megfelelő és folyamatos civil szervezeti jelenlét támogatása
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										

				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszab- bítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
A 2015. évi felülvizsgálat eredményeként megjelenő új intézkedések a HEP-ben 2013. évben beazonosított problémákra										
5	<i>Az idők közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása</i>	A város idős lakói nem elégé informáltak az idők érdekvédelméve l foglalkozó civil szervezetek tevékenységéről, az önkormányzat által biztosított szociális juttatásokról, az igénybe vehető jogsegély szolgáltatásokról	Az érintett célcsoport tájékoztatá- sa az igénybe ve- hető szolgáltatás- okkal kap- csolatban.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési konceptiója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája., Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve	Rendszeresen jelenjen meg tájékoztatás a már meglevő kommunikációs csatornákon az időseket érintő kérdésekről. Létre kellene hozni egy külön honlapot is, ahol egy helyen juthatnának hozzá az idők minden őket érintő információhoz. Az un. „Szociális Kisokos” c. kiadvány megjelentetése az ÁROP 1. A.3- 2014. pályázat keretében.	Humán Főosztály vezetője	Folyamatos	A szolgáltatáshoz való hozzáférés javítása a megfelelő tájékoztatási formák alkalmazása révén. A célcsoport elérésének és tájékoztatásának új formáinak kidolgozása. A kidolgozott tájékoztatási rendszer folyamatos működtetése és fejlesztése	Humán erőforrások, pályázati pénzügyi források	Civilek, tanácsadók, a külső/belső szakértők tevékenységének bevonása. Pályázatfigyelés
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszab- bítása indokolt 2018. 06.30-ig.			

6	Idősek egészségügyi állapotának javítása	A zöldség és gyümölcs árak növekedése veszélyezteti a hátrányos helyzetű lakosság, köztük az idősek egészséges táplálkozását. Az idősek körében alacsony fokú a fizikai aktivitás	Támogassa az önkormányzat a mezőgazdasági termelők és fogyasztók közvetlen kapcsolat-felvételét szolgáló civil szerveződések létrejöttét, gyümölcs, burgonya, hagyma, stb. vásárlási akciók szervezéséhez biztosítson helyszínt.	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Együttműködésben intézményekkel, civil szervezetekkel, az egészséges életmód népszerűsítését célzó, valamint a szociális ellátásokról, és az ezen a területen tevékenykedő szervezetekről alapvető információkat, tájékoztatást nyújtó programok szervezése. Termelői piacok szervezésének támogatása, lehetőséget kell biztosítani a termelők számára, hogy portékájukkal a város több pontján megjelenhessenek.	Humán Főosztály	2017.06. 30.	Javul az idősek aktivitása. Erősödik fizikai állapotuk. Bővülnek az ismereteik az egészséges táplálkozás tárgy körében.	Humán erőforrások, pályázati pénzügyi források	pályázatfigyelés
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
V. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége										
1	A fogyatékos személyek helyzetének feltárása	Rendkívül kevés adat/információ	További adatgyűjtés	Debrecen Megyei Jogú Város	Egészségügyi szolgáltatók és	Humán Főosztály	2014.06.30.	A célcsoporttal kapcsolatban	humán erőforrás, pályázati	az adatgyűjtések módszereinek szakmai

	<i>érdekében széles körű szakmai adatgyűjtés</i>	áll rendelkezésre a Debrecenben élő fogyatékos személyekre vonatkozóan, amely jelentősen akadályozza a fogyatékkal élő emberek esélyegyenlőségének biztosítását	sek, szükségletfeltárások és elemzések szükségessé tesznek a debreceni célcsoportról	Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	intézmények bevonásával adatgyűjtés Adatelemzés Az eredmények beépítése a fejlesztési koncepciókba	vezetője		lévő intézmények körében adatgyűjtés. A célcsoport esélyegyenlőségének növelése érdekében végzett szükségletfeltáró vizsgálatok. A szolgáltatásfejlesztési koncepcióban a fogyatékos emberek igényeihez igazított szolgáltatások hangsúlyosabb megjelenítése.	pénzügyi források	alapokon történő kidolgozása, folyamatos adatkérés, adatszolgáltatás, a célcsoport igényeihez történő folyamatos alkalmazkodás a szolgáltatások, ellátások, munkaerőpiaci igények terén
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig.			
2	<i>A szakosított ellátásokat biztosító intézményekben a túlsúlyfolság</i>	Jelenleg is működnek nagyméretű, 50 fő feletti ellátotti	A jogszabályi előírásoknak megfelelő-	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési	Pályázati lehetőségek feltérképezése és a	Humán Főosztály vezetője	2015.06.30.	Megszűnnek a nagylétszámú intézmények	Humán erőforrás , Pályázati pénzügyi források	a formális működés feltételeinek folyamatos biztosítása

	megszüntetése	létszámmal működő szakosított ellátások	en az 50 fő feletti létszámú, foglalkoztatott személyeket ellátó intézmények folyamatos kiváltása	konceptiója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	döntéshozók tájékoztatása					
A 2015.évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			Az intézkedési tervben megfogalmazott ak állami feladat, törlése indokolt.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig			
3	A közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása	A közszolgáltatások igénybevétele alacsony szintű	Érintettek tájékoztatása az igénybe vehető szolgáltatásokról Honlapok akadálymentesítése	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája.,	Honlapok akadálymentesítése Egyéb tájékoztatási lehetőségek feltérképezése	Humán Főosztály vezetője	2013.12.31. és folyamatos 2015.06.30-ig	A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása a megfelelő tájékoztatási formák alkalmazása révén. A célcsoport elérésének és tájékoztatásának új formái dolgozódnak ki. A közszolgáltatások	humán erőforrás, pályázati pénzügyi források	a kidolgozott tájékoztatási rendszer folyamatos működtetése, fejlesztése

								k elérése és az információk széles körű biztosítása érdekében növekszik az akadálymentesített honlapok száma.		
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig			
4	<i>Az önálló életvitelt segítő ellátási formákhoz való hozzáférés esélyeinek javítása</i>	Az önálló életvitelt segítő ellátási formák, mint a támogató szolgálat és a nappali ellátás csak az érintettek egy szűk csoportja számára elérhető	Az önálló életvitelt segítő ellátások, szolgáltatások bővítése	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája., Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási	Pályázati lehetőségek figyelése és a döntéshozók tájékoztatása	Humán Főosztály vezetője	2013.12.31. és folyamatos 2015.06.30-ig	Növekszik a támogató szolgálat szolgáltatásait és a nappali ellátásokat igénybe vevő fogyatékos személyek száma. Bővül az önálló életvitelt segítő ellátások, szolgáltatások köre.	Humán erőforrás , Pályázati pénzügyi források	az ellátások és szolgáltatások körének folyamatos bővítése, pályázatok írása

				Terve						
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekvédelmi koncepciója törlésre került.			A határidő meghosszabbítása indokolt 2017. 06.30-ig.			
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig			
A 2015. évi felülvizsgálat eredményeként megjelenő új intézkedések a HEP-ben 2013. évben beazonosított problémákra										
5	A fogyatékos személyek alacsony a foglalkoztatottsága	A fogyatékos személyek körében alacsony a foglalkoztatottság aránya	Az önkormányzat nagyobb szerepvállalása a fogyatékos munkavállalók foglalkoztatásában, szemléletformálás, érzékenyítés az ép emberek körében az akadálymentesítés, illetve a fogyatékos személyek elfogadásának növelése	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója , Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája., Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve	Képzések indítás fogyatékos személyek számára. Munkahelyek akadálymentesítésének biztosítása.	Humán Főosztály vezetője	2017.06.30-ig, illetve folyamatos	Elhelyezkedést segítő rehabilitációs, munkavállalást előkészítő programokba bevont személyek száma. Képzési programok száma, típusai, képzési dokumentációk. Eredményességi mutatók. Akadálymentesített munkahelyek száma.	Pályázati források	Civil szervezetek bevonása, pályázatfigyelés

			érdekében.							
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszabbítása indokolt 2018. 06.30-ig			
6	Közcélú épületek és a tömegközlekedés csak részben akadálymentesítettek	Közzolgáltatások, kulturális, sport és szociális célú épületek csak részben akadálymentesítettek, a tömegközlekedés, közterületek akadálymentesítése sem valósult meg teljes mértékben.	A közlekedés vonatkozásában Debrecen teljes területén nagy hangsúlyt kell fektetni az út és járda felújításokra (akadálymentesítéssel), melyekre vonatkozó igények összességében meghaladják az 1,5 millió, illetve a hétszázezer négyzetméternyi felújítandó területet. E vonatkozásban fontos a város közoktatási intézményei megközelíthe-	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata szolgáltatástervezési koncepciója, Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil stratégiája, Debrecen Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája., Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve	Pályázati lehetőségek feltérképezése és a döntéshozók tájékoztatása. Források elkülönítése a komplex akadálymentesítések biztosítása érdekében.	Humán Főosztály vezetője	2017-06-30 illetve folyamatos	Javul az akadálymentesített épületek aránya A közlekedésben is megoldott lesz az akadálymentesítés.	Pályázati pénzügyi források	Pályázatok figyelése

			tőségének javítása. (DMJV Önkor- mányzata Gazdasági Programja (2015- 2020.))							
A 2017. évi felülvizsgálat eredménye										
				Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közfoglalkoztatási Terve törlésre került			A határidő meghosszab- bítása indokolt 2018. 06.30-ig			